

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2019. szeptember 24.*

„Állami támogatások – Vegyipar – A támogatást a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító határozat – Az állami támogatás fogalma – Állami források – Előny – Visszatéríttetés – Gazdasági folytonosság – A megfelelő ügyintézés elve – Indokolási kötelezettség”

A T-121/15. sz. ügyben,

a **Fortischem a.s.** (székhelye: Nováky [Szlovákia], képviselik: C. Arhold, P. Hodál és M. Staroň ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselek: L. Armati és G. Conte, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

az **AlzChem AG** (székhelye: Trostberg [Németország], képviselik kezdetben: P. Alexiadis solicitor, A. Borsos és I. Georgiopoulos ügyvédek, később: M. Alexiadis, A. Borsos és V. Dolka ügyvédek)

beavatkozó fél,

a Bizottság 2014. október 15-i, a Szlovákia által az NCHZ-nek nyújtott SA.33797 – (2013/C) (korábbi 2013/NN) (korábbi 2011/CP) állami támogatásról szóló (EU) 2015/1826 határozata (HL 2015. L 269., 71. o.) 1. és 3–5. cikkének megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács),

tagjai: G. Berardis elnök, S. Papasavvas és O. Spineanu-Matei (előadó) bírák,

hivatalvezető: P. Cullen tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2019. április 10-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: angol.

Ítéletet

I. A jogvita előzményei

- 1 A Novácké chemické závody, a.s. v konkurze (a továbbiakban: NCHZ) egy magánkézben lévő vegyipari vállalkozás, amelynek három részlege van. E vállalkozás vegyipari tevékenységét Trenčín régióban (Szlovákia) fő tevékenysége a kalcium-karbid és műszaki gázok, poli(vinil-klorid) (PVC) és melléktermékei, valamint egyre nagyobb mértékben nehézvegyipari és kis tonnatartalmú finomkémiai anyagoknak a gyártása.
- 2 2009. október 8-án a Disor Holdings Ltd-hez tartozó NCHZ – miután bejelentette, hogy nem képes folytatni tevékenységét, és benyújtotta mérlegét – csődeljárást kezdeményezett maga ellen.
- 3 2009. november 5-én a Szlovák Köztársaság elfogadta a zákon č. 493/2009 Z.z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa strategických spoločností a o zmene a doplnení niektorých zákonov (a stratégiai vállalkozásokkal kapcsolatos bizonyos intézkedésekről szóló 493/2009. sz. törvény; a továbbiakban: stratégiai vállalkozásokról szóló törvény). E törvény, amely 2009. december 1-jén lépett hatályba, elővásárlási jogot biztosított az állam számára a csődeljárás alatt álló stratégiai jelentőségű vállalkozások felvásárlásához, továbbá előírja csődgondnok közreműködését annak érdekében, hogy az eljárás során biztosítsa a stratégiai jelentőségű vállalkozás folyamatos működését. 2009. december 2-án az NCHZ-t a szlovák hatóságok az említett törvény értelmében vett „stratégiai vállalkozásnak” minősítették, és e jogállást annak 2010. december 31-i hatályon kívül helyezéséig élvezte (a továbbiakban: első csődidozszak). Az NCHZ volt az egyetlen vállalkozás, amelyre az említett törvényt alkalmazták, és amely előírta a csődgondnok számára a társaság működésének biztosítását és a jogosulatlan kollektív elbocsátások megakadályozását.
- 4 2009. december 28-án megalakult a 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (a csődről és a szerkezetátalakításról, valamint bizonyos törvények módosításáról szóló 7/2005. sz. törvény; a továbbiakban: csődtörvény) 82. cikke szerinti „illetékes bizottság” (a továbbiakban: illetékes bizottság). Az említett bizottság a hivatkozott törvénynek megfelelően a csődeljárás megindításakor a csődeljárás alatt álló társasággal szemben biztosítékkal nem rendelkező és a követelésüket „csőd előtti hitelezői igényként” bejelentő hitelezők hitelezői választmányából (a továbbiakban: hitelezői választmány), az elsőbbségi hitelezőkből, vagyis azokból a hitelezőkből, akik követéseit bizonyos biztosítékok garantálták, valamint a súd v Trenčínéből (trencsényi bíróság, Szlovákia) állt.
- 5 2009. december 29-én az első csődgondnokot személyes okokból egy új csődgondnok váltotta fel (a továbbiakban: csődgondnok).
- 6 2010. június 17-én a súd v Trenčíne (trencsényi bíróság) elrendelte, hogy a csődgondnok a kidolgozott eljárás szakaszainak megfelelően működő vállalkozásként értékesítse az NCHZ-t. Miután 2010. augusztus 12-én ajánlattételi eljárást kezdeményezett (a továbbiakban: 2010. évi ajánlattételi eljárás), az illetékes bizottság 2010. november 24-én elutasította az egyetlen benyújtott ajánlatot. 2010. december 3-án a súd v Trenčíne (trencsényi bíróság) elrendelte, hogy a csődgondnok részletes elemzést készítsen az NCHZ gazdasági helyzetéről. A csődgondnoknak ezen elemzés alapján kellett elfogadnia vagy elutasítania az egyetlen benyújtott ajánlatot. Az elemzés 2010. december 8-án készült el, és a csődgondnok bejelentette az ajánlat elutasítását.
- 7 2010. december 31. után az NCHZ a csődtörvény hatálya alá került (a továbbiakban: második csődidozszak). A hitelezői választmányba tömörülő hitelezők és az elsőbbségi hitelezők részvételével tartott 2011. január 26-i közös gyűlésen a csődgondnok tájékoztatta e hitelezőket, hogy az NCHZ tevékenysége révén keletkezett kiadások meghaladják a működési bevételeket. Továbbá közölte a hitelezőkkel a 2010. december 23-i gazdasági elemzését, amelyet a vezetők által tartott bemutató

egészített ki. A fent említett hitelezők úgy határoztak, hogy az NCHZ folytatja üzleti tevékenységét (a továbbiakban: 2011. január 26-i határozat). Mivel e határozatot a súd v Trenčine (trencsényi bíróság) 2011. február 17-i határozatával jóváhagyta, a csődgondnok folytatta e tevékenységét.

- 8 2011. június 7-én a súd v Trenčine (trencsényi bíróság) végrehajtható végzést hozott, amelyben azt kérte, hogy a csődgondnok az említett bíróság által szervezett ajánlattételi eljárásnak (a továbbiakban: 2011. évi ajánlattételi eljárás) megfelelően értékesítse az NCHZ-t. Az ajánlattételi eljárás 2011. július 12-i kezdeményezését (a továbbiakban: 2011. évi ajánlati felhívás) követően két ajánlatot nyújtottak be 2011. november 29-én.
- 9 2011. október 13-án az AlzChem AG panaszt nyújtott be az Európai Bizottsághoz azzal a jogellenes állami támogatással kapcsolatban, amelyet a Szlovák Köztársaság nyújtott az NCHZ-nek. Az AlzChem AG egy németországi székhelyű vállalkozás, amely az Európai Unió bizonyos tagállamaiban, köztük a Szlovák Köztársaságban a finomkémiai termékek több piacán aktív. Ezt a panaszt 2012. június 14-én kiegészítették.
- 10 A Bizottság 2011. október 17-én továbbította a panaszt a szlovák hatóságok részére, és további tájékoztatást kért. 2012. március 22-én és június 21-én a Bizottság újabb tájékoztatást kért. A szlovák hatóságok valamennyi kérdést megválasztották.
- 11 2011. december 7-én a csődgondnok tájékoztatta a súd v Trenčínét (trencsényi bíróság) a 2011. évi ajánlattételi eljárás eredményéről és a hitelezők illetékes bizottságon belüli szavazásáról. 2011. december 14-én a súd v Trenčine (trencsényi bíróság) a kiegészítő ajánlat értékelésére kérte a csődgondnokot. 2011. december 15-én a csődgondnok összeállított egy elemzést, amely szerint ez az ajánlat csak az NCHZ eszközeinek egy részére vonatkozott, és nem a legjobban szolgált a hitelezők érdekeit. A 2011. december 29-én hozott végrehajtható végzéssel a súd v Trenčine (trencsényi bíróság) azt kérte, hogy a csődgondnok a Via Chem Slovakia a.s.-t nyilvánítsa nyertes ajánlattevőnek. Miután 2012. január 16-án ez a társaság és az NCHZ megkötötte az adásvételi szerződést, az értékesítést 2012. július 19-én jóváhagyta a Protimonopolný úrad SR (szlovák versenyhatóság), és 2012. július 31-én véglegesítették azt.
- 12 2012. augusztus 1-jén a Via Chem Slovakia az ingatlanok (épületek és földek) kivételével eladta az NCHZ vegyi részlegét a felperesnek, a Fortischem a.s.-nek, amely a vegyipari ágazatban folytatja tevékenységét. A felperes tulajdonosa az Energochemica SE, és a tárgyaláson a Törvényszék egy kérdésére válaszul előadta, hogy 2012 májusában hozták létre. A vegyipari ágazathoz szükséges ingatlanokat bérleti szerződéssel bocsátották a felperes rendelkezésére.
- 13 2013. január 24-én az AlzChem kérésére megbeszélést tartottak a Bizottság és az AlzChem között, amely a 2013. március 8-i és 22-i elektronikus leveleivel kiegészítő információkat továbbított.
- 14 2013. július 2-i levelében a Bizottság tájékoztatta a szlovák hatóságokat azon szándékáról, hogy az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése értelmében megindítja a hivatalos vizsgálati eljárást (HL 2013. C 297., 85. o.), egyrészt azon állami engedéllyel kapcsolatban, hogy az NCHZ a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alapján 2009 decembere és 2010 decembere között folytathatta üzleti tevékenységét, másrészt a 2011. január 26-i azon határozattal kapcsolatban, hogy az NCHZ a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény hatályon kívül helyezését követően folytathatta tevékenységét. A Bizottság ezen felül kétségeit fejezte ki az NCHZ értékesítését lehetővé tévő 2011. évi ajánlati felhívás feltétel nélküli jellegével kapcsolatban, és úgy vélte, hogy komoly jelek utalnak arra, hogy az NCHZ és az új jogalany között a gazdasági folytonosság nem szakadt meg.
- 15 A 2013. július 2-i határozatot követően a Bizottság észrevételeket kapott a szlovák hatóságoktól, az AlzChemtől, valamint egy másik érdekelt féltől. E harmadik érdekelt felek észrevételeit új kérdésekkel együtt megküldték a szlovák hatóságoknak, amelyek 2014. január 14-én küldték meg észrevételeiket.

- 16 2103. október 7-én és 2014. február 17-én újabb megbeszélésekre került sor a Bizottság szolgálatai és a szlovák hatóságok között, utóbbiak kérésére. 2014. március 20-án a Bizottság további információkat kért az egyik érdekelt harmadik féltől, amely arra 2014. május 6-án válaszolt. 2014. május 2-án a Bizottság újabb kérdéseket tett fel a szlovák hatóságoknak, amelyekre azok 2014. május 14-én és 30-án válaszoltak.

II. A megtámadott határozat

- 17 A Bizottság 2014. október 15-én elfogadta a Szlovákia által az NCHZ-nek nyújtott SA.33797 (2013/C) (korábbi 2013/NN) (korábbi 2011/CP) állami támogatásról szóló (EU) 2015/1826 határozatot (HL 2015. L 269., 71. o.; a továbbiakban: megtámadott határozat).
- 18 A Bizottság megállapította, hogy az NCHZ stratégiai jelentőségű vállalkozássá minősítése (a továbbiakban: első intézkedés) a társaság számára szelektív előnyt biztosított, az az államnak volt betudható, állami források kifizetésével járt, és általa torzult a verseny a tagállamok közötti kereskedelem előtt nyitott piacon. A Bizottság ebből arra következtetett, hogy ezen intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül, és e jogellenes támogatás összeegyeztethetetlen a belső piaccal (a megtámadott határozat (110) és (114)–(124) preambulumbekzdése). A Bizottság, azt követően, hogy az állami támogatás összegét 4 783 424,10 euróra becsülte, megállapította, hogy a támogatást vissza kell téríttetni az NCHZ-val, és e visszatérítést ki kell terjeszteni a felperesre is, mivel e vállalkozás gazdasági folytonossági kapcsolatban áll az NCHZ-vel (a megtámadott határozat (101) és (174) preambulumbekzdése).
- 19 Ugyanakkor a Bizottság úgy vélte, hogy az NCHZ üzleti tevékenységének a hitelezők 2011. január 26-i határozata alapján történő folytatása nem minősült az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak, mivel az állami támogatás fennállását megalapozó két konjunktív feltétel – vagyis az intézkedés államnak való betudhatósága és a gazdasági előny fennállása – nem teljesült (a megtámadott határozat (113) preambulumbekzdése).
- 20 A megtámadott határozat rendelkező részének szövege a következő:

„1. cikk

Az NCHZ részére a társaságnak [a stratégiai jelentőségű vállalkozásokról szóló] törvény értelmében stratégiai jelentőségű vállalkozássá minősítésével – ezáltal pedig a társaságot a csődtörvény rendes alkalmazásától megvédve – nyújtott 4 783 424,10 euró összegű állami támogatást [a Szlovák Köztársaság] jogtalanul, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével valósította meg, amely állami támogatás összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

[...]

3. cikk

(1) [A Szlovák Köztársaság] visszafizeteti az NCHZ-vel a 1. cikkben említett összeegyeztethetetlen támogatást.

(2) Tekintettel az NCHZ és a [felperes] közötti gazdasági folytonosságra, a támogatás visszafizetésére irányuló kötelezettséget a [felperesre] is ki kell terjeszteni.

(3) A visszatérítendő támogatási összeg tartalmazza a támogatásnak az NCHZ rendelkezésére bocsátásától a tényleges visszafizetés időpontjáig esedékes kamatokat.

(4) A kamatokat a 794/2004/EK rendelet V. fejezetével és a [...] 271/2008/EK rendelettel összhangban kamatos kamattal kell kiszámítani.

4. cikk

(1) Az első cikkben említett támogatást haladéktalanul és ténylegesen vissza kell fizettetni.

(2) [A Szlovák Köztársaság] biztosítja e határozatnak az arról szóló értesítéstől számított négy hónapon belüli végrehajtását.

5. cikk

(1) A határozat kihirdetésének időpontjától számított két hónapon belül [a Szlovák Köztársaság] benyújtja az alábbi információkat:

- a) a kedvezményezettek által visszafizetendő teljes összeg (a támogatás összege és a kamatok);
- b) az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;
- c) olyan dokumentumok, amelyek igazolják, hogy elrendelték a támogatásnak a kedvezményezett általi visszafizetését.

(2) Amíg az 1. cikkben említett támogatást teljes egészében vissza nem fizetik, [a Szlovák Köztársaság] folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtásának érdekében meghozott nemzeti intézkedések előrehaladásáról. A Bizottság kérésére haladéktalanul benyújtja az e határozat betartása érdekében már meghozott és tervezett intézkedésekről szóló információt. Szlovákia továbbá részletes tájékoztatást nyújt a kedvezményezettek által már visszafizetett támogatási összegekről és kamatokról.

6. cikk

E határozat címzettje [a Szlovák Köztársaság].”

III. Az eljárás

- 21 A Törvényszék Hivatalához 2015. március 6-án benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.
- 22 A Törvényszék Hivatalához 2015. július 14-én érkezett beadványával az AlzChem kérte, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson.
- 23 A Törvényszék Hivatalához 2015. augusztus 6-án érkezett levelével a felperes kérte a keresetlevélben és egyes mellékleteiben, valamint a válaszban és annak mellékletében szereplő egyes elemek AlzChemmel szembeni bizalmas kezelését abban az esetben, ha annak beavatkozását elfogadják. A felperes csatolta kérelméhez e dokumentumok nem bizalmas változatát.
- 24 A kilencedik tanács elnöke 2015. szeptember 22-i végzésével engedélyezte az AlzChem számára, hogy a Bizottság kereseti kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon. A keresetlevél, a válasz és mellékleteik felperes által készített nem bizalmas változatait megküldték a beavatkozó félnek. A Törvényszék Hivatalához 2015. október 8-án benyújtott levelében a beavatkozó fél vitatta a bizalmas kezelés iránti kérelmet.

- 25 2015. október 8-án a jelen ügyet a kilencedik tanácsba tartozó új előadó bíró elé utalták. A Törvényszék elnöke 2016. október 3-i végzésével a jelen ügyet új előadó bíró elé utalta. Mivel a Törvényszék tanácsainak összetétele módosult, az eljárási szabályzat 27. cikkének (5) bekezdése alapján az előadó bírót a hatodik tanácsba osztották be, következésképpen a jelen ügyet e tanács elé utalták.
- 26 2017. február 6-án a Törvényszék (hatodik tanács) írásban kérdéseket tett fel a felperesnek a bizalmas kezelés iránti kérelmével kapcsolatban. A felperes e kérdésekre az előírt határidőn belül válaszolt.
- 27 A Törvényszék hatodik tanácsának elnöke a 2017. szeptember 13-i Fortischem kontra Bizottság végzésével (T-121/15, nem tették közzé, EU:T:2016:75) a keresetlevélben foglalt bizonyos információk, valamint több mellékletben és a válaszban foglalt bizonyos adatok tekintetében helyt adott a bizalmas kezelés iránti kérelemnek, az ezt meghaladó részében pedig e kérelmet elutasította. A Törvényszék a költségekről nem határozott. 2017. október 26-án a 2017. szeptember 13-i Fortischem kontra Bizottság végzés (T-121/15, nem tették közzé, EU:T:2016:75) rendelkező részének 1. és 2. pontjában szereplő dokumentumok felperes által készített nem bizalmas változatát közölték a beavatkozóval.
- 28 2018. január 5-én a beavatkozó előterjesztette beavatkozási beadványát a Törvényszék Hivatalához.
- 29 2018. február 5-én és 7-én a Bizottság és a felperes benyújtották a beavatkozási beadványra vonatkozó észrevételeiket a Törvényszék Hivatalához.
- 30 Az előadó bíró javaslata alapján a Törvényszék (hatodik tanács) úgy határozott, hogy megnyitja az eljárás szóbeli szakaszát, és az eljárási szabályzat 89. cikkében foglalt pervezető intézkedések keretében írásban kérdéseket intézett a felekhez, továbbá felhívta őket bizonyos dokumentumok benyújtására. A felek e kérdésekre az előírt határidőben válaszoltak, és benyújtották a kért dokumentumokat.
- 31 A Törvényszék a 2019. április 10-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és az általa feltett szóbeli kérdésekre adott válaszaikat.

IV. A felek kérelmei

- 32 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a megtámadott határozat 1. és 3–5. cikkét;
  - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 33 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a keresetet;
  - a felperest kötelezze a költségek viselésére.
- 34 A beavatkozó fél lényegében a kereset elutasítását kéri.

V. A jogkérdésről

- 35 A felperes a keresete alátámasztása érdekében hat jogalapra hivatkozik. Az első jogalap az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésére vonatkozik. A második jogalap a gondos és pártatlan vizsgálat lefolytatására vonatkozó kötelezettség megsértésére, valamint a Bizottságot terhelő együttműködési kötelezettség megsértésére vonatkozik. A harmadik jogalap arra vonatkozik, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 296. cikk második bekezdését, amikor megállapította az NCHZ-nek

nyújtott állami támogatás fennállását. A negyedik jogalap az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének, az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének, valamint az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999 tanácsi rendelet 14. cikke (1) bekezdésének az állítólagos állami támogatás visszafizettetésére vonatkozó kötelezettség felperesre való kiterjesztése miatti megsértésére vonatkozik. A másodlagosan hivatkozott ötödik jogalap az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének, az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének, valamint a 659/1999 tanácsi rendelet 14. cikke (1) bekezdésének azon oknál fogva történő megsértésére vonatkozik, hogy az állítólagos állami támogatás visszafizettetésére vonatkozó kötelezettség felperesre való kiterjesztését nem korlátozták a hivatkozott támogatás összegének 60%-ára. A hatodik jogalap arra vonatkozik, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 296. cikket, amikor megállapította a gazdasági folytonosság fennállását.

- 36 A Törvényszék hasznosnak véli, ha először a harmadik jogalapot, majd az első jogalap első két részét, a második jogalapot, az első jogalap harmadik részét, a hatodik jogalapot, a negyedik jogalapot, végül pedig az ötödik jogalapot vizsgálja.

A. Az arra vonatkozó harmadik jogalapról, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 296. cikk második bekezdését, amikor megállapította az NCHZ-nek nyújtott állami támogatás fennállását

- 37 A felperes szerint az ítélezési gyakorlatnak megfelelően a Bizottságnak kielégítő indokolással kell szolgálnia arra vonatkozóan, hogy az általa összegyűjtött ténybeli és jogi bizonyítékok miként bizonyítják az állami támogatás fennállását. A Bizottságnak ennél fogva azokat az okokat is magyaráznia kellene, hogy az érintett tagállam által hivatkozott ténybeli és jogi érvek miért nem voltak elegendőek a támogatás fennállásának cáfolatához. A felperes azt állítja, hogy a megtámadott határozat indokolása több tekintetben sem megfelelő. Először, az említett határozat indokolása nem megfelelő azon megállapításokkal kapcsolatban, amelyek szerint a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény olyan gazdasági előnyt biztosított az NCHZ számára, amelyet e társaság a rendes csődeljárás keretében nem kapott volna meg. A felperes szerint, bár a szlovák hatóságok részletes érveket közöltek, amelyek azt igazolják, hogy a hitelezők az NCHZ tevékenységének folytatása mellett döntöttek volna, a Bizottság nem foglalkozott ezen információk tartalmával, ehelyett megelégedett általános és önkényes kétségeinek kifejezésével. Másodszor, a megtámadott határozat indokolása nem megfelelő, mivel a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény nem felelt meg a piacgazdasági szereplő kritériumának.
- 38 A beavatkozó által támogatott Bizottság vitatja a felperes érvelésének megalapozottságát.
- 39 Amint az az állandó ítélezési gyakorlatból következik, az EK 253. cikkben előírt indokolásnak a kérdéses aktus jellegéhez kell igazodnia, és abból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az aktust kibocsátó intézmény megfontolásainak, oly módon, hogy az érdekelt megismerhessék a meghozott intézkedést alátámasztó körülményeket, illetve hogy az uniós bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét (lásd: 2018 december 13-i AlzChem kontra Bizottság ítélet, T-284/15, EU:T:2018:950, 70. pont [nem tették közzé], valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 40 Az indokolási kötelezettséget az eset összes körülményeire, így különösen a jogi aktus tartalmára, a felhozott indokok jellegére és a címzettek vagy a jogi aktus által az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerint érintett egyéb személyek magyarázatához fűződő érdekére tekintettel kell vizsgálni (2018 december 13-i AlzChem kontra Bizottság ítélet, T-284/15, EU:T:2018:950, 71. pont [nem tették közzé]).
- 41 Nem szükséges, hogy az indokolás valamennyi jelentőséggel bíró tény- és jogkérdésre külön kitérjen, amennyiben azt, hogy valamely aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikk követelményeinek, nem pusztán a szövegére figyelemmel kell megítélni, hanem az összefüggéseire, valamint az érintett tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére való tekintettel is. Különösen a Bizottságnak nem kell állást foglalnia az érdekelt által elé terjesztett minden érvet illetően. Elegendő azokat a tényeket és

jogi megfontolásokat ismertetnie, amelyek a határozat főbb tartalmi elemei vonatkozásában különös jelentőséggel bírnak (lásd: 2018. december 13-i AlzChem kontra Bizottság ítélet, T-284/15, EU:T:2018:950, 70. pont [nem tették közzé], valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 42 Végül az EUMSZ 296. cikk második bekezdésének megsértésére alapított jogalap különbözik az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésére alapított jogalaptól. Ugyanis míg az előbbi, amely az indokolás hiányát vagy elégtelenségét célozza, az EUMSZ 263. cikk értelmében a lényeges eljárási szabályok megsértését, és olyan eljárásgátló jogalapot képez, amelyet az uniós bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie, a második, amely a határozat érdemi jogszerűségével kapcsolatos, az ugyanazon EUMSZ 263. cikk értelmében az EUM-Szerződés alkalmazására vonatkozó jogi rendelkezés megsértését jelenti, amelyet az uniós bíróság csak a felperes indítványára vehet figyelembe. Az indokolási kötelezettség tehát a megtámadott határozat indokolásának megalapozottságához képest különálló kérdés (lásd ebben az értelemben: 1998. április 2-i Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 67. pont).
- 43 A fenti 39–42. pontban említett megfontolások fényében kell megvizsgálni, hogy a megtámadott határozat indokolása az EUMSZ 296. cikk értelmében hiányos vagy elégtelen-e.
- 44 A megtámadott határozatban a Bizottság megállapította, hogy az NCHZ állami szervezetekkel szembeni tartozásai a folyamatos működés veszteséges jellege miatt keletkeztek. Úgy vélte, hogy a csődeljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelő gyakorlattal ellentétben az eljáró csődgondnok semmilyen elemzést nem készített, és a hitelezők egyik ülése sem dönthetett az NCHZ jövőjéről. Rámutatott, hogy az eljáró csődgondnok elismerte, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény miatt folytatnia kellett az NCHZ működtetését, anélkül hogy bármilyen lehetősége lett volna más lehetőségeken gondolkodni (a megtámadott határozat (79) és (80) preambulumbekzdése).
- 45 E tekintetben a Bizottság úgy vélte, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazásáról szóló határozat nem olyan megfontolásokon alapult, amelyeket hitelezői figyelembe vettek volna, hanem egyéb politikai megfontolásokon, mivel a szlovák kormány határozatának szövege egyedül a munkavállalók és a versenyképesség szlovák vegyiparon belüli veszteségeire, összességében tehát a szlovák gazdaság veszteségeire hivatkozik. Álláspontja szerint az állam azon döntése, hogy az említett törvényt az NCHZ-re alkalmazza, ennél fogva nyilvánvalóan nem igazolható a piacgazdasági hitelező kritériuma alapján (a megtámadott határozat (82) preambulumbekzdése).
- 46 A szlovák hatóságok által előadott azon érvekre válaszul, amelyek szerint a hitelezők valószínűleg akkor is az NCHZ folyamatos működése mellett döntöttek volna, ha a stratégiai vállalkozásokról szóló törvényt nem alkalmazzák rá, a Bizottság többek között pontosította, hogy a szlovák hatóságok által hivatkozott, az első csődgondnok által 2009. október 26-án készített elemzés (a továbbiakban: 2009. október 26-i elemzés) nem tartalmazta az egyéb lehetséges megoldások megalapozott vizsgálatát, hogy nem végeztek részletesebb vizsgálatot, valamint hogy a második csődidőszak kezdetén a folyamatos működésről szóló határozat akkor született meg, amikor a hitelezők gazdasági helyzete eltérő volt (a megtámadott határozat (82)–(84) preambulumbekzdése). A Bizottság szerint a csődgondnok 2014. márciusi elemzése (a továbbiakban: 2014. márciusi elemzés), amely az említett második időszakbeli helyzet elemzéséhez alkalmazott módszertanon alapult, rövid, hipotetikus és utólag elkészített volt (a megtámadott határozat (87) preambulumbekzdése). Megállapította, hogy a szlovák hatóságok nem bizonyították, hogy ha a stratégiai vállalkozásokról szóló törvényt nem alkalmazták volna az NCHZ-re, akkor is jóváhagyták volna a csődeljárás időszaka elején vagy a 2010. év folyamán megfelelő részletes elemzés alapján és az összes érdekelt fél bevonásával e társaság folyamatos működését (a megtámadott határozat (88) preambulumbekzdése).
- 47 A Bizottság egyébként hangsúlyozta, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazásával kiküszöbölték a rendes csődeljárás keretén belüli döntéshozattal együtt járó bizonytalanságot, mivel az NCHZ teljes folyamatos működését legalább az említett törvény 2010. év végi hatályvesztéséig garantálták. A Bizottság szerint ez egy „erőteljes jelzésnek” minősült egy olyan ágazatban, vagyis a

vegyipari ágazatban, ahol az ellátás biztonsága különösen fontos a megrendelők számára. Utalt arra, hogy az NCHZ 2009-ben és 2010-ben elveszítette bizonyos megrendelőit, amint azt a csődgondnok által a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazásának hatályvesztését követően készített gazdasági elemzés is mutatta. Következésképpen úgy vélte, hogy ha ezt a törvényt nem alkalmazták volna az NCHZ-re, sokkal nagyobb lett volna az értékesítések csődeljárásból származó bizonytalanság következtében történő esésének veszélye, valamint növekedett volna annak veszélye, hogy a hitelezők gazdasági szempontból irracionálisnak tekinthetik az NCHZ folyamatos működését, és az NCHZ működésének megszakítása mellett döntenek (a megtámadott határozat (85), (86), (88) és (89) preambulumbekzdése).

- 48 A Bizottság megállapította, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása azzal, hogy megvédte e társaságot a csődtörvény szerinti rendes csődeljárás lefolytatásától, gazdasági előnyhöz juttatta az NCHZ-t, mivel megfosztotta a csődgondnokot, a hitelezőket és a csődeljárásban eljáró bíróságot attól a lehetőségtől, hogy felfüggeszék az NCHZ működését, vagy jelentősen csökkentsék a személyzeti létszámot, amelyet akár a csődeljárás elején vagy e társaság gazdasági helyzete alakulásának ismeretében 2010 során is alkalmaztak volna. A Bizottság szerint az első intézkedés továbbá biztosította az NCHZ és harmadik felek, nevezetesen a megrendelők és beszállítók számára a folyamatos működés bizonyosságát, amelyet a szokásos csődszabályok sosem garantálnak, ezzel pedig a hasonló helyzetben lévő versenytársaihoz képest megkülönböztetett bánásmódban részesítette az említett társaságot (a megtámadott határozat (78), (85), (89) és (90) preambulumbekzdése).
- 49 A Bizottság megtámadott határozatban szereplő e megfontolásaiból az következik, hogy a felperes állításával ellentétben megjelölte azokat az indokokat, amelyek miatt úgy vélte, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény olyan gazdasági előnyt biztosított e társaság számára, amelyet a rendes csődeljárás szabályai keretében nem kapott volna meg. Elemzésében tehát meghatározta e törvény alkalmazásának következményeit, vagyis az NCHZ folyamatos működésének automatikus biztosítását és a kollektív elbocsátások megakadályozását, mindezt pedig függetlenül e társaság gazdasági helyzetének értékelésétől, és annak ellenére, hogy nem tudta visszafizetni többek között az állami szervezetekkel szemben fennálló tartozásait. A Bizottság megemlítette azt az értékelését is, amely szerint az NCHZ folyamatos működésének automatikus biztosítása olyan garanciát jelentett megrendelői és beszállítói számára, amely a rendes csődeljárás keretében nem létezett volna.
- 50 Ezenfelül, a felperes állításaival ellentétben, a Bizottság megjelölte azokat az okokat, amelyek miatt úgy vélte, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása nem felelt meg a piacgazdasági szereplő kritériumának, és nem „korlátozta érvelését annak megjegyzésére, hogy a [hivatkozott] törvény [...] olyan közpolitikai megfontolásokon alapult, amelyeket egy magánhitelező nem vett volna figyelembe”. E megállapítás kijelentését követően ugyanis a Bizottság – a felperes állításaival ellentétben – a szlovák hatóságoknak az első csődgondnok és a csődgondnok állásfoglalásait érintő érveire is válaszolt. E tekintetben kifejtette annak indokait, egyrészt, hogy miért hagyta figyelmen kívül a 2009. október 26-i és a 2014. márciusi elemzést, másrészt pedig, hogy miért vélte úgy, hogy nem rendelkezik elegendő bizonyítékkal arra vonatkozóan, hogy az első csődidőszakban az illetékes bizottság is az NCHZ folyamatos működése mellett döntött volna. Következésképpen megjelölte, hogy miért vélte úgy, hogy a 2014. márciusi elemzés, amely az említett időszakban végzett elemzés módszertanán alapult, nagyon rövid, hipotetikus jellegű és utólagos volt, azzal, hogy e tekintetben az uniós bíróság három ítéletének különböző pontjaira utalt, amelyekben megállapítást nyert, hogy a magánbefektető kritériumának alkalmazása szempontjából kizárólag a szóban forgó állami döntés meghozatalának időpontjában elérhető bizonyítékok és az előre látható értékelések tekinthetők relevánsnak. Ezenkívül kijelentette, hogy úgy véli, a szlovák hatóságok nem tudták bizonyítani, hogy az NCHZ folyamatos működését a csődeljárás időszaka elején vagy 2010 folyamán megfelelő részletes elemzés alapján és az összes érdekelt fél bevonásával ténylegesen jóváhagyták volna.
- 51 Egyébiránt a felperes arra vonatkozó érvelése, hogy a Bizottság nem magyarázta el, hogy az illetékes bizottság miért nem határozott volna az NCHZ folyamatos működéséről, nem a megtámadott határozat indokolásának megfelelő jellegére vonatkozik, hanem azt fejezi ki, hogy a felperes nem ért

egyét a Bizottság által az elemzésében követett érveléssel és az általa tett megállapításokkal, abban az értelemben, hogy a felperes azt a tényt vitatja, hogy nem szolgáltatott bizonyítékot arra, hogy mi lett volna az illetékes bizottság határozata. Márpedig a fenti 42. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az indokolási kötelezettség tiszteletben tartásának kérdését meg kell különböztetni a megtámadott határozatban szereplő indokolás megalapozottságának kérdésétől.

- 52 Ennélfogva nem állapítható meg, hogy a megtámadott határozat indokolása hiányos a Bizottság arra vonatkozó megállapításával kapcsolatban, hogy állami támogatást nyújtottak az NCHZ javára, a harmadik jogalapot tehát el kell utasítani.

B. Az első jogalap állami források átruházásának hiányára és az NCHZ-nek nyújtott gazdasági előny hiányára alapított első és második részéről

- 53 Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésére vonatkozó első jogalap három részre bontható. Az első résszel a felperes azt a tényt vitatja, hogy az NCHZ „stratégiai vállalkozásnak” minősítése állami források átruházásával járt. A második résszel előadja, hogy ez az intézkedés nem nyújtott gazdasági előnyt az NCHZ részére. A harmadik résszel azt állítja, hogy bár a Bizottság helyesen állapíthatta meg azt, hogy állami támogatást nyújtottak az NCHZ-nek, nyilvánvaló értékelési hibát követett el az említett támogatás összegének kiszámítása során.
- 54 A Törvényszék megfelelőnek véli, hogy először a szóban forgó intézkedés állami támogatásnak minősítésére vonatkozó első két részt, míg a támogatás összegének kiszámítására vonatkozó harmadik részt a második jogalap elemzését követően vizsgálja.
- 55 Az első jogalap első részével a felperes előadja, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (75)–(77) preambulumbekkezdésében nem bizonyítja, hogy az NCHZ „stratégiai vállalkozásnak” minősítése állami források átruházásával járt. Először előadja, hogy az NCHZ stratégiai vállalkozásnak minősítése nem járt ilyen átruházással, mivel a szlovák államnak semmilyen további költséget nem kellett viselnie azon költségen felül, amelyet a rendes csődeljárás lefolytatása esetén is viselnie kellett volna. A felperes szerint az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az állami források átruházásához többre van szükség a csődeljárás alatt álló társaság folyamatos működése következtében további köztartozások keletkezésének elvont veszélyénél, amennyiben a köztartozások növekedése a szóban forgó csődtörvény alkalmazásából adódó következmény. A felperes e tekintetben az 1998. december 1-jei Ecotrade ítéletre (C-200/97, EU:C:1998:579, 36., 41. és 43. pont) utal. Másodszor, a beavatkozási beadványra vonatkozó észrevételeiben előadja, hogy a csődeljárás alatti folyamatos működés természetes következményeit nem lehet „a köztartozásokról való tényleges lemondásnak” tekinteni. Véleménye szerint, ha elfogadnánk ezt az érvelést, bármely folyamatos működést, amely a csődeljárásban az állami hitelezőkkel szemben fennálló tartozások növekedésével jár, állami források átruházásának lehetne minősíteni. Harmadszor, a válaszban utal arra, hogy elismeri, hogy az állami források átruházásának megállapításához az 1998. december 1-jei Ecotrade ítéletben (C-200/97, EU:C:1998:579) kidolgozott kritérium igen közel áll a gazdasági előny nyújtásának megállapítását lehetővé tevő kritériumhoz.
- 56 Az első jogalap második részével a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követett el, amikor megállapította, hogy az NCHZ „stratégiai vállalkozásnak” minősítésével gazdasági előnyt nyújtottak e társaság számára. Először, az NCHZ nem részesült semmilyen olyan előnyben, amelyben a rendes csődeljárás alkalmazásával ne részesült volna, amennyiben hitelezői a folyamatos működés mellett döntöttek volna, és a kollektív elbocsátás tilalma csak a szlovák államot támogatta, nem pedig az NCHZ-t. Másodszor, a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása megfelelt a piaccgazdasági szereplő kritériumának, mivel gazdaságilag előnyös volt az állami hitelezők számára.
- 57 A beavatkozó által támogatott Bizottság vitatja a felperes érvelésének megalapozottságát.

1. Az ítélezési gyakorlat felidézése

- 58 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az állami támogatásnak minősítés megköveteli, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében szereplő valamennyi feltétel teljesüljön. Ennélfogva először is a beavatkozásnak az állam által vagy állami forrásból kell történnie. Másodsor, a beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet. Harmadszor, kedvezményezettje számára szelektív előnyt kell biztosítania. Negyedszer, torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie (lásd: 2018. december 13-i AlzChem kontra Bizottság ítélet, T-284/15, EU:T:2018:950, 59. pont [nem tették közzé], valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 59 Az állandó ítélezési gyakorlat szerint csak a közvetlenül vagy közvetve állami forrásokból nyújtott, illetve az állam számára további terhet jelentő előnyök lehet az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatásoknak tekinteni. Ugyanis e rendelkezésnek magából a szövegéből, valamint az EUMSZ 108. cikkben rögzített eljárási szabályokból következik, hogy az állami forrásokon kívüli egyéb eszközök révén nyújtott előnyök nem tartoznak a szóban forgó rendelkezések hatálya alá (lásd ebben az értelemben: 1993. március 17-i Sloman Neptun ítélet, C-72/91 és C-73/91, EU:C:1993:97, 19. pont; 1998. december 1-jei Ecotrade ítélet, C-200/97, EU:C:1998:579, 35. pont; 2001 március 13-i PreussenElektra ítélet, C-379/98, EU:C:2001:160, 58. pont).
- 60 Márpedig meg kell állapítani, hogy az állandó ítélezési gyakorlat szerint nem szükséges minden esetben bizonyítani, hogy állami források átruházása történt, ahhoz, hogy a vállalkozásnak vagy vállalkozásoknak biztosított előnyt az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak lehessen minősíteni (2019. március 28-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 55. pont; lásd még ebben az értelemben: 1994. március 15-i Banco Exterior de España ítélet, C-387/92, EU:C:1994:100, 14. pont; 1999. május 19-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, C-6/97, EU:C:1999:251, 16. pont).
- 61 Ennélfogva a „támogatás” fogalma nemcsak a szubvenciókhoz hasonló pozitív szolgáltatásokat fed le, hanem azokat az intervenciókat is, amelyek különböző formában könnyítenek a normál körülmények között a vállalkozások költségvetését terhelő kötelezettségeken, és amelyek ezért, anélkül hogy a szó szoros értelmében szubvenciók lennének, ugyanolyan jellegűek, vagy azonos hatást fejtenek ki (lásd: 2013. március 21-i Bizottság kontra Buczek Automotive ítélet, C-405/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:186, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat; lásd még ebben az értelemben: 2013. március 19-i Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság és társai ítélet, C-399/10 P és C-401/10 P, EU:C:2013:175, 101. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 62 Egyebekben ezen ítélezési gyakorlat szerint az állami támogatás fogalma, amint azt a Szerződés meghatározza, jogi természetű, és azt objektív körülmények alapján kell értelmezni. Emiatt az uniós bíróságnak főszabály szerint – mind az előtte folyamatban lévő jogvita konkrét tényeinek, mind a Bizottság által előterjesztett értékelés technikai vagy összetett jellegének figyelembevételével – teljes felülvizsgálatot kell gyakorolnia azon kérdés vonatkozásában, hogy valamely intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e (2008. december 22-i British Aggregates kontra Bizottság ítélet, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 111. pont).
- 63 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy nem vitatott, hogy a Bizottság által az állami támogatások területén végzett összetett gazdasági értékelések felett az európai uniós bíróságok által gyakorolt felülvizsgálat keretében az uniós bíróság a Bizottság gazdasági jellegű értékelését nem helyettesítheti a sajátjával (2013. január 24-i Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 75. pont, 2013. március 21-i Bizottság kontra Buczek Automotive ítélet, C-405/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:186, 49. pont).
- 64 Az uniós bíróságnak mindazonáltal nem csupán a hivatkozott bizonyítékok tárgyi valóságát, megbízhatóságát és koherenciáját kell vizsgálnia, hanem azt is ellenőriznie kell, hogy e bizonyítékok tartalmazzák-e az adott összetett helyzet értékeléséhez figyelembe veendő összes releváns adatot, és

alátámasztják-e a belőlük levont következtetéseket (2013. január 24-i Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 76. pont; 2013. március 21-i Bizottság kontra Buczek Automotive ítélet, C-405/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:186, 50. pont).

2. A megtámadott határozat

- 65 Ami a Bizottság megtámadott határozatban arra vonatkozóan kifejtett megfontolásait illeti, hogy az NCHZ „stratégiai vállalkozásnak” minősítésével gazdasági előnyt nyújtottak e társaság számára, azokat a fenti 44–48. pont tartalmazza.
- 66 Azzal kapcsolatban, hogy az első intézkedéssel állami forrásokat használtak fel, a Bizottság úgy vélte, hogy „[a stratégiai vállalkozássá] minősítés értelmében [az NCHZ] működését annak ellenére tartották fenn, hogy egyértelmű kockázat merült fel arra vonatkozóan (ami később be is következett), hogy a bevételből nem lehet majd fedezni a csődeljárás során a működés költségeit, a társadalombiztosítási járulékokat és az állam felé fennálló egyéb tartozásokat is beleértve” (a megtámadott határozat (74) preambulumbekzdése). Hozzátette, hogy „[a stratégiai vállalkozásokról szóló] törvény következtében a működés folytatása és a további tartozások felhalmozása az NCHZ meglévő állami hitelezői számára még jobban megnehezítette a fennálló tartozások behajtását” (a megtámadott határozat (76) preambulumbekzdése). A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az NCHZ stratégiai jelentőségű vállalkozássá minősítése állami források kifizetésének minősül, amely az NCHZ által az első csődidezőszakban nem teljesített állami követelésekből adódó bevételkiesés formájában valósult meg (a megtámadott határozat (77) preambulumbekzdése).

3. Arról, hogy a Bizottság állami támogatásnak minősítette az első intézkedést

- 67 Előzetesen azokkal a feltételekkel kapcsolatban, amelyeknek ahhoz kell teljesülniük, hogy valamely intézkedést a fenti 58. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően állami támogatásnak lehessen minősíteni, meg kell állapítani, hogy a felperes nem vitatja sem az első intézkedés szelektív jellegét, sem pedig azt, hogy az érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet.
- 68 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy bár az első jogalap első részének alátámasztására előadott érvelésével nem vonja kétségbe, hogy az első intézkedés betudható az államnak, kijelenti, hogy vitatni kívánja, hogy az említett intézkedés állami forrásokat érintett az államnak vagy az állami szervezeteknek okozott többletköltségek formájában, és bizonyítani kívánja, hogy az NCHZ helyzete nem különbözött attól a helyzettől, amelyben akkor lett volna, ha a csődtörvény rendelkezéseinek hatálya alá tartozik. Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy ezzel az érveléssel a felperes alapvetően a gazdasági előny fennállását vitatja. Keresetlevelében az előny fennállására vonatkozó feltétellel kapcsolatos elemzésében a „korábban ismertett bizonyítékokra” utal, vagyis azokra, amelyeket az állami források átruházásának fogalmával összefüggésben ismertetett, és utal arra, hogy azokból egyértelműen kitűnik, hogy az NCHZ semmilyen olyan előnyben nem részesült, amelyben a rendes csődeljárás alkalmazásával ne részesült volna. Ennélfogva a felperes ezen érvelését az első jogalap második részének vizsgálata keretében kell értékelni, és az első jogalap első két részét együttesen kell vizsgálni.
- 69 Az NCHZ-nek az első intézkedéssel nyújtott gazdasági előny fennállásának és e tekintetben a megtámadott határozat jogszerűségének értékeléséhez meg kell állapítani, hogy bár a felperes és a beavatkozó által támogatott Bizottság egyetértenek abban, hogy az 1998. december 1-jei Ecotrade ítélet (C-200/97, EU:C:1998:579) a jelen ügyben releváns, abból eltérő következtetéseket vonnak le.
- 70 A felperes úgy véli, hogy annak értékeléséhez, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása gazdasági előnyt jelentett-e az NCHZ számára, egy két szakaszból álló vizsgálatot kell elvégezni. Először azt kell megállapítani, hogy az említett törvény biztosított-e az NCHZ számára olyan gazdasági előnyt, amelyben e társaság nem részesült volna a csődtörvény alkalmazása esetén, és meg kell vizsgálni az „alternatív forgatókönyvet”, amely egy hipotetikus utólagos elemzést tesz

szükségessé. Erre az első kérdésre adott nemleges válasz esetén lehetne kizárni a gazdasági előny fennállását, mivel ebben az esetben az NCHZ nem lenne kedvezőbb helyzetben, mint ha a rendes csődeljárás hatálya alatt állna. Másodszor, az első kérdésre adott igenlő válasz esetén akkor lehetne a gazdasági előny fennállását kizárni, ha a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazásával a szlovák állam piacgazdasági szereplőként járt volna el, és így az említett törvény alkalmazása megfelelt volna ezen állam gazdasági érdekeinek.

- 71 Ezzel szemben a Bizottság úgy véli, hogy a felperes álláspontja kiüresíti a piacgazdasági szereplő kritériumára vonatkozó ítélkezési gyakorlat tartalmát.
- 72 Rá kell mutatni, hogy az 1998. december 1-jei Ecotrade ítéletnek (C-200/97, EU:C:1998:579, 45. pont) és az 1999. június 17-i Piaggio ítéletnek (C-295/97, EU:C:1999:313, 43. pont) megfelelően a rendes csődeljárásra vonatkozó szabályoktól eltérő szabályok valamely vállalkozásra történő alkalmazását két esetben kell úgy tekinteni, hogy az állami támogatást valósít meg. Az első esetben lényegében megállapították, hogy engedélyezték e vállalkozás számára, hogy olyan körülmények között folytassa gazdasági tevékenységét, amelyek mellett a rendes csődeljárás keretében ez a lehetőség ki lett volna zárva. A második esetben lényegében megállapították, hogy e vállalkozás egy vagy több olyan gazdasági előnyben részesült, mint a csökkentett adómérték, a pénzbírság vagy más pénzügyi szankció megfizetésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesség vagy az állami hitelek részleges vagy teljes tényleges elengedése, amelyekben más fizetésképtelen vállalkozás a rendes csődeljárás keretében nem részesült volna.
- 73 E megfontolások fényében kell felülvizsgálni a Bizottság megtámadott határozatban kifejtett, első intézkedésre vonatkozó értékelését annak vizsgálatához, hogy hiba elkövetése nélkül állapította-e meg, hogy ezzel az intézkedéssel állami támogatást nyújtottak az NCHZ részére.
- 74 E tekintetben először azokat a feltételeket kell megvizsgálni, amelyek mellett a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazásával engedélyezték az NCHZ folyamatos működését, valamint az ezen alkalmazásból fakadó következményeket. Másodszor a felperes azon állítását kell megvizsgálni, amely szerint a szlovák állam azon döntése, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvényt az NCHZ-re alkalmazza, megfelelt a piacgazdasági szereplő kritériumának. Harmadszor a felperes arra vonatkozó állításait kell megvizsgálni, hogy az NCHZ a rendes csődeljárás szabályainak hatálya alatt is azonos helyzetben lett volna.

a) „Stratégiai vállalkozássá” minősítése következtében a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazásának feltételeiről, valamint ezen alkalmazás következményeiről

- 75 Megállapítást nyert, hogy a jelen ügyben az NCHZ „stratégiai vállalkozássá” minősítésével a csődgondnok a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása következtében kénytelen volt biztosítani az NCHZ folyamatos működését (a megtámadott határozat (80) preambulumbekzdése). Ennélfogva az első csődidőszakban, amely folyamán az NCHZ az említett törvény hatálya alatt állt, e társaságnak a gazdasági helyzetétől és a hitelezők érdekeire vonatkozó bármely megfontolástól függetlenül folyamatosan működni kellett, még akkor is, ha tartozásai növekedtek, és meghaladták bevételeit (a megtámadott határozat (78), (80) és (81) preambulumbekzdése).
- 76 Ilyen körülmények mellett, jóllehet az NCHZ működése 2009 végére veszteségesé vált, amelyre a 2009. október 26-i elemzés is utalt, a csőd utáni hitelekkel rendelkező csőd előtti állami hitelezők olyan helyzetbe kerültek, hogy egy lerövidíthetetlen ideig kénytelenek voltak tűrni a velük szemben fennálló tartozások nagy valószínűség szerinti növekedését.
- 77 E tekintetben az a körülmény, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása keretében az NCHZ folyamatos működése, amely a kollektív elbocsátások megakadályozásával párosult, inkább azt a kockázatot hordozza, hogy tovább növekednek az NCHZ tartozásai különösen az olyan állami

hitelezőkkel szemben, mint a Sociálna poisťovňa, a.s. (társadalombiztosító intézet, Szlovákia) és a Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. (állami tulajdonú egészségbiztosító, Szlovákia). Az említett korlát miatt ugyanis az NCHZ működési költségei nem mérsékelhetők a személyzet csökkentése útján. Márpedig az NCHZ-nek a folyamatos működés keretében is tudnia kell fizetnie a beszállítóit, de ezzel párhuzamosan, pénzügyi helyzetére tekintettel nem tudja teljes mértékben kifizetni a fent említett két állami hitelező felé teljesítendő társadalombiztosítási díjakat. Rá kell mutatni ezzel szemben, hogy az említett korlát lehetővé teszi számára személyzetének megőrzését a folyamatos működés érdekében.

- 78 Következésképpen az első intézkedés biztosította a megrendelőket arról, hogy az NCHZ folyamatosan működni fog az első csődidőszak alatt, amint azt a Bizottság a megtámadott határozatban kifejtette (a megtámadott határozat (85) és (86) preambulumbekzdése).
- 79 Ennélfogva a Bizottság hiba elkövetése nélkül állapította meg a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazásának következményeit.

b) A felperes azon állításáról, amely szerint a szlovák állam azon döntése, hogy „stratégiai vállalkozásnak” minősíti az NCHZ-t, megfelel a piacgazdasági szereplő kritériumának

- 80 A felperes szerint a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása megfelelt a piacgazdasági szereplő kritériumának, mivel az gazdaságilag előnyös volt az állami hitelezők számára. Először, a piacgazdasági szereplő kritériuma nemcsak azokra az intézkedésekre alkalmazandó, amelyeket elméletileg a magán piaci szereplők is meghozhatnak, hanem az állam szuverenitásának körébe tartozó azon intézkedésekre is, amelyeket csak az állam fogadhat el a jogalkotási aktusokhoz hasonlóan. Ezenkívül, a közpolitikai megfontolások nem zárják ki a piacgazdasági szereplő kritériumának való megfelelést, mivel az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése nem különbözteti meg az intézkedéseket azok célja vagy oka szerint, ugyanis azokat hatásaik alapján határozza meg.
- 81 Másodszor a magánhitelező kritériuma nemcsak az állam által a magánjog keretében nyújtott hitelekre alkalmazandó, hanem annak a közjog alapján nyújtott hiteleire is, mint a társadalombiztosítási járulékok fizetéséhez kapcsolódó hitelek. A jelen ügyben teljesül az említett kritérium, mivel az NCHZ folyamatos működését úgy kell tekinteni, mint gazdasági szempontból messze a legkedvezőbb forgatókönyvet az állami hitelezők számára. Ezen összehasonlítás elvégzéséhez valamennyi, az első intézkedés elfogadásának időpontjában ismert releváns adatot figyelembe kell venni.
- 82 Először, a felperes szerint valamennyi, a csődöt megelőző időszak biztosítékkal nem rendelkező és elsőbbségi állami hitelezőjének nyilvánvaló érdeke fűződik az NCHZ folyamatos működéséhez, mivel ez az egyetlen módja, hogy legalább részben megkaphassák a csődöt megelőzően keletkezett követeléseiket, és ne szembesüljenek a pénzügyi terheik további növekedésének kockázatával. A szlovák állam NCHZ-t „stratégiai vállalkozásnak” minősítő döntéséből egyértelműen következik, hogy tisztában volt azzal, hogy e hitelezők helyzete romlana a társaság felszámolása esetén.
- 83 Másodszor, a hivatalos vizsgálati eljárás során a szlovák hatóságok részletes, azt igazoló információkat közöltek, hogy az első intézkedés elfogadásának időpontjában az NCHZ folyamatos működése gazdasági szempontból még akkor is a legjobb megoldásnak minősült, ha figyelembe veszik a kifizetetlen tartozások e működés miatti növekedésének lehetőségét. Például bebizonyították, hogy a társadalombiztosító intézet, amely a csődöt követő időszak legjelentősebb állami hitelezője volt, helyzete nyilvánvalóan romlott volna az NCHZ azonnali felszámolása esetén. Márpedig a Bizottság a megtámadott határozatban még csak meg sem említette ezeket az érveket. A válaszban a felperes hozzászól, hogy szükségtelenül korlátozó lenne különbséget tenni aszerint, hogy a társadalombiztosító intézetnek milyen költségeket kellene viselnie egyrészt az NCHZ folyamatos működése, másrészt pedig az NCHZ azonnali felszámolása esetén.

- 84 Harmadszor, a felperes előadja, hogy a Bizottság sem a megtámadott határozatban, sem a Törvényszék előtt nem vitatja az ismertetett számadatok pontosságát.
- 85 Az ítélkezési gyakorlat szerint a magánhitelező kritériuma feltételezi, hogy az állami hitelező magatartását a lehető legközelebb álló helyzetben lévő magánbefektető magatartásával hasonlítják össze. Megkövetelhetők azok a bizonyítékok, amelyek igazolják, hogy az állam döntése ahhoz hasonló gazdasági elemzéseken alapul, mint amelyeket egy magánbefektető is elvégzett volna (lásd ebben az értelemben: 2017. május 18-i *Fondul Proprietatea* ítélet, C-150/16, EU:C:2017:388, 25. és 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 86 Mindazonáltal a magánhitelező kritériumát nem lehet a jelen ügyben alkalmazandónak tekinteni. A szlovák állam ugyanis a közigazgatási eljárásban nem nyújtott be egyetlen olyan bizonyítékot sem, amely arra utalna, hogy az NCHZ „stratégiai vállalkozásnak” minősítésére vonatkozó döntését egy gazdasági cselekvési terv részeként és hitelezői minőségében, nem pedig a közhatalom letéteményeseként hozta meg (lásd ebben az értelemben analógia útján: 2012. június 5-i *Bizottság kontra EDF* ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 81. és 82. pont).
- 87 Mindenesetre, az ítélkezési gyakorlat szerint abban az esetben, ha a Bizottságnak kétségei lennének az említett kritérium alkalmazhatóságával kapcsolatban, a Bizottság feladata olyan átfogó mérlegelés lefolytatása, amely az e tagállam által szolgáltatott adatokon kívül figyelembe veszi a jelen ügyben releváns minden egyéb olyan adatot, amely lehetővé teszi számára annak eldöntését, hogy a szóban forgó intézkedés az említett tagállam gazdasági szereplői vagy közhatalmi minőségéből ered. E szempontból különösen az intézkedés természete és tárgya, a háttérét képező összefüggések, valamint az elérni kívánt cél és az említett intézkedésre vonatkozó szabályok lehetnek relevánsak. Ezzel szemben az intézkedés elfogadása után lefolytatott gazdasági értékelések, az érintett tagállam által elfogadott intézkedés tényleges jövedelmezőségének visszamenőleges megállapítása, vagy a ténylegesen lefolytatott eljárás megválasztásának utólagos igazolásai nem lehetnek elegendőek annak bizonyításához, hogy e tagállam az intézkedés elfogadása előtt vagy azzal egyidejűleg, gazdasági szereplői minőségében ilyen döntést hozott (lásd ebben az értelemben analógia útján: 2012. június 5-i *Bizottság kontra EDF* ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 85. és 86. pont).
- 88 Márpedig a stratégiai vállalkozásokról szóló törvényből és a szlovák kormány azon döntéséből, hogy a stratégiai vállalkozás státuszát biztosítja az NCHZ részére, az következik, hogy a szlovák állam egyedi célja az volt, hogy elkerülje az NCHZ működésének megszűnése által a szlovák vegyipar működésére és versenyképességére gyakorolt negatív hatásokat, valamint az érintett régión belüli foglalkoztatásra gyakorolt hátrányos következményeket, amelyek a szlovák gazdaságot veszélyeztethetik. Ezzel szemben, a felperes állításaival ellentétben a szlovák államnak az NCHZ-t „stratégiai vállalkozásnak” minősítő döntéséből nem következik, hogy tisztában lett volna azzal, hogy a csődöt megelőző időszak állami hitelezőinek helyzete rosszabbá vált volna e társaság felszámolása esetén.
- 89 Amint azt a Bizottság előadja, a kollektív elbocsátások megakadályozása illeszkedik a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény fő céljához, amely az ilyen társaságok működésének fenntartása, ami az NCHZ esetében kétségtelenül nehezebbé, ha nem lehetetlenné vált volna, ha az eljáró csődgondnok intézkedéseivel jelentősen mérsékelhette volna a személyzet létszámát.
- 90 Egyebekben először, a felperes érvelése feltételezi, hogy az államot egyetlen állami hitelezőnek lehet tekinteni. Ugyanakkor ezt a megközelítést a 2018. december 13-i *AlzChem kontra Bizottság* ítéletben (T-284/15, EU:T:2018:950, 184–196. pont [nem tették közzé]) elutasították.
- 91 Ezenkívül, amint arra a Bizottság a megtámadott határozatban (a megtámadott határozat (81), (83), (87) és (88) preambulumbekzdése) rámutatott, nincs olyan megfelelő és a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazásával egyidejűleg készített tanulmány, amely az állami hitelezők érdekeire tekintettel vizsgálta volna e társaság folyamatos működését, holott a magánhitelező kritériumának alkalmazhatósága és alkalmazása szempontjából csak a szóban forgó döntés

meghozatalának időpontjában rendelkezésre álló adatok és előrelátható fejlemények relevánsak (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 105. pont). A felperes kiemeli egyébként, hogy „nem tudja ellenőrizni, hogy készültek-e ilyen részletes tanulmányok [azzal kapcsolatban, hogy a csőd előtti időszak állami hitelezőinek helyzete romlott volna az NCHZ felszámolása esetén] [az NCHZ-t »stratégiai vállalkozásnak« minősítő] döntés elfogadását megelőzően”. Azt is pontosítja, hogy az eljáró csődgondnok e minősítés miatt akkoriban nem tudott kimerítő elemzést végezni, abban az értelemben – amint azt a Törvényszék egy kérdésére válaszolva a tárgyaláson pontosította –, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása miatt nem lehetett ezt az elemzést elvégezni.

- 92 Másodsor, még ha egyedül a társadalombiztosító intézet helyzetét vesszük is figyelembe, amint arra a szlovák hatóságok a Bizottságnak 2013. november 29-én adott második válaszukban hivatkoztak, a felperes érvelése akkor sem meggyőző. Előadja, hogy az azonnali felszámolás esetén az említett intézetnek, amely a csődöt követő időszak legjelentősebb állami hitelezőjének minősül, lett volna egy 3 millió eurós hitele, nem jelöli meg azonban az említett intézet NCHZ folyamatos működése esetén fennálló hitelének összegét, amelyet abban az időpontban kellett volna megbecsülni, amikor ezt a társaságot „stratégiai vállalkozásnak” minősítették, amint azt a fenti 91. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat megköveteli.
- 93 Ezenfelül, a felperes válaszában előadott azon érvét, amely szerint a szlovák állam figyelembe vette, hogy az NCHZ felszámolása esetén a társadalombiztosító intézeten keresztül munkanélküli-ellátást kellett volna fizetnie, figyelmen kívül kell hagyni. E tekintetben a felperes előadja, hogy az NCHZ, valamint a felszámolással közvetlenül érintett többi társaság korábbi munkavállalóinak munkanélküli-ellátást kellett volna fizetni, és hogy e kifizetések teljes összege jelentősen meghaladta volna az állítólagos támogatás összegét. Márpedig, ha ezeket az ellátásokat ki kellett volna fizetni, azokat nem az NCHZ-nak fizették volna, hanem a munkavállalóknak, köztük olyanoknak is, amelyek az NCHZ-n kívüli más társaságok munkavállalói. Ennélfogva azt, hogy a szlovák állam adóssá válhat az NCHZ vagy más társaságok korábbi munkavállalóival szemben, nem lehet figyelembe venni az NCHZ hitelezőjeként tanúsított magatartás vizsgálatához. Amint azt a Bizottság kijelenti, a felperes elismeri, hogy a szlovák állam a korábbi munkavállalóknak járó munkanélküli-ellátásokért felelős állami hatóságként részesülhetett volna előnyben, nem pedig az NCHZ hitelezőjeként, ami irrelevánssá teszi az általa közölt számadatokat, feltéve hogy azok pontosak. E tekintetben meg kell ugyanis állapítani, hogy a felperes érvelése mind az esetlegesen érintett munkavállalók számát, mind az elvégzett kerekítéseket illetően feltételezéseken alapul.
- 94 Következésképpen, még annak feltételezése mellett is, hogy a piacgazdasági szereplő kritériuma alkalmazható a jelen ügyben, el kell utasítani a felperes azon állítását, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazása megfelelt e kritériumnak.

c) A felperes arra vonatkozó kijelentéseiről, hogy az NCHZ helyzete azonos lett volna a rendes csődeljárás keretében is

- 95 A felperes bizonyos ténybeli körülmények alapján előadja, hogy a csődtörvény NCHZ-re alkalmazása ugyanolyan helyzetet eredményezett volna, mint a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény e társaságra történő alkalmazása, amely ennélfogva semmilyen további előnyben nem részesült a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény által előírt folyamatos működés keretében.

1) Arról a kijelentésről, hogy az első csődgondnok már a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény elfogadását megelőzően az NCHZ folyamatos működéséről határozott

- 96 Először, a felperes szerint az első csődgondnok 2009. október 14-én, vagyis a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény elfogadását megelőzően határozott az NCHZ folyamatos működéséről. Ezen állításának alátámasztására a felperes az egyik hírügynökség által átvett nyilatkozatra utal. Ugyanakkor meg kell

állapítani, hogy inkább egy szándéknyilatkozatról, mint az első csődgondnok elköteleződését kifejező döntésről volt szó, mivel az úgy szólt, hogy „[m]inden tőle telhetőt megtesz a vállalkozás folyamatos működésének biztosítása érdekében”. Egyébként arról is említést tettek, hogy az említett csődgondnoknak be kell nyújtania egy gazdasági elemzést az érintett szlovák miniszter részére az NCHZ folyamatos működésének biztosításáról, amelyet 2009. október 26-án nyújtottak be.

- 97 Másodszor, a felperes azt állítja, hogy az első csődgondnok úgy vélte, hogy teljesültek az NCHZ folyamatos működésének törvényi feltételei, amint azt az NCHZ munkavállalói előtt a 2009. október 20-án tartott találkozón elmondott beszédében is kifejtette. A felperes ugyanakkor csak a beszéd egy részét idézi. Ebben az első csődgondnok kétségtelenül utalt arra, hogy a kezdeti értékelések alapján arra a következtetésre jutott, hogy az NCHZ értéke működő vállalkozásként sokkal nagyobb, mint ha eszközeit valamilyen más módon értékesítenék. Mindemellett azt is hozzátette, hogy a folyamatos működésre vonatkozó döntésének egy másik, nem kevésbé jelentős oka az, hogy a csődben lévő vállalkozás nemcsak az NCHZ „kevés” alkalmazottjára, valamint azok családtagjaira, hanem a teljes érintett régióra is jelentős gazdasági és szociális hatást gyakorol. E két ok, vagyis az NCHZ gazdasági értéke és a szociális hatás is megjelenik később a beszédében. A második ok egyébként kapcsolódik ahhoz az okhoz, amelyre a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény elfogadása keretében hivatkoztak. Ennélfogva az első csődgondnok döntését nem lehet úgy tekinteni, hogy az egyedül az NCHZ gazdasági helyzetének elemzéséhez kapcsolódott.
- 98 Harmadszor, a felperes a 2009. október 26-i elemzésre hivatkozik. Előzetesen meg kell állapítani, hogy az, amit a felperes elemzésnek minősít, egy grafikonokat, a 2009. januártól novemberig tartó időszak gazdasági eredményeire vonatkozó összegző megfontolások listáját, az első csődgondnok 2009. negyedik negyedévére vonatkozó gazdasági intézkedéseit, a 2010-re vonatkozó gazdasági tervet, valamint egy három pontos összegzést tartalmazó előadás.
- 99 Először, bár a felperes előadja, hogy a 2009. október 26-i elemzésben említett intézkedések nagy része piaci értékeléseken vagy magánfelekkel folytatott tárgyalásokon alapult, ez a közölt dokumentumból semmilyen módon nem derül ki. Ezenfelül, amint azt a Bizottság előadja, rá kell mutatni, hogy bizonyos intézkedések, mint az adókedvezmények, a hatóságok beavatkozását feltételezik.
- 100 Másodszor, a 2009. október 26-i elemzésben az első csődgondnok kétségtelenül megállapította – amint arra a felperes hivatkozik –, hogy biztosítani kell az NCHZ folyamatos működését annak működő vállalkozásként történő értékesítése érdekében, amely a legnagyobb meglepéssel szolgál az NCHZ hitelezői számára. Mindazonáltal hozzátette, hogy „szigorúan olyan módon jár el, amely biztosítja, hogy az [NCHZ] működése során ne keletkezzenek a társaság működéséből adódó tartozások”. Ennélfogva, még ha az első csődgondnok úgy is vélte 2009. októberében, hogy az NCHZ folyamatos működése a legjobb megoldás, ez nem jelenti azt, hogy erre a döntésre nincsenek hatással az NCHZ gazdasági helyzetében 2010-ben bekövetkező változások.
- 101 Harmadszor, bár a felperes előadja, hogy a 2009. október 26-i elemzést a 2009. szeptembere és novembera közötti időszak termelési adatai és új megrendelések is alátámasztották, amelyek azt igazolják, hogy az NCHZ működőképes maradt, amennyiben ezek az adatok hasonlóak voltak a 2009. korábbi nyolc hónapjára vonatkozó adatokhoz, és azt kellett hinni, hogy a társaság működése lehetővé tette befektetők bevonását, rá kell mutatni egyrészt, hogy a korábbi megrendelések szintjének fenntartását egyedül az annak tulajdonított jelentőség tette lehetővé, hogy 2009. októberében bejelentették, hogy törvényt fogadtak el a stratégiai vállalkozásokról. Ezenfelül a szlovák hatóságok által 2013. november 29-én a Bizottságnak adott második válaszból az következik, hogy ebben az időben inkább az értékesítésekből és új megrendelésekből származó bevétel csökkenése volt a tendencia. Másrészt, a felperes jövőbeli befektetőkre vonatkozó érvelése tisztán feltételezéseken alapul.

102 Ebből az következik, hogy még ha úgy is kellene tekinteni, hogy az egyszerű szándéknyilatkozaton túl az első csődgondnok a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény elfogadását megelőzően az NCHZ folyamatos működéséről határozott volna, amelyet – úgy tűnik – a Bizottság is elfogad, ez a körülmény mindazonáltal nem jelentheti azt, hogy szükségszerűen fenntartotta volna ezt a véleményét a teljes első csődidőszak alatt, sem pedig azt, hogy követte volna.

2) Azon kijelentésről, amely szerint az első csődgondnok első döntését az illetékes bizottság is jóváhagyta

103 A felperes szerint semmi nem enged arra következtetni, hogy az illetékes bizottság ne hagyta volna jóvá az első csődgondnok első határozatát. Előadja, hogy teljesen egyértelmű volt, hogy az NCHZ felszámolása esetén a csőd előtti időszak hitelezői semmilyen visszatérítést nem kapnak, és emiatt semmi veszíteni valójuk nem lett volna, ha e társaság folyamatos működése mellett döntenek, valamint hogy mind az elsőbbségi hitelezők, mind pedig a hitelező választmány és a csődeljárást lefolytató bíróság is az NCHZ folyamatos működését támogatták volna. Érvelésének alátámasztására a 2014. márciusi elemzésre hivatkozik, amelyet utólag, a Bizottság kifejezett kérésére készítettek el. A felperes szerint nyilvánvaló volt, hogy a felszámolás költségei több millió eurót tesznek ki, és elsőbbséget élveznek a csőd előtti időszak hiteleihez képest. Ezenkívül azt állítja, hogy a gazdasági mutatók 2009-ben bizonyosan jobbak voltak, mint 2010-ben, valamint hogy bár egyes, a piacon 2010-ben bekövetkező változások komoly hatást gyakoroltak az NCHZ helyzetének tényleges változására, azokat 2009 végén nem lehetett előre jelezni. Előadja továbbá, hogy még ha az NCHZ folyamatos működése nem is állt volna a csődöt követő időszak biztosítékkal nem rendelkező állami hitelezőinek érdekében, azok nem tudtak volna tiltakozni ellene.

104 E tekintetben először rá kell mutatni, hogy a felperes érvelése annyiban, amennyiben a 2009. október 26-i elemzést veszi alapul, olyan feltételezéseken és állításokon alapul, amelyeket nem lehet megfelelőnek tekinteni (lásd a fenti 98–101. pontot), és nem hivatkozik egyetlen olyan elemzésre sem, amelyet az első csődidőszakban készítettek volna, amely elemzések hiánya nem meglepő, ugyanis – amint arra maga a felperes is utalt (lásd a fenti 91. pontot) – az elemzés tartalmától és megállapításaitól függetlenül biztosítani kellett az NCHZ folyamatos működését (a megtámadott határozat (80) preambulumbekzdése). Ezenkívül a Bizottságnak 2014. január 13-án adott harmadik válaszukban a szlovák hatóságok utaltak arra, hogy még ha úgy is tekintenék, hogy az utóbb hozott döntések egyértelmű jelét adják annak, hogy az illetékes bizottság is a folyamatos működésről határozott volna, nem volt tudomásuk arról, hogy az illetékes bizottság végül hogyan dönthetett 2009 decemberében.

105 Másodsor, arra a tényre, hogy a főbb nyersanyagok és bizonyos termékek ára kedvezőtlenül alakulhat, ami be is következett, a felperes a válaszban olyan körülményként hivatkozott, amelyet az eljáró csődgondnoknak és az illetékes bizottságnak figyelembe kellett volna vennie. A felperes ugyan előadja, hogy ezeket a változásokat nem lehetett előre látni, amikor az első csődgondnok az NCHZ folyamatos működéséről döntött, és még 2009 végén sem voltak ismertek, mindazonáltal rá kell mutatni, hogy a 2009. október 26-i elemzésben az energia árának növekedésére és a termékek árának csökkenésére a 2009 júniusa és júliusa közötti időszak negatív eredményeit igazoló okokként hivatkoztak, valamint legalábbis hogy a stratégiai jelentőségű nyersanyagok árának kérdésére a 2009 negyedik negyedének pénzügyi irányítását érintő kockázati tényezőként utaltak.

106 Harmadszor, még ha köztudomásúnak is tekintjük, hogy az NCHZ működésének megszüntetése esetén a mentesítési költségek jelentősek lettek volna, továbbra is kérdés marad, hogy az eljáró csődgondnok és az illetékes bizottság, a *súd v Trenčín*-nel (trencsényi bíróság) együtt ténylegesen úgy vélték volna, hogy az NCHZ folyamatos működésére vonatkozó megoldást kell elfogadni. Márpedig a felperes érvelése e tekintetben csak feltételezéseken alapul.

- 107 Először, az illetékes bizottság tagjainak azon határozatai, amelyeket a csődtörvénynek megfelelően meg kellett volna küldeni a *súd v Trenčínének* (trencsényi bíróság) jóváhagyásra, vagyis az elsőbbségi hitelezők döntései és a hitelezői választmány döntései, nem ismertek.
- 108 Nincs jelentősége ugyanis annak, hogy a felperes szerint a Fond národného majetku Slovenskej Republiky (a Szlovák Köztársaság nemzeti vagyonkezelő alapja), amely egyszerre volt a csőd előtti időszak biztosítékkal nem rendelkező és elsőbbségi állami hitelezője, egy nyilatkozatában, amelyet a szlovák hatóságok Bizottságnak adott 2013. szeptember 2-i első válaszához csatoltak, kijelentette, hogy az NCHZ folyamatos működése mellett szavazna. E szerv nyilatkozata 2013. júliusi keltezésű, vagyis az első csődidőszakot követően tették.
- 109 Ezenkívül, bár a felperes azt állítja, hogy a csőd előtti időszak hitelezői semmilyen kockázattal nem szembesültek, figyelmen kívül hagyja azonban azt, hogy az ügy irataiból kiderül, hogy az elsőbbségi hitelezők követeléseinek növekedtek az első csődidőszak alatt. Utal továbbá azokra a számokra, amelyek azt mutatják, hogy Nováky (Szlovákia) városnak és az Environmentálny fondnak (környezetvédelmi alap, Szlovákia) a követeléseinek már 2009 végén növekedtek, amely számok az ügy irataiból szintén kiderülnek. Ennélfogva, egy jobban alátámasztott elemzés nélkül pontatlan lenne úgy tekinteni, hogy a hitelezők helyzete annyira egyértelmű volt, hogy azok csak az NCHZ folyamatos működése mellett szavazhattak volna.
- 110 Emellett, a felperes előadja, hogy a hitelezői választmány öt, biztosítékkal nem rendelkező hitelezőből állt, akik mind magánhitelezők voltak, és valamennyien az NCHZ folyamatos működése mellett szavaztak 2010. január 11-én. Márpedig rá kell mutatni, hogy ennek a 2010. január 11-én hozott határozatnak nem lehet jelentősége, mivel az NCHZ akkor már a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény hatálya alá tartozott. Ennélfogva azon túl, hogy ennek a szavazásnak csak szimbolikus érték lehet tulajdonítani, azt az a tény is befolyásolhatta, hogy az említett törvény alkalmazandó volt. Ezenfelül egyáltalán nem biztos, és semmi nem utal arra, hogy ezt a szavazást azonos eredménnyel ismételték volna meg, amikor az NCHZ gazdasági helyzete romlott az első csődidőszakban, 2010-ben.
- 111 Másodszor, amennyiben a *súd v Trenčínének* (trencsényi bíróság) a hitelezői választmányt és az elsőbbségi hitelezőket követően kell határoznia, határozatával kapcsolatban semmilyen bizonyosság nem áll fenn, mivel a felperes megelégedett azzal, hogy a Bizottság egy érvére válaszul kijelentette, hogy elrendelte volna a folyamatos működést, amint azt 2011-ben is tette.
- 112 Harmadszor, a felperes előadja, hogy még ha az NCHZ folyamatos működése nem is állt a csődöt követő időszak állami hitelezőinek, köztük a társadalombiztosító intézet és az állami tulajdonú egészségbiztosító – amelyek az állami hitelezők csődöt követően keletkezett kifizetetlen tartozásainak 83%-ával rendelkeztek – érdekében, az említett hitelezők nem ellenezhették azt. Hozzáteszi, hogy még ha az összes hitelező az NCHZ folyamatos működését támogatta volna – ahogy ez nem történt meg –, tiltakozásuk nem befolyásolhatta volna a végleges döntést, mivel a csődöt követő időszak tartozásai 2009 végére elérték a 8,5 millió eurót, az állami hitelezők követeléseinek pedig ezen összeg kevesebb mint 9%-át tették ki.
- 113 Nem vitatott, hogy a csődtörvény rendelkezéseiből és különösen e törvény 83. cikkének (4) bekezdéséből nem következik, hogy a jelen ügy körülményei között a társadalombiztosító intézet beavatkozhatna az NCHZ folyamatos működéséről szóló határozat meghozatalába a *súd v Trenčínének* (trencsényi bíróság, Szlovákia) előtt (lásd ebben az értelemben: 2018. december 13-i *AlzChem kontra Bizottság* ítélet, T-284/15, nem tették közzé, EU:T:2018:950, 151. pont).
- 114 Mindazonáltal, még ha feltételezzük is, hogy a felperes által előterjesztett számok valóságosak, rá kell mutatni, hogy a csőd utáni időszak hiteleinek visszafizetése az eljáró csődgondnok felelősségi körébe tartozik. Márpedig az a tény, hogy hagyta, hogy az NCHZ tartozásai az első csődidőszakban nőjenek, ellentétes e kötelezettséggel. A Bizottsághoz hasonlóan ki kell emelni, hogy bár igaz, hogy egy csődbe

ment vállalkozás ténylegesen akkor is működtethető, ha veszteségeket termel, az első csődgondnok kifejezetten utalt arra, hogy olyan módon jár el, amely biztosítja, hogy ez a helyzet ne fordulhasson elő (lásd a fenti 100. pontot).

- 115 Ezenfelül, a felperes kijelentése azon a vélelmen alapul, amely szerint az illetékes bizottság nem vizsgálta volna, vagy nem tekintette volna relevánsnak 2009 végén, hogy az állami hitelek az NCHZ folyamatos működéséről szóló döntés esetén a 2010. év folyamán előreláthatóan növekedni fognak. A tárgyaláson a Törvényszék egy kérdésére válaszul a felperes elismerte, hogy abban az esetben, ha a folyamatos működés miatt a csőd utáni időszak tartozásainak összege nagyon jelentőssé válik, a csőd előtti időszak hitelezői lettek volna az elsők, amelyek a csődgondnokhoz fordulnak a működés befejezését kérve annak érdekében, hogy megőrizzenek minden, a tartozásaik összegének visszafizetésére vonatkozó lehetséges esélyt.
- 116 Negyedszer, nem lehet elfogadni a felperes azon érvelését, amellyel megállapítja, hogy jóllehet a Bizottság nem vonta kétségbe a 2014. márciusi elemzés pontosságát, amelynek benyújtását saját maga kérte a szlovák hatóságoktól, azt nem fogadta el bizonyítékként arra hivatkozva, hogy nagyon rövid, hipotetikus jellegű és utólagos volt (a megtámadott határozat (87) preambulumbeközdése).
- 117 Egrészt, a felperes állításaival ellentétben a 2014. márciusi elemzés legalábbis nem teljes. Fontos volt ugyanis annak ismerete, hogy az NCHZ folyamatos működése milyen lehetséges költségekkel jár a csőd előtti időszak hitelezői számára, amelyeknek a csőd utáni időszakban is keletkezhetnek követeléseik (lásd a fenti 109. pontot). Márpedig az elemzés semmilyen utalást nem tartalmaz e tekintetben.
- 118 Másrészt, a felperes arra vonatkozó érvelését, amellyel a Bizottság 2014. márciusi elemzésének hipotetikus jellegével és az utólagos elemzés relevanciájának hiányával kapcsolatos értékelését kérdőjelezi meg, nem lehet elfogadni.
- 119 E tekintetben a felperes vitatja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban azok utólagos jellegére hivatkozva mellőzi a bizonyítékokat anélkül, hogy ezt jelentősebben indokolná, hacsak nem azzal, hogy egy külön lábjegyzetben az ítélezési gyakorlatra hivatkozik, amely azonban nem támasztja alá a Bizottságnak az utólagos elemzés relevanciájának hiányára vonatkozó érvét. A felperes szerint a 2014. márciusi elemzés különösen megbízható volt, mivel az NCHZ felszámolásával összefüggésben felmerülő költségek főbb elemei e társaság tevékenységéhez, valamint a vegyipari kötelezettségekhez kapcsolódtak, így azokat az NCHZ gazdasági helyzetében a csődeljárás során bekövetkező semmilyen változás nem befolyásolhatta. A Bizottság nem vitatta a kérdéses tényeket és számokat. Egyébként pedig az ilyen típusú helyzetekben az utólagos elemzés elfogadható (lásd ebben az értelemben: 2007. március 29-i Scott kontra Bizottság ítélet, T-366/00, EU:T:2007:99, 136–138. pont). Ezenkívül, a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása miatt az eljáró csődgondnok ebben az időben nem készíthetett teljes körű elemzést, amely megkülönböztette az NCHZ helyzetét a Bizottság által a megtámadott határozat 13. lábjegyzetében hivatkozott ítélezési gyakorlat alapjául szolgáló helyzetektől. A felperes szerint pontosan az 1998. december 1-jei Ecotrade ítéletben (C-200/97, EU:C:1998:579) megállapított kritériumhoz és a piacgazdasági szereplő kritériumához képest kell különbséget tenni. Jóllehet a piacgazdasági szereplő kritériuma keretében bizonyos körülmények mellett vitatni lehet az utólagos elemzés relevanciáját, az ezen ítélet által megkövetelt elemzés, amely annak meghatározásából állna, hogy a rendes csődeljárás alkalmazása esetében is biztosítható lett volna-e az NCHZ folyamatos működése, jellegénél fogva hipotetikus és utólagos elemzést tesz szükségessé. Az ezen ítéletben megállapított kritérium alapján azt kellene értékelni, hogy minden valószínűség szerint mi következett volna be, ha a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény nem is létezett volna.
- 120 Fontos rámutatni, hogy a felperes állításaival ellentétben az 1998. december 1-jei Ecotrade ítélet (C-200/97, EU:C:1998:579) 36. pontja nem egy „hipotetikus kontrafaktuális elemzésre” vonatkozó kötelezettséget állapít meg, hanem a Bizottság azon érvének megválaszolására irányul, amelyet az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben adott elő, és amely szerint a bevételek vitatott intézkedés következtében

való csökkenése adóbevételek kiesését okozhatja az állam számára, amely állami források említett intézkedés következtében történő átruházását foglalja magában. Ezenkívül az ítélet egyetlen másik pontja sem állapít meg „hipotetikus, kontrafaktuális elemzésre” vonatkozó kötelezettséget.

- 121 A Bizottságnak a 2014. márciusi elemzés utólagos jellegére és relevanciájának hiányára vonatkozó értékelésével kapcsolatban tagadhatatlan, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása nélkül egyrészt nem írták volna elő a kollektív elbocsátások tilalmát, másrészt pedig e társaság folyamatos működéséről az illetékes bizottságnak kellett volna döntenie, az nem lett volna automatikus. E tekintetben a felperes állításaival ellentétben a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazása miatt előállt helyzetnek és annak a helyzetnek az összehasonlítása, amely akkor következett volna be, ha az NCHZ a rendes csődeljárás szabályainak hatálya alá kerül, csak olyan elemzésre támaszkodhat, amelyet a helyzet ismeretére és az NCHZ esetleges folyamatos működésére vonatkozó határozat, és így „stratégiai vállalkozássá” minősítésének időpontjában fennálló adatokra alapítottak (lásd ebben az értelemben: Fennelly főtanácsnok Ecotrade ügyre vonatkozó indítványa, C-200/97, EU:C:1998:378, 31. pont).
- 122 Márpedig a felperes nem állítja, hogy a 2014. márciusi elemzést az NCHZ „stratégiai vállalkozásnak” minősítésével egyidejű adatok alapján készítették el. Az említett, felperes által készített elemzésből továbbá az következik, hogy a csődgondnok azt nem a 2009-ben rendelkezésre álló adatok alapján készítette el, hanem 2010. decemberi adatokat használt fel annak bizonyításához, hogy ezek az adatok 2009 decemberében is érvényesek lehettek-e, és azokat csak annak megállapításához vizsgálta felül, hogy bizonyos adatok ezek közül nem függtek az időtényezőtől. Hangsúlyozta továbbá, hogy milyen nehézségek merültek fel a 2009. decemberi adatok összegyűjtése során.
- 123 Következésképpen nem lehet bizonyosnak tekinteni, hogy a 2014. márciusi elemzés megfelel az NCHZ azon helyzete elemzésének, amely akkor következett volna be, ha e társaságot nem minősítik „stratégiai vállalkozásnak”. Így nem lehet tévesnek tekinteni a Bizottságnak a megtámadott határozatban szereplő, arra vonatkozó értékelését, hogy a 2014. márciusi elemzés nem releváns, mivel az hipotetikus és utólagos.
- 124 Ötödször, a felperes szerint egyetlen bizonyíték sem teszi lehetővé annak igazolását, hogy érdek fűződött volna az NCHZ azonnali felszámolásához. Ezen érvének alátámasztásához előadja, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság nem vizsgálta a hivatalos vizsgálati eljárás keretében benyújtott bizonyítékokat, megelégedett azzal, hogy átfogóan és önkényesen fejezze ki az azokkal szembeni kételkedését (a megtámadott határozat (83), (84) és (87) preambulumbekzdése), anélkül hogy bármilyen bizonyítékkal alátámasztotta volna azt az álláspontját, hogy a csődgondnok nem fogadta volna el, hogy az NCHZ folytassa működését. A Bizottság nem kérdőjelezte meg a szlovák hatóságok által közölt számokat és adatokat, elfogadva ezzel azok pontosságát.
- 125 E tekintetben, a felperes állításaival ellentétben úgy kell tekinteni, hogy az érintett tagállam – a jelen ügyben a Szlovák Köztársaság –, nem pedig a Bizottság feladata annak bizonyítása, hogy ugyanaz a helyzet állt volna elő, ha a rendes csődeljárást, nem pedig a stratégiai vállalkozásokról szóló törvényt alkalmazzák az NCHZ-re. Márpedig a megtámadott határozatban a Bizottság kifejtette annak indokait, hogy miért nem fogadta el az e célból közölt adatokat (lásd a fenti 98–101. és 116–123. pontot), és meg kell állapítani, hogy a felperes állításával ellentétben nem ismerte el a szlovák kormány által előterjesztett számok és adatok pontosságát. Következésképpen figyelmen kívül kell hagyni a felperes azon állítását, amely szerint egyetlen bizonyíték sem támasztja alá, hogy az azonnali felszámoláshoz is érdek fűződhet.
- 126 Ezenkívül, a fenti 91. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra figyelemmel az, hogy nem készült a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazásáról megfelelő és egyidejű, e társaság folyamatos működését az állami hitelezők érdekeire tekintettel vizsgáló tanulmány, igazolja, hogy a

felperes állításaival ellentétben nem volt szükség arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban válaszoljon a szlovák állam azon költségekkel kapcsolatos érveire, amelyeket az NCHZ felszámolása okozott volna a társadalombiztosító intézet számára, és amelyek a 2014. márciusi elemzésen alapultak.

- 127 Ennélfogva a felperes állításaival ellentétben nem állapítható meg, hogy semmi nem utal arra, hogy az illetékes bizottság ne hagyta volna jóvá az első csődgondnok első határozatát.
- 128 Ezenfelül el kell utasítani a felperes azon érvét, amelyet a Bizottság egyik érvére válaszolva adott elő, és amely szerint az NCHZ folyamatos működéséről szóló döntést mindenképpen meghozták volna, és az nem áll ellentmondásban a szlovák kormány azon döntésével, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvényt az NCHZ-re alkalmazza. Véleménye szerint ezt a döntést abban a szellemben kell értékelni, hogy a gazdasági és pénzügyi válság ebben az időben érte el tetőpontját, valamint figyelembe kell venni, hogy a kormány félelmében és valószínűleg a közelgő, 2010. évi választásokra tekintettel proaktív módon lépett fel anélkül, hogy konkrét információkkal rendelkezett volna az NCHZ tényleges helyzetéről, és anélkül, hogy az első csődgondnok bármilyen beavatkozást kért volna a szlovák állam részéről.
- 129 A felperes ezen érvelése nem meggyőző, mivel azon az előfeltevésen alapul, hogy a szlovák állam úgy fogadott el egy törvényt, és döntött annak valamely társaságra alkalmazásáról, hogy nem rendelkezett konkrét információkkal e társaság helyzetéről. Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy az első csődgondnoknak tájékoztatnia kellett a szlovák hatóságokat, amely kötelezettségének a 2009. október 26-i elemzéssel eleget is tett (lásd a fenti 96. pontot). Még ha az illetékes bizottság által hozandó határozat tartalma annyira biztos is lett volna, amennyire a felperes azt állítja, a szlovák hatóságoknak semmilyen okuk nem lett volna kételkedni az NCHZ folyamatos működésének biztosításában. Ezzel szemben a választások miatti, felperes által hivatkozott aggodalom inkább azt bizonyítja, hogy az illetékes bizottság az NCHZ gazdasági helyzetére és az abban várhatóan bekövetkező változásokra tekintettel más, vagyis az NCHZ felszámolására vonatkozó határozatot is hozhatott volna.
- 130 A fenti megfontolások összességére tekintettel el kell utasítani felperes azon kijelentését, amely szerint az illetékes bizottság akkor is jóváhagyta volna az eljáró csődgondnok NCHZ folyamatos működéséről szóló határozatát, ha az NCHZ a rendes csődeljárás hatálya alá tartozik.

3) Azon kijelentésről, amely szerint az illetékes bizottság határozata ugyanolyan biztonságot nyújtott volna a megrendelők és beszállítók számára, mint a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény

- 131 Először, a felperes szerint a Bizottság állításaival (a megtámadott határozat (88) preambulumbekzdése) ellentétben az illetékes bizottság határozata ugyanolyan biztonságot nyújtott volna a megrendelők és beszállítók számára, mint a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény. A felperes azt állítja, hogy még ha ezek az állítások pontosak is lennének – ahogy nem azok –, ez a biztonság csak a társaság folyamatos működése, nem pedig annak azonnali felszámolása esetén gyakorolt volna hatást az NCHZ tartozásai kiegyenlítésének valószínűségére és összegére. A felperes ezenkívül vitatja a Bizottság azon értékelését, amely szerint annak a jobb garanciának a fennállását, amelyben a megrendelők és beszállítók a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása következtében részesültek, és amely alapján az NCHZ legalább az említett törvény hatályvesztéséig folytathatta működését, az igazolja, hogy az említett törvény alkalmazása ellenére az NCHZ 2009-ben és 2010-ben is veszített megrendelőket (a megtámadott határozat (85) és (86) preambulumbekzdése).
- 132 A megtámadott határozatban a Bizottság úgy vélte, hogy az első intézkedés biztosította az NCHZ-t és a harmadik feleket, nevezetesen megrendelőit és beszállítóit e társaság folyamatos működéséről, miközben egy csődben lévő társaság folyamatos működésére a rendes csődeljárás keretében soha sincs garancia, ennél fogva az NCHZ megkülönböztetett bánásmódban részesült a hasonló helyzetben lévő versenytársaihoz képest (a megtámadott határozat (78), (85), (89) és (90) preambulumbekzdése). Rámutatott, hogy az NCHZ még a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása által biztosított

védelem ellenére is veszített megrendelőket 2009-ben és 2010-ben, ahogyan azt a csődgondnoknak az említett törvény hatályvesztése után készített gazdasági elemzése is tartalmazta (a megtámadott határozat (86) preambulumbekzdése). A Bizottság megállapította, hogy „ha a törvényt nem alkalmazták volna az NCHZ-re, a társaságnak további negatív következményekkel kellett volna megküzdenie (például hogy a megrendelői biztonságosabb beszállítót választanak), amely az említett szakaszban jelentősen megnövelte volna annak veszélyét, hogy a hitelezők [e társaság működésének] megszakítása mellett döntenek” (a megtámadott határozat (88) preambulumbekzdése).

- 133 Ennélfogva a megtámadott határozatból egyértelműen kiderül, hogy a Bizottság nemcsak azt a helyzetet vette figyelembe, amelyben az NCHZ akkor volt, amikor a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény hatálya alá került, hanem arra is utalt, hogy 2010-ben meg lehetett volna hozni az NCHZ működésének megszüntetéséről szóló határozatot, miközben az említett törvény a teljes első csődidőszakban hatályban volt, vagyis kicsivel több mint egy évig, befagyasztva a helyzetet ezen időszak egésze alatt. A felperes maga is kiemeli, hogy ha a csődgondnok stratégiája megbukik, össze kell hívni az illetékes bizottságot a csődtörvény 88. cikke (2) bekezdésének megfelelően.
- 134 A felperes érvelése nincs figyelemmel arra, hogy a csőd előtti időszak hitelezői, többek között az állami hitelezők, azt láthatták, hogy a csődöt követően keletkezett követeléseik az NCHZ folyamatos működése következtében növekednek az első csődidőszakban, valamint hogy ennek következtében, bár az NCHZ működése folytatódott, az állt érdekükben, hogy ez jövedelmező legyen annak érdekében, hogy kifizessék a csődöt követő időszakban keletkezett követeléseiket, mert ha nem, az további veszteséggént jelenik meg, és hozzáadódik a csődöt megelőző időszakban keletkezett követelésekhez. Amint azt a Bizottság megjegyezte (a megtámadott határozat (86) preambulumbekzdése), egy olyan helyzetben, amelyen a megrendelők és beszállítók osztoztak, ezek a hitelezők felülvizsgálhatták volna álláspontjukat 2010 folyamán, ha az NCHZ a rendes csődeljárás hatálya alá került volna. Ezenkívül csak a csőd előtti időszak hitelezői kérhették volna az NCHZ működésének befejezését (lásd a fenti 115. pontot).
- 135 Márpedig – amint azt a felperes előadja – a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása nem garantálta a megrendelések tényleges teljesítését, csak a munkavállalók megőrzését biztosította a kollektív elbocsátások megakadályozásával, továbbá a megrendelők és beszállítók számára garantálta többek között, hogy az NCHZ legalább az említett törvény hatályvesztéséig folyamatosan működik a kifizetetlen, többnyire állami tartozások összegétől függetlenül.
- 136 A felperes semmilyen bizonyítékot nem terjeszt elő, amely azt igazolná, hogy az illetékes bizottság határozata milyen módon biztosította volna ugyanezt a bizonyosságot harmadik személyek számára, és mindezt az NCHZ folyamatos működésének a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény időbeli hatályával megegyező időtartamú előírásával. Különösen azt nem állítja, hogy a csődtörvény rendelkezéseinek megfelelően az illetékes bizottság megállapíthatta volna az NCHZ folyamatos működésének ilyen határozott időtartamát, vagy akár vizsgálhatta volna ennek lehetőségét. A felperes ugyanis csak azt állítja, hogy a második csődidőszakban az NCHZ folyamatos működésének időtartamára tekintettel feltételezhető, hogy az illetékes bizottságnak az NCHZ 2009 utolsó negyedében való folyamatos működéséről szóló határozatának időbeli hatálya azonos lehetett volna.
- 137 Ezenkívül, ami a megrendelők 2009-ben és 2010-ben való elvesztését illeti, amelyre a Bizottság a megtámadott határozat (86) preambulumbekzdésében hivatkozott, a felperes megelégszik azzal, hogy a 2009. év végi stabilitásra hivatkozik. Márpedig az ügy irataiból az következik, hogy ezt az időszakot inkább az értékesítésekből és új megrendelésekből származó bevételek csökkenése jellemezte (lásd a fenti 101. pontot). Ennélfogva nem biztos, hogy a felperes által hivatkozott állítólagos stabilitás a rendes csődeljárás alkalmazása esetén is folytatódott volna az első csődidőszakban.
- 138 Másodszor, a Bizottság azon érvére válaszul, amely szerint a csődnyilatkozat és a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény elfogadása – amelyet annak NCHZ-re alkalmazása követett – közötti időszakban az NCHZ helyzetét némileg torzították az arra utaló állami információk, hogy folyamatban

van egy jogi megoldás kidolgozása, a felperes előadja, hogy a Bizottság ugyan több nyilatkozatra utal, ezeket mind egy napon, 2009. október 26-án tették, amikor a szlovák gazdasági miniszter meglátogatta az NCHZ székhelyét. A felperes szerint ezeket a nyilvános nyilatkozatokat mindössze tíz nappal a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény elfogadását megelőzően tették, azok hatása erre az elfogadást megelőző időszakra korlátozódott, holott az NCHZ mérlegének benyújtását követő két hónap meghatározó volt annak biztosításához, hogy a csődeljárás alatt is folyamatosan működjön, mivel az NCHZ ügyvezetésének és az első csődgondnoknak számos tárgyalást kellett lefolytatniuk a főbb megrendelőkkel és beszállítókkal. A fent említett nyilatkozatok inkább az NCHZ csődeljárás alatti pénzügyi erejének szilárd bizonyítékai.

139 E tekintetben először meg kell állapítani, hogy – amint azt a Bizottság előadja – még ha feltételezhető is, hogy az NCHZ jó kommunikációs stratégiát hajtott végre, ez nem garantálhatja a társaság kereskedelmi kapcsolatainak fenntartását. Továbbá, már megállapítást nyert, hogy az első csődgondnok kifejezte arra irányuló szándékát, hogy minden tőle telhetőt megtesz az NCHZ folyamatos működése érdekében. Végül, amint azt a Bizottság hangsúlyozza, az általa hivatkozott, 2009. október 26-án közzétett első cikkből kiderül, hogy a szlovák gazdasági minisztérium szóvivője azt nyilatkozta a sajtónak, hogy előkészítés alatt áll egy törvény a stratégiai vállalkozásokról, valamint hogy már önmagában ez a tény megnyugtatta az NCHZ hitelezőit. Ugyanezen cikk utal arra, hogy a szlovák gazdasági miniszter nyilvános nyilatkozataiban megerősítette, hogy az említett törvény bizonyos értelemben garanciát jelent valamennyi beszállító számára arra, hogy nem vesztik el követeléseiket. Emellett a Bizottság által idézett, 2009. október 26-án közzétett második cikkből kiderül, hogy ugyanezen a napon a szlovák gazdasági miniszter az NCHZ-nél tett látogatása során ismertette a stratégiai vállalkozásokról szóló törvényt, amelynek előkészítése folyamatban volt, és amelynek segítséget kellett nyújtania e társaság számára, és garanciát jelentenie hitelezői számára.

140 Ennélfogva el kell utasítani a felperes azon kijelentését, amely szerint az illetékes bizottság határozata ugyanolyan biztonságot jelentett volna a megrendelők és beszállítók számára, mint a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény.

4) Arról a kijelentésről, amely szerint az NCHZ semmilyen további előnyben nem részesült amiatt, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény biztosította folyamatos működését

141 A válaszban, a Bizottság azon érvére felelve, amely szerint az NCHZ veszteséges működése nyilvánvalóan hatással volt a hitelezők követeléseinek sorrendjére, amely úgy fordítható le, hogy az állam valószínűleg ténylegesen lemondott követeléseiről, a felperes előadja, hogy az első csődidőszakban az eljáró csődgondnoknak a rendes csődeljárás szabályait is alkalmaznia kellett, és ha egy csődben lévő társaságot az értékesítés szempontjára tekintettel a tevékenység folytonosságának elve alapján működtetnek, az azt jelenti, hogy a csőd előtti időszak keletkezett tartozások hitelezőit részesítik előnyben, függetlenül attól, állami vagy magánhitelezőkről van szó. Az NCHZ ennélfogva semmilyen további előnyben nem részesült a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény által előírt folyamatos működés keretében.

142 Ez az érvelés nem lehet eredményes.

143 Először, a felperes érvényesen nem állíthatja, hogy nem a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény végrehajtásának, hanem inkább lényegében a csődeljárás alatti rendes működésnek az eredményeként keletkeztek a kifizetetlen tartozások. Az ilyen érvelés ugyanis azt is jelenti, hogy a csődben lévő vállalkozás szükségszerűen veszteségesen működik. Márpedig ha egy ilyen eset áll elő akár az első csődidőszak elején, akár annak folyamán, a csődtörvény 88. cikkének (2) bekezdése szerint az eljáró csődgondnoknak az illetékes bizottsághoz kellett volna fordulnia annak érdekében, hogy utasításokat kapjon az NCHZ folyamatos működéséről, mivel a csődtörvény mindenekelőtt a hitelezők érdekét veszi figyelembe. A csőd előtti időszak hitelezői szintén figyelmeztethették volna az említett csődgondnokot

ezzel kapcsolatban (lásd a fenti 115. pontot). Ennélfogva a rendes csődeljárás alkalmazása keretében van lehetőség a veszteséges működés korlátozására, amelyet a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény alkalmazása kizár.

- 144 Másodszor, az NCHZ stratégiai vállalkozásokról szóló törvény által előírt folyamatos működése miatt e társaság termeléshez kapcsolódó tartozásait kompenzálni kellett, amely kizárólag negatív hatással lehetett többek között a két állami szervvel, vagyis az állami tulajdonú egészségbiztosítóval és a társadalombiztosító intézettel szembeni tartozásai rendezésére.
- 145 Ezenkívül, ebben az összefüggésben a kollektív elbocsátások megakadályozása, amelyet szintén a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény írt elő, csak súlyosította a helyzetet. Amint ugyanis arra a felperes utal, ha az NCHZ a rendes csődeljárás hatálya alá került volna, a kollektív elbocsátásokról már a csődideőszak elején döntöttek volna, nem pedig csak – ahogy az történt – 2011-ben. A felperes valóban kijelenti, hogy az NCHZ költségeinek ennek hatására jelentősen csökkennie kellett volna, de más volt a valóság, mivel amiatt, hogy az NCHZ nem rendelkezett ezzel a lehetőséggel, e társaságnak további, lényegében szükségtelen költségeket kellett viselnie, amelyek egy jelentős része a társadalombiztosító intézet és az állami tulajdonú egészségbiztosító részére teljesítendő kifizetéseknek felelt meg. Elmulasztja azonban megjegyezni, hogy az NCHZ nem tudta e tartozások egészét kiegyenlíteni, valamint hogy az e két állami szervvel szemben fennálló tartozások növekedtek, miközben ezzel párhuzamosan az NCHZ továbbra is rendelkezhetett a folyamatos működés biztosításához szükséges munkavállalókkal. Következésképpen nem lehet eredményes a felperes azon érve, amely szerint a gazdasági elbocsátások tilalma nem jelentett gazdasági előnyt az NCHZ számára, és a felperes állításaival ellentétben az említett akadály további költségeket okozott az állami hitelezők számára azokhoz a költségekhez képest, amelyek a rendes csődeljárás szabályainak alkalmazásából származtak volna.
- 146 Egyébként már válaszoltunk a felperes azon érvére, amely szerint a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény csak a szlovák állam számára nyújtott gazdasági előnyt, mivel ha az NCHZ korábban elbocsátotta volna e munkavállalókat, e költségeket az államnak kellett volna viselnie munkanélküli-ellátás vagy más szociális juttatás formájában (lásd a fenti 93. pontot).
- 147 Következésképpen nem fogadható el azon állítás, amely szerint az NCHZ semmilyen további előnyben nem részesült az NCHZ stratégiai vállalkozásokról szóló törvény által előírt folyamatos működése következtében.
- 148 A fenti megfontolások összességére tekintettel el kell utasítani a felperes azon érvelését, amely szerint a rendes csődeljárás szabályainak az NCHZ-re alkalmazása ugyanolyan helyzetet eredményezett volna, mint amely a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény e társaságra alkalmazása következtében állt elő.

d) Következtetés

- 149 Meg kell állapítani, hogy amiatt, hogy a szlovák hatóságok „stratégiai vállalkozásnak” minősítették az NCHZ-t, előírták egyrészt, hogy gazdasági helyzetének és különösen köztartozásai megtérítésére való képességének bármilyen módon való figyelembevétele nélkül folyamatosan működjön, másrészt pedig, hogy a kollektív elbocsátások megakadályozása miatt tartsa meg munkavállalóit, amely lehetővé tette számára a folyamatos működést azzal, hogy biztosította megrendelőit és beszállítóit a 2010 végéig tartó működésről. Ezzel párhuzamosan a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazása azzal a „stratégiai vállalkozássá” minősítésének időpontjában fennálló pénzügyi helyzetére tekintettel elkerülhetetlen veszéllyel terhelte egyes, elsősorban állami hitelezőit, hogy követeléseik növekedni fognak az első csődideőszakban. Ez a veszély valóra vált az első csődideőszakban mind a csőd előtti és csőd utáni időszakban keletkezett követelésekkel rendelkező állami hitelezők, mind a kizárólag csőd utáni időszakban keletkezett követelésekkel rendelkező hitelezők tekintetében.

- 150 Márpedig nem lehet úgy tekinteni, hogy a rendes piaci feltételeknek megfelelő körülmények között az NCHZ ugyanazon előnyben részesült volna, mint amelyet biztosítottak számára, és amely a fenti 59–61. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében állami források átruházásával jár. Egyrészt, a piacgazdasági szereplő kritériuma a jelen ügyben nem alkalmazandó, mindazonáltal az sem nyert bizonyítást, hogy az első intézkedés megfelelt e kritériumnak. Másrészt az sem állítható, hogy a helyzet azonos lett volna, ha az NCHZ a rendes csődeljárás hatálya alá kerül, és az állami hitelezőknek semmilyen további költséget nem kell viselniük (lásd a fenti 94. és 148. pontot). Utóbbival kapcsolatban a felperes 1998. december 1-jei Ecotrade ítéletre (C-200/97, EU:C:1998:579, 36. pont) vonatkozó érvelése nem tudja kétségbe vonni ezt az értékelést. Az említett ítélet 36. pontjában a Bíróság lényegében megállapította, hogy az, hogy az ezen ügyben szóban forgó intézkedés következtében csökkenhettek a magánhitelezők bevételei, és így esetleges veszteségek keletkeztek az adóbevételekben, nem teszi lehetővé az említett intézkedés állami támogatás minőségének megállapítását. A kapcsolat ugyanis túlságosan közvetett az említett intézkedés és az adóbevételekben keletkezett esetleges veszteség között (lásd ebben az értelemben: Fennelly főtanácsnok Ecotrade ügyre vonatkozó indítványa, C-200/97, EU:C:1998:378, 24. pont). Márpedig az első intézkedésre vonatkozóan a Bizottság megtámadott határozatban tett megállapításai nem analóg megfontolásokon vagy egy ilyen közvetett kapcsolaton alapulnak.
- 151 Ennélfogva, az NCHZ folyamatos működésére vonatkozó kötelezettséget és a kollektív elbocsátások tilalmát kombináló első intézkedés illeszkedik mind az 1998. december 1-jei Ecotrade ítéletben (C-200/97, EU:C:1998:579, 45. pont) és az 1999. június 17-i Piaggio ítéletben (C-295/97, EU:C:1999:313, 43. pont) vizsgált első helyzethez, mind pedig az ezekben vizsgált második helyzethez (lásd a fenti 72. pontot).
- 152 Következésképpen a Bizottság nem követett el hibát, amikor e társaság „stratégiai vállalkozással” minősítéséből következtetett az NCHZ-nek nyújtott, állami forrásokat magába foglaló gazdasági előny fennállására következtetett.
- 153 A fentiekre tekintettel az első jogalap első és második részét el kell utasítani.

C. A gondos és pártatlan vizsgálat lefolytatására vonatkozó kötelezettség megsértésére, valamint a Bizottságot terhelő együttműködési kötelezettség megsértésére alapított, második jogalapról

- 154 A felperes szerint a Bizottság megsértette az állítólagos állami támogatásnak minősülő intézkedés gondos és pártatlan vizsgálatára vonatkozó kötelezettségét, mivel lényegében a megtámadott határozat elfogadását megelőzően további információkat kellett volna kérnie.
- 155 A beavatkozó által támogatott Bizottság vitatja a felperes érvelésének megalapozottságát.
- 156 Először, a felperes előadja, hogy ha a Bizottság szerint egy részletesebb utólagos elemzésre lett volna szükség, azt neki kellett volna kérnie, amit nem tett meg. Ezenkívül a 2014. márciusi elemzést tévesen hagyták figyelmen kívül azon az alapon, hogy azt utólag készítették, holott a Bizottság nem vitatta az abban foglalt adatok pontosságát és hitelességét, amelyekre az időtényező nem volt hatással.
- 157 A Bíróságnak az állami támogatások terén való bizonyításvételre vonatkozó elvekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlata szerint a Bizottság köteles a kifogásolt intézkedések vizsgálatára irányuló eljárást alaposan és pártatlanul lefolytatni annak érdekében, hogy a támogatás fennállását és adott esetben annak a belső piaccal való összeegyeztethetlenségét vagy jogellenességét megállapító végleges határozat meghozatalakor a lehető legteljesebb körű és legmegbízhatóbb információk álljanak rendelkezésére (2010. szeptember 2-i Bizottság kontra Scott ítélet, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 90. pont; 2014. április 3-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 63. pont).

- 158 A Bizottság akkor jogosult a rendelkezésére álló információk alapján határozatot hozni, ha a tagállam az ezen intézménnyel szemben az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése alapján fennálló együttműködési kötelezettségét megsértve, nem bocsátja rendelkezésére azon információkat, amelyeket vagy az új, illetve módosított támogatás minősítésének vagy belső piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálata, vagy pedig a korábban jóváhagyott támogatás szabályszerű felhasználásának ellenőrzése érdekében kért. Ugyanakkor az ilyen határozat elfogadását megelőzően a Bizottságnak fel kell szólítania a tagállamot, hogy az általa meghatározott határidőn belül bocsássa rendelkezésére az ellenőrzési jogkörének gyakorlásához szükséges valamennyi dokumentumot és információt. A Bizottság csak akkor rendelkezik hatáskörrel arra, hogy az eljárást befejezze, és a rendelkezésre álló adatok alapján fogadja el a határozatot, ha a tagállam a Bizottság felszólítása ellenére nem bocsátja rendelkezésére a kért információkat (2010. szeptember 13-i Görögország és társai kontra Bizottság ítélet, T-415/05, T-416/05 és T-423/05, EU:T:2010:386, 226. pont).
- 159 Meg kell állapítani, hogy a 2014. március 21-i elemzést a szlovák hatóságok a Bizottságnak 2014. május 14-én adott negyedik válaszuk mellékleteként közölték.
- 160 Rá kell mutatni egyrészt, hogy maguk a szlovák hatóságok is több alkalommal szembesültek azzal a kérdéssel, hogy mi történt volna 2009 decemberében, ha az NCHZ-t nem minősítik „stratégiai vállalkozásnak”. Foglalkoztak már ugyanis azzal a Bizottságnak 2013. november 29-én adott második válaszukban és a Bizottságnak 2014. január 13-án adott harmadik válaszukban is. Ennélfogva nem róható fel a Bizottságnak, hogy nem kért újabb elemzést a szlovák hatóságoktól annak érdekében, hogy negyedik válaszukat követően újabb információkat kapjon. E tekintetben fontos kiemelni, hogy a 2010. szeptember 13-i Görögország és társai kontra Bizottság ítélet (T-415/05, T-416/05 és T-423/05, EU:T:2010:386) alapjául szolgáló ügyben, amelyre a felperes hivatkozik, a helyzet eltérő volt. Ebben az ügyben ugyanis a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozat nem tartalmazta a vitatott intézkedések előzetes értékelését annak meghatározása céljából, hogy azok tartalmazznak-e támogatási elemet, a közigazgatási eljárásban pedig az említett intézkedések kifejezett vitatása sem történt meg, és semmilyen információt nem kértek ezen intézkedések piaci feltételekkel való összeegyeztethetőségével kapcsolatban. Ilyen körülmények között az uniós bíróság úgy ítélte meg, hogy nem kifogásolható, hogy az érintett tagállam nem nyújtott elegendő információt a Bizottságnak ahhoz, hogy megalapozottan értékelni tudja a jogvita tárgyát képező intézkedéseket, és a Bizottságnak – a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezései gondos végrehajtása érdekében a gondos és pártatlan vizsgálatra irányuló kötelezettségének megfelelően – folytatnia kellett volna kutatásait, illetve a vizsgálatát el kellett volna mélyítenie (lásd ebben az értelemben: 2010. szeptember 13-i Görögország és társai kontra Bizottság ítélet, T-415/05, T-416/05 és T-423/05, EU:T:2010:386, 240., 246. és 249. pont).
- 161 Rá kell mutatni másrészt, hogy a felperes állításaival ellentétben nem lehet „egyértelmű”, hogy a csődgondnoktól kért információk egy utólagos elemzésből szerezhetők meg. A Bizottságnak 2013. szeptember 2-án adott első válaszukban ugyanis a szlovák hatóságok kijelentették, hogy a magánhitelező kritériumát alkalmazni kellene a társadalombiztosító intézetre és az állami tulajdonú egészségbiztosítóra is. A Bizottságnak 2013. november 29-én adott második válaszukban továbbá az említett hatóságok utaltak arra, hogy „[a] [szlovák] állam megtette, amit a Bizottság a magánhitelező kritériumával kapcsolatban kért tőle”. Azt is kijelentették, hogy valamennyi magánhitelező az NCHZ folyamatos működését választotta volna, hozzátevé, hogy a magánhitelező kritériumát az ítélkezési gyakorlatra, az NCHZ gazdasági vonatkozásaira és a megfelelő ügyintézés elvére tekintettel egyedül a társadalombiztosító intézetre kellene alkalmazni. A felperes egyébként hangsúlyozza, hogy az utólagos elemzés „az »állami források átruházása« és a »magánhitelező kritériuma« szempontjából releváns kérdésekkel foglalkozik”.
- 162 Márpedig, feltételezve, hogy a magánhitelező kritériumát alkalmazni kellett, az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az utólagos elemzés nem lehet releváns (lásd ebben az értelemben: 2002. május 16-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-482/99, EU:C:2002:294, 71. pont; lásd még ebben az értelemben és analógia útján: 2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 105. pont). Ezenkívül, a felperes állításaival ellentétben az ilyen elemzés nem minősül „nyilvánvalóan

- megfelelő eszköznek” az 1998. december 1-jei Ecotrade ítéletben (C-200/97, EU:C:1998:579) megállapított kritérium szempontjából. Ugyanis a helyzet csódtörvény hatálya alatti valószínű alakulásának elemzését, vagyis a felperes szavaival élve „annak vizsgálatát, hogy a magánhitelezők miként döntöttek volna az illetékes bizottságban”, az NCHZ „stratégiai vállalkozássá” minősítésének és a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazásának időpontjában fennálló adatokra kell alapozni (lásd a fenti 121. pontot).
- 163 Ebben az összefüggésben, mivel csak egyetlen, utólagos adatokat felhasználó elemzést közöltek a szlovák hatóságok, amelyet a módszertan magyarázata kísért a Bizottságnak adott 2014. május 14-i negyedik válaszuk mellékletében, ami nem vitatott, a Bizottsághoz hasonlóan úgy kell tekinteni, hogy ezzel kapcsolatban nem kellett további információkat kérnie.
- 164 Másodszor, a felperes előadja, hogy az állítólagos állami támogatás visszafizettetéséről szóló határozatot ideiglenes számadatok alapján fogadták el anélkül, hogy előzetesen kérték volna a végleges számok megerősítését, ami nyilvánvalóan azt jelenti, hogy a Bizottság megsértette mind az együttműködési kötelezettségét, mind pedig azt a feladatát, hogy hiteles információk alapján fogadja el határozatait. A felperes azt állítja, hogy az, hogy a hivatalos vizsgálat lezárását követően kért megfelelő információkat, nem orvosolhatja, hogy megsértette a releváns információk közlésének kérésére vonatkozó kötelezettségét.
- 165 A megtámadott határozatban a Bizottság megállapította, hogy a támogatás összege egyenlő a szlovák állammal és az állami szervezetekkel szemben fennálló, a stratégiai vállalkozásokról szóló törvénynek az NCHZ-re történő alkalmazásának időszakában felhalmozott kifizetetlen tartozásokkal. A szlovák hatóságok által közölt információk alapján megállapította, hogy az állami hitelezők részére vissza nem fizetett tartozások összege 2009. december 31-ig 735 817,44 eurót, és 2010. december 31-ig 5 519 241,54 eurót tett ki. Megemlítette, hogy ezek az összegek az ezen időpontig meg nem térített követelések összegének az elérhető legpontosabb és viszonylag gondos becslését jelentik meg. Álláspontja szerint ugyanis a szlovák hatóságok azt állítják, hogy az állami hitelezőknek vissza nem fizetett tartozások összegét illetően semmilyen pontos információ nem állt rendelkezésre sem abban az időpontban, amikor az NCHZ-t „stratégiai vállalkozássá” minősítették, sem pedig akkor, amikor a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény hatályát veszítette az NCHZ tekintetében. A Bizottság megállapította, hogy a támogatás összege 4 783 424,10 eurót tett ki (a megtámadott határozat (101) preambulumbekzdése).
- 166 Emlékeztetni kell arra, hogy a 659/1999 rendelet 14. cikke (3) bekezdésének megfelelően a jogellenes támogatást az illetékes nemzeti hatóságnak a nemzeti jog által előírt módokon kell visszatérítenie annak kedvezményezettjével (lásd: 2014. február 13-i Mediaset ítélet, C-69/13, EU:C:2014:71, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az uniós jog nem követeli meg, hogy az ilyen támogatás visszatérítésének egyedüli jogalapja a Bizottság visszatérítést elrendelő határozata legyen (2014. szeptember 11-i Bizottság kontra Németország ítélet, C-527/12, EU:C:2014:2193, 39. pont).
- 167 Ebből következik, hogy az állami támogatások területén az uniós jog egyetlen rendelkezése sem írja elő, hogy a Bizottság, amikor a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatás visszatérítését rendeli el, állapítsa meg a visszatérítendő támogatás pontos összegét. Elegendő, ha a Bizottság határozata olyan információt tartalmaz, amely lehetővé teszi a címzett számára, hogy jelentős nehézség nélkül maga állapítsa meg ezt az összeget (2000. október 12-i Spanyolország kontra Bizottság ítélet, C-480/98, EU:C:2000:559, 25. pont; 2005. május 12-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-415/03, EU:C:2005:287, 39. pont).
- 168 Ennélfogva az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a Bizottság érvényesen szorítkozhat a vitatott támogatás visszatérítésére vonatkozó kötelezettség megállapítására, és a nemzeti hatóságokra hagyhatja a pontos visszatérítendő összeg kiszámítását (lásd ebben az értelemben: 2005. május 12-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-415/03, EU:C:2005:287, 40. pont). A visszatérítendő támogatás pontos összegének kiszámítására vonatkozó tagállami kötelezettség egyébként illeszkedik az EUSZ 4. cikk

(3) bekezdése szerinti, a Bizottságot és a tagállamokat a Szerződés állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása során kölcsönösen kötő, tágabb együttműködési kötelezettségbe (lásd ebben az értelemben: 2002. június 13-i Hollandia kontra Bizottság ítélet, C-382/99, EU:C:2002:363, 91. pont). A támogatás összegének pontos számszerűsítése utóbb, a támogatás visszatérítésének szakaszában, vagyis a megtámadott határozat elfogadását követően is megtörténhet (lásd ebben az értelemben: 2017. december 13-i Görögország kontra Bizottság ítélet T-314/15, nem tették közzé, EU:T:2017:903, 203. pont).

- 169 A jelen ügyben rá kell mutatni, hogy a hitelek összegének kérdését megvitatták a közigazgatási eljárás során. Arra a szlovák hatóságok is utaltak 2014. május 14-i negyedik válaszukban. Amint azt a Bizottság előadja, kifejezetten kérte „a tartozások részleteit (az NCHZ állami és magán hitelezői, valamint elsőbbségi és nem elsőbbségi hitelezői és a fizetendő összegek) öt különböző időpontra vonatkozóan: i. a csődidőszak kezdetén, ii. 2009 decemberében (az NCHZ stratégiai vállalkozássá nyilvánítása), iii. 2011 januárjában, iv. abban az időpontban, amikor az NCHZ-t eladták a Via Chem Slovakiának, valamint v. a csődidőszak végén”, miként azt a szlovák hatóságok válasza is tanúsítja. A Bizottság az érintett időszak kezdetén és végén fennálló állami tartozások összegeként azokat az összegeket fogadta el, amelyeket a szlovák hatóságok kifizetetlen tartozásként jelöltek meg 2009. december 31-én és 2010. december 31-én. E tekintetben a szlovák hatóságok pontosították, hogy válaszuk a csődgondnok rendelkezésére álló adatokon alapult, és pontosították, hogy ezek az adatok nem mutathatják a hitelek „valós” összegét, többek között mivel egy 2010 decemberében fennálló hiteltartozást 2011 januárjában kifizethettek. Következésképpen meg kell állapítani, hogy ez a válasz magában foglalja, hogy közölték a rendelkezésre álló információkat. Ezenkívül rá kell mutatni, hogy a felperes nem vitatja, hogy a Bizottság ismertette a visszatérítendő támogatás összegének kiszámítására vonatkozó módszerét.
- 170 A fentiekre tekintettel nem kifogásolható, hogy a Bizottság a megtámadott határozat elfogadását megelőzően nem várt arra, hogy a szlovák hatóságok újabb számokat közöljenek.
- 171 Egyébként nem lehet úgy tekinteni – amint azt a felperes sugallja –, hogy a Bizottság a szóban forgó intézkedés jogellenességével kapcsolatban azzal kívánta volna kifejezni egyet nem értését, hogy a kedvezményezett által kapott értéknél nagyobb összeg visszatérítését rendeli el. A felperes egyébként semmilyen bizonyítékra nem hivatkozik ezen állítás alátámasztása érdekében.
- 172 A teljesség kedvéért emlékeztetni kell arra, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti, a Bizottságot és a tagállamokat a Szerződés állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása során kölcsönösen kötő együttműködési kötelezettség alapján (lásd ebben az értelemben: 2002. június 13-i Hollandia kontra Bizottság ítélet, C-382/99, EU:C:2002:363, 91. pont) a Bizottságnak és az érintett tagállamnak jóhiszeműen együtt kell működni. A Törvényszék pervezető intézkedés keretében feltett kérdéseire adott válaszaiban (lásd a fenti 30. pontot) a Bizottság pontosította, hogy a szóban forgó támogatás visszatérítésének szakaszában az NCHZ különböző állami hitelezői pontosabb számadatokat közöltek volna, amelyekkel a megtámadott határozat elfogadását megelőzően nem rendelkezett, és amelyek többek között a Slovenský vodohospodársky podnik (állami vízgazdálkodási vállalat, Szlovákia) követeléseire vonatkoznak, valamint hogy az így közölt adatokból az következik, hogy a támogatás valós összege magasabb lehetett a támogatás megtámadott határozatban megjelölt összegénél, amit a felperes sem vitatott.
- 173 Ennélfogva nem róható fel a Bizottságnak, hogy a megtámadott határozatban elfogadta a szlovák hatóságok által közölt adatokon alapuló becsléseket, sem pedig az, hogy az őt terhelő együttműködési kötelezettség sérelmével járt volna el.
- 174 Ebből következik, hogy a második jogalapot el kell utasítani.

D. Az első jogalapnak az állítólagos állami támogatás összegének kiszámítása során elkövetett nyilvánvaló értékelési hibára alapított, harmadik részéről

- 175 A felperes azt állítja, hogy még ha a Bizottság helyesen is állapíthatta meg, hogy az első intézkedéssel állami támogatást nyújtottak az NCHZ javára, nyilvánvaló értékelési hibát követett el az említett támogatás összegének kiszámítása során.
- 176 A beavatkozó által támogatott Bizottság vitatja a felperes érvelésének megalapozottságát.
- 177 A megtámadott határozatban a Bizottság úgy vélte, hogy a támogatás összege egyenlő a szlovák állammal és az állami szervezetekkel szemben fennálló, a stratégiai vállalkozásokról szóló törvénynek az NCHZ-re történő alkalmazásának időszakában felhalmozott kifizetetlen tartozásokkal (a megtámadott határozat (101) preambulumbekzdése) (lásd a fenti 165. pontot).
- 178 Először, a felperes szerint az NCHZ-nek jelentős mértékű kifizetetlen tartozása halmozódott volna fel abban az esetben is, ha az első csődidőszakban e társaság felszámolásáról hoznak határozatot. A Bizottság ennél fogva nyilvánvaló értékelési hibát követett el, amikor az „kontrafaktuális forgatókönyvben” nem vette figyelembe ezeket a tartozásokat. Az NCHZ-t ugyanis nem számolhatták volna fel 2010 májusa előtt, így az állammal szemben fennálló kifizetetlen tartozások eddig az időpontig keletkezett részét nem lehet úgy tekinteni, hogy az a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény eredménye, és ennél fogva hogy az állami támogatásnak minősül. Ezenkívül, az ilyen felszámolás szintén növelte volna az NCHZ kifizetetlen tartozásait a társadalombiztosító intézettel szemben.
- 179 Fontos emlékeztetni arra, hogy a Bizottság helyesen vélte úgy, hogy az NCHZ a szlovák államnak további költségeket eredményező előnyben részesült annak következtében, hogy az első csődidőszakban a stratégiai vállalkozásokról szóló törvényt alkalmazták az NCHZ-re (lásd a fenti 152. pontot).
- 180 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatások esetében az államra a támogatás megszüntetését illetően kirótt kötelezettség célja az eredeti állapot visszaállítása (lásd: 1995. április 4-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-350/93, EU:C:1995:96, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd még ebben az értelemben: 1999. június 17-i Belgium kontra Bizottság ítélet, C-75/97, EU:C:1999:311, 64. és 65. pont). A támogatás visszafizetésével a kedvezményezett elveszíti azokat az előnyöket, amelyeket a piaci versenytársaival szemben élvezett, és visszaáll a támogatás kifizetését megelőző helyzet (lásd ebben az értelemben: 2005. december 15-i Unicredito Italiano ítélet, C-148/04, EU:C:2005:774, 113. pont; 2009. március 4-i Associazione italiana del risparmio gestito és Fineco Asset Management kontra Bizottság ítélet, T-445/05, EU:T:2009:50, 193. pont).
- 181 Ebből az következik, hogy a Bizottság nem követett el hibát, amikor megállapította, hogy az eredeti állapot visszaállítása érdekében a visszatérítendő támogatás összege a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazásának időszakában felhalmozott kifizetetlen állami hitelekkel egyenlő.
- 182 Ezzel szemben a felperes érvelése egy „alternatív forgatókönyvön”, és azon az eseten alapul, ha az illetékes bizottság az NCHZ működésének befejezéséről dönt az első csődidőszak kezdetén. A visszatérítendő összeget ugyanakkor nem lehet a különböző olyan ügyletek figyelembevételével meghatározni, amelyeket a támogatás nyújtását megvalósító intézkedés hiányában végrehajthattak volna, és az eredeti állapot helyreállítása nem a múlt rekonstrukcióját jelenti hipotetikus tények alapján, mint az érdekelt gazdasági szereplők sokféle döntései (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2005. december 15-i Unicredito Italiano ítélet, C-148/04, EU:C:2005:774, 114. és 118. pont; 2009. március 4-i Associazione italiana del risparmio gestito és Fineco Asset Management kontra Bizottság ítélet, T-445/05, EU:T:2009:50, 203. pont). E tekintetben rá kell mutatni, hogy bár a felperes nagyon pontos számadatokat közölt, és azt állította többek között, hogy a társadalombiztosító intézet hiteleit és az állami tulajdonú egészségbiztosító hiteleit 1 590 091,20 euróval és 276 626,24 euróval csökkenteni

kell, ezek az adatok csak feltételezéseken alapulnak. Először ugyanis, a felperes által javasolt forgatókönyvet követve nem ismert az az időpont, amikor az NCHZ működésének befejezéséről szóló határozatot meghozták volna. Másodszor, állításaival ellentétben az általa hivatkozott 2010. júniusi tanulmány szerint a termelés leállításához 10–18 hétre van szükség, és nem szükségszerűen 18 hétre. Harmadszor, és továbbra is a felperes által javasolt forgatókönyvet követve, nem határozható meg biztosan azoknak a munkavállalóknak a száma, akiket el kellett volna bocsátani, mivel az egyes munkavállalók dönthettek volna úgy, hogy még e társaság működésének befejezése előtt felmondanak az NCHZ-nél, amely a fent említett két állami szervnek kifizetett összegekre is hatással lett volna.

- 183 Ennélfogva a felperes érvelését el kell utasítani, mivel az azon a téves előfeltevésen alapul, hogy a Bizottságnak figyelembe kellene vennie az NCHZ első csődidőszak kezdetén való felszámolásának költségeit.
- 184 Másodszor, a felperes előadja, hogy az első csődidőszakban felhalmozott tartozások Bizottság általi becslése pontatlan számadatokon és becsléseken alapul. Ugyanakkor a második jogalap keretében már megállapítást nyert, hogy a támogatás összegének kiszámításához a szlovák hatóságok által közölt számadatokat használják fel, és mindemellett az említett szervezet hitelei pontos összegét a visszatéríttetés szakaszában lehet meghatározni (lásd a fenti 164–173. pontot).
- 185 A fenti megfontolások összessége alapján az első jogalap harmadik részét el kell utasítani.
- 186 Következésképpen az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

E. Az arra alapított, hatodik jogalapról, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 296. cikket, amikor megállapította a gazdasági folytonosság fennállását

- 187 A felperes azt állítja, hogy nem érti, hogy a Bizottság milyen indokok alapján állapította meg a gazdasági folytonosság fennállását, és előadja, hogy a megtámadott határozat indokolása e tekintetben nem elegendő ahhoz, hogy a Törvényszék az említett határozat feletti bírósági felülvizsgálati jogkörét gyakorolni tudja. A válaszban előadja, hogy az az egyszerű tény, hogy a Bizottságnak az ellenkérelemben meg kellett volna magyaráznia, hogy mi készítette őt arra, hogy a megtámadott határozatban „(ne) vizsgálja” azokat a konkrét tényezőket, amelyeket ezen értékelés szempontjából relevánsnak minősített (a megtámadott határozat (132) preambulumbekzdése), bizonyítja, hogy a megtámadott határozat indokolása e tekintetben nem elegendő.
- 188 A beavatkozó által támogatott Bizottság vitatja a felperes érvelésének megalapozottságát.
- 189 Mindenekelőtt rá kell mutatni, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság pontosította, hogy csak az NCHZ és a felperes közötti esetleges gazdasági folytonosság fennállását vizsgálja, utalva arra, hogy mivel a Via Chem Slovakia 2012. augusztus 1-jén, vagyis mindössze egyetlen nappal az NCHZ megszerzését követően eladta az NCHZ-t a felperesnek, az NCHZ-t nem irányította és nem is működtette (a megtámadott határozat (133) és (134) preambulumbekzdése). Utalt annak elismerésére, hogy a két ügylet hatálya nem volt pontosan ugyanaz, hiszen a Via Chem Slovakia egyes ingatlaneszközök tekintetében fenntartotta tulajdonjogát. Megjegyezte azonban, hogy az NCHZ gazdasági tevékenységének folytatásához szükséges ingatlaneszközöket bérleti szerződés alapján bocsátották a felperes rendelkezésére. Pontosította, hogy következképpen a két ügylet egyedi sajátosságait olyan mértékben veszi figyelembe, amennyire azok ezen értékelés elvégzéséhez szükségesek (a megtámadott határozat (135) preambulumbekzdése).
- 190 Rá kell mutatni továbbá, hogy a Bizottság utalt arra, hogy az összeegyeztethetetlen állami támogatás visszatéríttetésére irányuló kötelezettség kiterjeszhető az olyan új társaságra, amelynek az említett támogatásban részesülő társaság értékesítette vagy amelyre átruházta eszközei egy részét, amennyiben az átruházás vagy értékesítés alapján megállapítható, hogy gazdasági folytonosság áll fenn a két

társaság között (a megtámadott határozat (130) preambulumbekzdése). Hozzátette, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a támogatás kedvezményezettje és azon vállalat közötti gazdasági folytonosság megállapítása, amely vállalathoz a kedvezményezett eszközei átkerültek, egy sor mutató alapján történik, amelyeket felsorolt (a megtámadott határozat (132) preambulumbekzdése).

- 191 A Bizottság a felsorolt tényezők alapján elemezte a két értékesítési ügyletet. Először azt vizsgálta, hogy a Via Chem Slovakia által fizetett eladási ár, valamint a felperes által a vállalkozás „eszközeiért” fizetett ár megfelelt-e a piaci árnak, és arra a következtetésre jutott, hogy valószínűleg nem (a megtámadott határozat (136)–(148) preambulumbekzdése). Másodszor, az értékesítési ügyletek terjedelmét illetően úgy vélte, hogy az NCHZ Via Chem Slovakia részére való eladásának tárgya a teljes NCHZ mint működő vállalkozás volt, beleértve annak összes eszközét, valamint az NCHZ jogait és kötelezettségeit, és hogy a felperes tovább működtette az NCHZ-t, anélkül hogy a személyzetet vagy a termelést illetően nagyobb változtatásokat hajtott volna végre kereskedelmi politikáján (a megtámadott határozat (149)–(158) preambulumbekzdése). Harmadszor, kijelentette, hogy amíg nem rendelkezik bizonyítékkal ennek ellenkezőjére, feltételezni kell, hogy semmilyen kapcsolat nincs a felperesnek átadott NCHZ régi és új tulajdonosai között (a megtámadott határozat (159)–(162) preambulumbekzdése). Negyedszer, az „értékesítés” időpontjával kapcsolatban megállapította, hogy arra azt követően került sor, hogy a Bizottság megindította a panasz előzetes vizsgálatát, és annak eredményeit észrevételek megtétele céljából közölte a szlovák hatóságokkal (a megtámadott határozat (163) preambulumbekzdése). Ötödször, az ügylet gazdasági logikáját illetően úgy vélte, hogy a kereskedelmi stratégiai nem változott, és hogy a felperes egyszerűen ugyanolyan módon használta az eszközöket, ahogyan az eladó is tette (a megtámadott határozat (164)–(167) preambulumbekzdése).
- 192 Rá kell mutatni végül, hogy a Bizottság szerint összességében úgy tűnik, hogy az egyedüli változás a vállalat nevében, és az NCHZ jogi személy tulajdonosában következett be. A 2011. évi ajánlati felhívás feltételeire és az NCHZ és a Via Chem Slovakia között 2012. január 16-án létrejött adásvételi szerződésre utalt, amelyek szerint lényegében az NCHZ-t a tárgyi eszközökkel és immateriális javakkal, valamint a személyzettel együtt értékesítették. Pontosította, hogy a „felvásárló” fenntartotta az NCHZ gyártási portfólióját és kereskedelempolitikáját, valamint hogy az NCHZ-ért fizetett vételár vélhetően nem felelt meg a piaci árnak (a megtámadott határozat (168) preambulumbekzdése). A Bizottság ezért arra a következtetésre jutott, hogy az NCHZ és a Fortischem között gazdasági folytonosság áll fenn (a megtámadott határozat (169) preambulumbekzdése).
- 193 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Bizottság felsorolta azokat az okokat, amelyek annak megállapítására készítették, hogy gazdasági folytonosság áll fenn az NCHZ és a felperes között. Nem vitatott, hogy „Az NCHZ és a [felperes] által felvásárolt és működtetett gazdasági tevékenység közötti gazdasági folytonosság megállapítása” cím alatt szereplő (168) preambulumbekzdésben az NCHZ Via Chem Slovakia általi felvásárlására irányuló ügylet elemeiről tesz említést. Mindazonáltal mind a gyártási portfóliót, mind a vételárat illetően a hivatkozást a megtámadott határozat (146) és (157) preambulumbekzdésében szereplő értékelések fényében úgy kell tekinteni, hogy azok mindenesetre a felperesre vonatkoznak.
- 194 Emellett, mivel a Bizottság kijelentette, hogy a gazdasági folytonosságot egy sor mutató alapján kell értékelni, tekinthető úgy, hogy miután bizonyos tényezőket elemzett, a megtámadott határozat (168) preambulumbekzdésében szereplő mutatók azok, amelyekre következtetését alapította.
- 195 Ezenkívül, a felperes állításával ellentétben a Bizottság kifejtette érvelését az NCHZ és a Via Chem Slovakia közötti vételárral kapcsolatban, amely nem tekinthető pontatlannak és homályosnak, és a Via Chem Slovakia és a felperes közötti vételárral kapcsolatban is, amelyet nem lehet átláthatatlannak minősíteni. Először ugyanis, a Bizottság kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt úgy vélte, hogy a 2011. évi ajánlati felhívás nem tette lehetővé, hogy azon a legtöbb, legjobb ajánlataikkal egymással versengő pályázó vegyen részt, amely a lehető legelőnyösebb piaci vételár elsődleges feltétele (a megtámadott határozat (136)–(144) preambulumbekzdése). Másodszor, pontosította, hogy az

értékesítést működő vállalkozásként történő értékesítésként szervezték, ami kizárta annak lehetőségét, hogy a végső árat az NCHZ tevékenységeinek egyes részeire történő ajánlattétellel maximalizálják (a megtámadott határozat (145) preambulumbekzdése). Harmadszor pedig rámutatott, hogy ami a Via Chem Slovakiától a felperes részére történő értékesítést illet, az két magánfél közötti ügylet volt, ajánlattételi kiírás nélkül, hogy az árban a két magánfél tárgyalás útján állapodott meg, harmadik feleknek nem volt lehetősége magasabb árat kínálni, valamint hogy ennek következtében az azzal kapcsolatos kételyek, hogy a Via Chem Slovakia által fizetett ár valóban a piaci árnak felelt-e meg, a felperes által fizetett árra ugyanúgy vonatkoznak (a megtámadott határozat (146) preambulumbekzdése).

- 196 Ebből következik, hogy a fenti 39–41. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően úgy kell tekinteni, hogy a megtámadott határozat elegendő indokolást tartalmaz a Bizottság arra vonatkozó értékelésével kapcsolatban, hogy gazdasági folytonosság áll fenn az NCHZ és a felperes között, ennél fogva a hatodik jogalapot el kell utasítani.

F. A negyedik, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének és az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének, valamint a 659/1999 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének azzal való megsértésére alapított jogalapról, hogy az állítólagos támogatás visszatérítésére vonatkozó kötelezettséget kiterjesztették a felperesre

- 197 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését és az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdését, valamint a 659/1999 rendelet 14. cikkének (1) bekezdését, amikor megállapította, hogy gazdasági folytonosság áll fenn az NCHZ és közte, és kiterjesztette rá is a megállapított állami támogatás visszatérítésére vonatkozó kötelezettséget.
- 198 Először, a felperes kijelenti, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint valamely állami támogatás csak akkor ruházható át az említett támogatás kedvezményezettje eszközeinek vevőjére, ha azokat a piaci árnál alacsonyabb áron vásárolta meg. Márpedig, ha a Via Chem Slovakia, majd a felperes piaci áron vásárolta meg az NCHZ eszközeit, a felperest nem lehet az állami támogatásban részesülőnek tekinteni, és ez az egyetlen ok elegendő a felperes visszatérítési kötelezettségének kizárásához (lásd ebben az értelemben: 2004. április 29-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-277/00, EU:C:2004:238, 70. pont; 2009. július 1-jei Operator ARP kontra Bizottság ítélet, T-291/06, EU:T:2009:235, 67. pont). Ennél fogva a Bizottság által a jelen ügyben alkalmazott megközelítés sérti a 659/1999 rendelet 14. cikkét, mivel e rendelkezésnek és az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az állami támogatást csak annak kedvezményezettjével lehet visszatéríttetni.
- 199 A felperes szerint a 2012. március 28-i Ryanair kontra Bizottság ítélet (T-123/09, EU:T:2012:164, 161. és 162. pont) nem támasztja alá a Bizottság azon állítását, amely szerint nem a piaci ár a döntő kritérium, mivel ebben az ítéletben az a tény, hogy a piaci értéknek megfelelő árat fizettek, feleslegessé tette más kritériumok vizsgálatát a gazdasági folytonosság értékelése során. A Bizottság az ítélkezési gyakorlat ezen értelmezését az „A tagállamokat a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizettetésére felszólító bizottsági határozatok hatékony végrehajtásáról” címet viselő közleményében (HL 2007. C 272., 4. o.; a továbbiakban: 2007. évi közlemény) is megerősítette, mivel annak 33. pontjában utalt arra, hogy csak akkor jogosult a visszatéríttetés kiterjesztésére, ha bizonyítani tudja, hogy az eszközöket piaci értéküknél alacsonyabb összegért értékesítették. Márpedig a jelen ügyben azt állítja, hogy tetszése szerint felhasználhatja a fent hivatkozott ítéletben említett mutatókat, és – kivéve azt az állítását, hogy az ügylet terjedelmének kell a legfontosabb mutatónak lennie – még csak nem is magyarázza, hogy a különböző mutatóknak milyen súlyt szán.
- 200 Másodszor, a felperes előadja, hogy még abban a különös esetben is, ha a támogatás kedvezményezettjének eszközeit a piaci árnál alacsonyabb áron ruházzák át, önmagában ez a tény nem jogosítja fel a Bizottságot arra, hogy a visszatéríttetésről szóló határozatát kiterjessze ezen eszközök vevőjére. A Bizottságnak ezzel ellentétben azt kellene megállapítania, hogy az eszközök átruházására a

visszatérítési szabályok kijátszása érdekében került-e sor, és mindezt annak bizonyításával, hogy bizonyos kritériumok fényében gazdasági folytonosság áll fenn a támogatás kedvezményezettje és a vevő között (lásd ebben az értelemben: 2004. április 29-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-277/00, EU:C:2004:238, 86. pont). A jelen ügyben ezek a kritériumok vitathatatlannal az esetleges kijátszás vagy gazdasági folytonosság ellen szólnak. Még ha ezek pontosak is lennének, a Bizottság megállapításai nem tudják igazolni a gazdasági folytonosság fennállására vonatkozó állítását, mivel döntéshozatali gyakorlatára és az ítélkezési gyakorlatra tekintettel az átruházás terjedelme önmagában nem elegendő egy ilyen következtetéshez, még abban az esetben sem, ha a vállalkozást a folytonosság elve alapján értékesítik, és ezenkívül a felperes bizonyította, hogy a maximális piaci árat kapták. Következésképpen nem lehet gazdasági folytonosságról beszélni az NCHZ és a Via Chem Slovakia, és különösen nem az NCHZ és a felperes között.

- 201 Harmadszor, a felperes úgy véli, hogy különösen a csődügyekben a Bizottság álláspontjának gazdaságilag romboló hatása van, és versenyjogi szempontból sem indokolt. A Bizottság olyan szigorúbb ítélkezési gyakorlatot kíván kialakítani, amely szerint az ügylet terjedelmének kellene a döntő kritériumnak lennie, míg a vételár legfeljebb járulékos szerephez juthat.
- 202 A beavatkozó által támogatott Bizottság vitatja a felperes érvelésének megalapozottságát. Úgy véli, hogy az ítélkezési gyakorlatban megállapított különböző kritériumokat vette figyelembe, tekintettel volt az ügy körülményeire, és nem követett el hibát, amikor megállapította, hogy a jelen ügyben gazdasági folytonosság áll fenn, ennél fogva kiterjesztette a visszatérítetési kötelezettséget a felperesre is.
- 203 Ami a Bizottságnak a megtámadott határozatban az NCHZ és a felperes között gazdasági folytonosság fennállásával kapcsolatos megfontolásait illeti, azokat a fenti 189–192. pont tartalmazza.

1. Előzetes észrevételek

- 204 Emlékeztetni kell arra, hogy a 659/1999 rendelet „A támogatás visszatérítése” címet viselő 14. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére [...]”

- 205 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a jogellenesen nyújtott állami támogatás visszatérítésének fő célja a jogellenes támogatással biztosított versenyelőny által okozott versenytorzulás kiküszöbölése. A jogellenes, illetve a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás nyújtását megelőző helyzet helyreállítása a Szerződések állami támogatásra vonatkozó rendelkezései hatékony érvényesülésének fenntartásához szükséges követelménynek minősül (lásd: 2018. március 7-i SNCF Mobilités kontra Bizottság ítélet C-127/16 P, EU:C:2018:165, 104. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 206 Bár a 659/1999 rendelet nem rendelkezik kifejezetten a Bizottságnak a támogatás eredeti kedvezményezettje és egy másik szervezet közötti gazdasági folytonosság fennállását megállapító határozatáról, ezt az elvet az uniós bíróság dolgozta ki annak érdekében, hogy lehetővé tegye a Bizottság számára a támogatás visszatérítésére vonatkozó kötelezettség kiterjesztését a szóban forgó támogatás eredeti kedvezményezettjének eszközeit megszerző szervezetre, valamint a visszatérítetést elrendelő határozat hatékony érvényesülésének biztosítását.
- 207 Így a jogellenes támogatásokat azzal a társasággal kell visszatéríteni, amely az e támogatásokban részesülő vállalkozás gazdasági tevékenységét folytatja, amennyiben megállapításra kerül, hogy e társaság az említett támogatásokban való részesülésből eredő versenyelőnyt továbbra is ténylegesen élvezzi (lásd: 2018. március 7-i SNCF Mobilités kontra Bizottság ítélet C-127/16 P, EU:C:2018:165, 106. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 208 Az ítélezési gyakorlat szerint a gazdasági folytonosság fennállásának értékeléséhez a következő kritériumokat lehet figyelembe venni: az átruházás tárgyát (eszközök és kötelezettségek, a munkaerő folytonossága, a vagyoni eszközök egyben tartása), az átruházási árat, az átvevő vállalkozás és az eredeti vállalkozás részvényeseinek vagy tulajdonosainak azonosságát, az átruházás (vizsgálat megkezdése, eljárás megindítása vagy a végleges határozat meghozatala utáni) időpontját, és végül az ügylet gazdasági logikáját (lásd ebben az értelemben: 2003. május 8-i Itálie és SIM 2 Multimedia kontra Bizottság ítélet, C-328/99 és C-399/00, EU:C:2003:252, 78. pont utolsó franciabekezdése; 2018. március 7-i SNCF Mobilités kontra Bizottság ítélet, C-127/16 P, EU:C:2018:165, 108. pont; 2010. szeptember 13-i Görögország és társai kontra Bizottság ítélet, T-415/05, T-416/05 és T-423/05, EU:T:2010:386, 135. pont; 2012. március 28-i Ryanair kontra Bizottság ítélet, T-123/09, EU:T:2012:164, 155. pont). Az uniós bíróság pontosította, hogy a Bizottság azonban nem köteles az összes ilyen körülményt figyelembe venni, amelyet a „vehető figyelembe” fordulat alkalmazása is tanúsít (lásd ebben az értelemben: 2012. március 28-i Ryanair kontra Bizottság ítélet, T-123/09, EU:T:2012:164, 156. pont; 2015. december 17-i SNCF kontra Bizottság ítélet, T-242/12, EU:T:2015:1003, 235. pont).
- 209 Ami a vételárat illeti, még ha a piaci ár az egyik legfontosabb kritérium is, ez önmagában nem elegendő a gazdasági folytonosság hiányának megállapításához (lásd ebben az értelemben: Mengozzi főtanácsnok SNCF Mobilités kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa, C-127/16 P, EU:C:2017:577, 116. pont). E tekintetben rá kell mutatni, hogy a felperes állításával ellentétben a 2012. március 28-i Ryanair kontra Bizottság ítélet (T-123/09, EU:T:2012:164, 157–161. pont) alapjául szolgáló ügyben a gazdasági folytonosság hiányát megállapító határozatához figyelembe vette mind az eszközátruházás tárgyát és árát, mind pedig a részvényesek azonosságának hiányát és az ügylet gazdasági logikáját, tehát nem kizárólag az átruházás árát.
- 210 Ezenkívül, az ítélezési gyakorlat szerint, amikor a jogellenes támogatásban részesült vállalkozás csődbe megy, és e csődben lévő vállalkozás tevékenységei egy részének folytatására társaságot alapítanak, e tevékenység folytatása, mindaddig, amíg az érintett támogatásokat teljes egészében vissza nem térítik, továbbra is fenntartja az azon versenylőny által okozott versenytorzulást, amelyet e vállalkozás a piacon a versenytársaival szemben élvezett. Így az ilyen, újonnan alapított társaság, amennyiben ezen előny az ő javára továbbra is fennáll, a szóban forgó támogatások visszatérítésére kötelezhető. Többek között ez az eset áll fenn olyankor, amikor az a felszámolás alatt álló társaság aktíváit anélkül szerzi meg, hogy ennek ellenértékéért piaci értéknek megfelelő árat fizetne, vagy ha megállapításra kerül, hogy e társaság alapításának az volt a célja, hogy megkerülje az említett támogatások visszatérítésére vonatkozó kötelezettséget, ami különösen érvényes akkor, ha a piaci feltételeknek megfelelő ár megfizetése sem lenne elegendő a jogellenes támogatások révén szerzett versenylőny semlegesítéséhez (2012. december 11-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 104–107. pont; 2013. január 24-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-529/09, EU:C:2013:31, 107. és 109. pont; 2015. december 17-i SNCF kontra Bizottság ítélet, T-242/12, EU:T:2015:1003, 234. pont).
- 211 Végül emlékeztetni kell arra, hogy a támogatás tényleges kedvezményezettjének azonosításával kapcsolatos ítélezési gyakorlatban kialakított szempontok objektív jellegűek, és nincs szükség szándékos elem fennállására annak megállapításához, hogy a visszatérítési kötelezettséget az eszközök átruházása révén elkerülték (lásd ebben az értelemben: 2010. szeptember 13-i Görögország és társai kontra Bizottság ítélet, T-415/05, T-416/05 és T-423/05, EU:T:2010:386, 146. pont).
- 212 Ennélfogva az ítélezési gyakorlatból az következik, hogy bár az a tény, hogy az átruházási ár nem piaci ár, okozhatja a visszatérítési kötelezettség kiterjesztését, az a körülmény, hogy az átruházási ár megfelel a piaci feltételeknek, a felperes állításával ellentétben önmagában nem elegendő a gazdasági folytonosság fennállásának kizárásához, és bizonyos körülmények között nem akadályozza meg a visszatérítési kötelezettség kiterjesztését, amelyre az elkerülés miatt kerül sor, anélkül hogy az elkerülésre vonatkozó szándéknak fenn kellene állnia.

- 213 Pontosítani kell egyébként, hogy a 2007. évi közleményt, amelyre a felperes hivatkozik, többek között a 2010. szeptember 13-i Görögország és társai kontra Bizottság ítéletet (T-415/05, T-416/05 és T-423/05, EU:T:2010:386) és a 2012. március 28-i Ryanair kontra Bizottság ítéletet (T-123/09, EU:T:2012:164) megelőzően fogadták el. Ennélfogva az említett közleményben a Bizottság értelemszerűen nem tudta figyelembe venni az ítélkezési gyakorlat 2007 utáni alakulását, és nem kifogásolható, hogy utóbb figyelembe vette azt.
- 214 Végül, ami a jelen ügyben az átruházás tárgyát illeti, pontosítani kell, hogy bár a megtámadott határozat néhány helyen említést tesz az NCHZ eszközeinek értékesítéséről, nem vitatott, hogy az ingatlan vagyontárgyak kivételével a Via Chem Slovakia és a felperes közötti adásvétel kiterjedt a vegyianyaggyártással kapcsolatos összes eszközre és jogra (gyártási gépek és berendezések, szerződések), valamint a vegyianyaggyártáshoz kapcsolódó összes kötelezettségvállalásra (az összes munkaszerződést is beleértve) (a megtámadott határozat (135) preambulumbekzdése).
- 215 E megfontolások fényében kell megvizsgálni a Bizottság gazdasági folytonosság fennállására vonatkozó elemzését, amely igazolja az állami támogatás visszatéríttetésére vonatkozó kötelezettség felperesre való kiterjesztését.

2. Az NCHZ eladási áráról

- 216 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság az NCHZ-n túl nem terjesztheti ki a visszatéríttetési kötelezettséget, mivel a csődben lévő szervezet eszközeit piaci áron értékesítették.
- 217 A Bizottság vitatja a felperes érvelésének megalapozottságát.
- 218 A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság vitatja, hogy az az ár, amelyet a Via Chem Slovakia, majd pedig a felperes fizetett az NCHZ eszközeiért, megfelel a piaci áraknak, és a megtámadott határozatban továbbra is e kétségeinek adott hangot (a megtámadott határozat (136), (146) és (147) preambulumbekzdése). E tekintetben először a Bizottság rámutatott egyrészt arra, hogy a Via Chem Slovakia részére való értékesítés érdekében tett ajánlati felhívás tartalmazott egy, a termelés minimális szintjének öt évig történő fenntartására, a beruházások minimális szintjére és az NCHZ eszközei értékesítésének vagy átruházásának öt évig való korlátozására vonatkozó választási lehetőséget, amely távol tarthatta a lehetséges jelölteket, vagy kedvezőtlenül hathatott a benyújtott ajánlatokra (a megtámadott határozat (17), (138)–(144) preambulumbekzdése), másrészt pedig, hogy az ajánlattevők a folyamatos működés miatt csak az eszközök összességét vásárolhatták meg, amely nem tette lehetővé annak figyelembe vételét, hogy az NCHZ tevékenységeinek részterületenként történő eladásával összességében magasabb eladási árat lehetett volna elérni. Másodszor, rámutatott, hogy az NCHZ Via Chem Slovakiától a Fortischem részére történő eladása két magánfél közötti ügylet volt, ajánlattételi kiírás nélkül (a megtámadott határozat (146) preambulumbekzdése). Ebből arra következtetett, hogy „valószínűnek tűnik, hogy az NCHZ eszközeit nem oly módon értékesítették, amely biztosította volna [a bevételek] maximalizálását” (a megtámadott határozat (147) preambulumbekzdése).

a) A bizonyítási teherről

- 219 A felperes előadja, hogy a Bizottságra hárul az azon gazdasági előnnyel kapcsolatos bizonyítási teher, amelyben a támogatás kedvezményezettje eszközeinek vevője részesül, és nem elegendő, hogy csupán kétségeit fejezze ki. Márpedig a Bizottság semmilyen bizonyítékot nem mutatott be, amely igazolná, hogy az eladási ár ténylegesen a piaci ár alatt volt.
- 220 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

221 Rá kell mutatni, hogy amennyiben az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a gazdasági folytonosság fennállásának értékeléséhez figyelembe veendő elemek közül önmagában egy elem – mint például a piaci árral egyező eladási ár – nem elegendő a visszatérítetési kötelezettség szóban forgó támogatás eredeti kedvezményezettjétől eltérő másik vállalkozásra történő kiterjesztésének kizárásához, a Bizottságnak nem kell szükségszerűen bizonyítania az ilyen eladási ár hiányát a gazdasági folytonosság megállapításához, és az ilyen eladási árra vonatkozó garancia hiányát a Bizottság figyelembe veheti a különböző vizsgált elemek átfogó értékelése keretében.

b) A Via Chem Slovakia részére való értékesítésről

1) Arról az állítólagos vélelemről, hogy az értékesítés piaci áron történik, ha arra a bíróság által felügyelt csődeljárás keretében kerül sor

222 A felperes szerint, mivel az értékesítést a fizetéseképtelenné vált társaság hitelezőinek érdekében való eljárásra köteles csődbíróság felügyelete mellett lefolytatott csődeljárásban valósították meg, vélelmezhető, hogy az eszközöket a lehető legmagasabb áron értékesítették (lásd ebben az értelemben: 2004. április 29-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-277/00, EU:C:2004:238, 93. és 94. pont).

223 A Bizottság szerint nem létezik olyan vélelem, amely szerint valamennyi, a csődeljárás keretében megvalósított értékesítés piaci áron történik.

224 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 2004. április 29-i Németország kontra Bizottság ítélet (C-277/00, EU:C:2004:238, 92. és 93. pont) alapjául szolgáló ügyben a Bizottság nem kérdőjelezte meg azt az állítást, hogy az értékesítés piaci áron történt, és nem állapította meg, hogy az értékesítés feltételei csökkentették az eladási árat. Ennélfogva a felperes kiterjesztően értelmezi ezt az ítéletet.

225 Egyébként az a tény, hogy az értékesítés bírósági felügyelet mellett történik, kétségtelenül garanciát jelent arra, hogy az előírt szabályokat tiszteletben tartják, valamint hogy a csődbíróság ügyel arra, hogy a lehető legteljesebb megelégedéssel szolgáljon a hitelezők számára. A jelen ügyben ugyanakkor a Bizottságnak kell megvizsgálnia, hogy a Via Chem Slovakia részére való értékesítés feltételei alkalmasak voltak-e a piaci ár biztosítására, valamint neki kell megvizsgálnia, hogy az értékesítésre milyen módon került sor.

2) A nyílt, átlátható és feltétlen ajánlattételi felhívásra irányuló eljárásban történő értékesítés miatti lehető legmagasabb árra vonatkozó állítólagos garanciáról

226 A felperes szerint, ami az NCHZ Via Chem Slovakia részére való értékesítését illeti, az eladónak jogilag a lehető legmagasabb árat kellett kapnia. Mivel a csődgondnok által a súd v Trenčine (trencsényi bíróság) által meghatározott követelményeknek megfelelően lefolytatott ajánlattételi felhívásra vonatkozó eljárás nyílt, átlátható és feltétlen volt, ez garantálta, hogy az NCHZ eszközeit a lehető legmagasabb piaci áron értékesítették. Megjegyzi, hogy a Bizottság nem vonja kétségbe a második ajánlattételi felhívás átláthatóságát, kétségei csak a kötelezettségvállalások közötti választásra vonatkoznak (a megtámadott határozat (137)–(144) preambulumbekzdése), valamint arra, hogy nincs lehetőség az eszközök önálló megvételére azok együttes megvétele helyett. A felperes vitatja a Bizottság erre vonatkozó észrevételeit.

227 Először, a megtámadott határozat (17) és (137) preambulumbekzdésében a Bizottság megállapította, hogy a 2011. évi ajánlattételi felhívás értelmében a lehetséges pályázók a „kedvezményezettre vonatkozó kötelezettségvállalást” tartalmazó vagy azt nem tartalmazó ajánlatot nyújthattak be (a továbbiakban: kötelezettségvállalást tartalmazó ajánlat és kötelezettségvállalást nem tartalmazó ajánlat). Megjegyezte,

hogy előírták, hogy ha a legnagyobb összegű ajánlat a kötelezettségeket nem vállaló ajánlattevőtől érkezik, a kötelezettségeket vállaló ajánlattevők közül a legnagyobb összeget kínáló ajánlatát hozzáigazíthatja a kötelezettségeket nem vállaló ajánlattevőtől érkező legmagasabb ajánlathoz.

- 228 A Bizottság úgy vélte, hogy annak lehetősége, hogy egyetlen ajánlattevő megemelheti ajánlatának összegét, miután az összes ajánlatot benyújtották, vélhetően elbátortalanította a lehetséges ajánlattevőket, vagy negatív hatással lehetett a benyújtott ajánlatokra. Kifejtette, hogy a kötelezettségeket vállaló ajánlattevő ajánlata potenciálisan alacsonyabb lehet annál, mint ha a 2011. évi ajánlattételi eljárás feltételei nem biztosítanának lehetőséget az ilyen módosításra. Úgy vélte, hogy ez a feltétel elriaszthatja azokat az ajánlattevőket, akik nem akarnak kötelezettségvállalásokkal járó ajánlatot tenni, mivel tudják, hogy még ha az ajánlatuk a legmagasabb összegű is, előfordulhat, hogy elutasítják azt. Arra következtetett, hogy a kötelezettségvállalást tartalmazó ajánlat megtételére vonatkozó lehetőség befolyásolhatja a javasolt árat (a megtámadott határozat (138)–(140) és (143) preambulumbekzdése).
- 229 Előzetesen, el kell utasítani a felperes azon érvét, amely szerint a kötelezettségvállalásra vonatkozó lehetőség a gyakorlatban semmilyen hatást nem gyakorolt az eladási árra, mivel azzal egyik ajánlattevő sem élt. Ez egyrészt utólagos ténymegállapításon alapul. Másrészt pedig, az ilyen érv nem releváns annak vizsgálata szempontjából, hogy maguk az ajánlattételi felhívásban szereplő feltételek garantálni tudják-e a lehető legmagasabb árat.
- 230 Rá kell mutatni, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (141) preambulumbekzdésében kijelentette, hogy a 2011. évi ajánlattételi felhívás feltételei előnyben részesítik a kötelezettségeket is vállaló ajánlattevőket, ami annak a jele lehet, hogy a kötelezettségvállalások hiányában ajánlott ár akár magasabb is lehetett volna a nyertes ajánlattevő által kínált árnál. Mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy ahhoz, hogy egy kötelezettségvállalást tartalmazó ajánlat nyertes legyen, az abban kínált árat felül kell vizsgálni, és a kötelezettségvállalást nem tartalmazó ajánlatban kínált árhoz kell igazítani.
- 231 Mindazonáltal igaz, amint arra a Bizottság a megtámadott határozat (139) preambulumbekzdésében rámutatott, hogy az ajánlattételi eljárásokban a legmagasabb ár elérésének egyik biztosítéka éppen a többi ajánlattevő által kínált árral kapcsolatos bizonytalanság. Márpedig egy olyan ajánlattételi eljárás, amely lehetővé teszi egyes ajánlattevőknek, hogy módosítsák az általuk kínált árat, azzal a kockázattal jár egyrészt, hogy azok, akik módosíthatják ajánlatukat, nem azt a legmagasabb árat kínálják, amelyre az eladásra kínált vállalkozást értékelik, mivel arra várnak, hogy lehet, szükség lesz ajánlatuk megemelésére, másrészt pedig, hogy azok, akik nem módosíthatják ajánlatukat, szintén alacsonyabb árat kínálnak annál, mint amire az eladásra kínált vállalkozást értékelik, vagy akár úgy is döntenek, hogy nem indulnak, mivel úgy gondolják, hogy valamely kötelezettségeket vállaló ajánlattevő miatt veszíhetnek.
- 232 Következésképpen nem zárható ki, hogy a 2011. évi ajánlattételi felhívásban szereplő, a kínált vételár módosítására vonatkozó lehetőséget előíró feltételek hatással lehettek az eladási árra abban az értelemben, hogy az nem a lehető legnagyobb lett.
- 233 Másodszor, a Bizottság a megtámadott határozatban úgy vélte, hogy az eladást működő vállalkozásként történő eladásaként szervezték, azaz az összes eszközre kiterjedően, ami kizárta annak lehetőségét, hogy a végső árat az NCHZ tevékenységeinek egyes részeire történő ajánlattétellel maximalizálják, miközben elkerülik vagy korlátozzák az e társaság működésének lehetséges felfüggesztésével járó esetleges nehézségeket. Megállapította, hogy a szlovák hatóságok által benyújtott dokumentumok azt mutatják, hogy voltak olyan potenciális ajánlattevők, amelyek csupán az NCHZ tevékenysége egyes részeinek felvásárlásában voltak érdekeltek. Véleménye szerint így nem lehet kizárni, hogy az NCHZ tevékenységeinek részterületenként történő eladásával összességében magasabb eladási árat lehetett volna elérni (a megtámadott határozat (145) preambulumbekzdése).

- 234 A felperes azt állítja, hogy nem azt fontos meghatározni, hogy az eszközök elkülönült értékesítésével magasabb eladási árat lehetett volna-e elérni, hanem azt, hogy a vevő az eszközökért a piaci árnak megfelelő árat fizetett-e, és egyedül azt a kérdést kell megválaszolni, hogy a vevő részesült-e gazdasági előnyben. Emellett, a felperes szerint a Bizottságnak bizonyítékkal kellett volna szolgálnia annak igazolására, hogy jobb eredményt lehetett volna elérni az eszközök egyedi értékesítésével.
- 235 A Bizottság vitatja ezt az érvelést, és azt állítja, hogy bár lehetséges lett volna magasabb árat kapni az eszközök elkülönült értékesítésével, úgy döntöttek, hogy a társaságot az NCHZ folyamatos működésének biztosítása, nem pedig az értékesítésből származó bevétel maximalizálása érdekében működő vállalkozásként egészben értékesítik, így egyértelmű, hogy az értékesítés nem piaci áron, vagyis a piacon elérhető lehető legmagasabb áron történt.
- 236 Rá kell mutatni, hogy legalább egy pályázó kinyilvánította, hogy érdeke fűződik a nem teljes értékesítéshez (a megtámadott határozat (145) preambulumbekzdése), valamint hogy a súd v Trenčine (trencsényi bíróság) azt kérte a csődgondnoktól, hogy vizsgálja meg ezt a kiegészítő ajánlatot is. Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a Törvényszék egy kérdésére válaszul a Bizottság – anélkül, hogy ennek a felperes ellentmondott volna – utalt arra, hogy a 2011. évi ajánlattételi felhívás megtiltotta az eszközök elkülönült értékesítését.
- 237 Úgy kell tekinteni, hogy a figyelembe veendő ár az értékesítésre bocsátott vállalkozás ára. Márpedig nem vélelmezhető, hogy azzal, hogy csak a teljes, vagyis az egy vevő általi megvásárlásra lehet ajánlatot tenni, a vállalkozás értékesítéséért kapott ár a piacon elérhető legmagasabb ár volt. Ugyanis, még ha az elérni kívánt cél az NCHZ folyamatos működése volt is, ez akkor sem foglalja magában az eszközök elkülönült értékesítésének tilalmát.
- 238 Egyrészt, az értékesített vállalkozás nyilvánvalóan folytathatja működését akkor is, ha különböző eszközeinek tulajdonjoga több szervezet között oszlik meg. A felperes részére történt későbbi értékesítés azt mutatta ugyanis, hogy valamely vállalkozás érdekelt lehet az eszközök egy részének megvásárlásában, míg azok másik részét bérbe veheti, és így az összes eszköz a rendelkezésére áll.
- 239 Másrészt, amint azt a Bizottság és a beavatkozó a tárgyaláson előadták, az eszközök elkülönült értékesítésében rejlő lehetőség nem jelenti azt, hogy ilyen értékesítés valósul meg, különösen abban az esetben, ha az pénzügyileg kevésbé előnyös.
- 240 Egy ilyen értékesítési lehetőség, amely nem korlátozza az átruházás tárgyát egyetlen teljes gazdasági egységre, mindazonáltal lehetővé teszi, hogy ne korlátozzák a potenciális vevők választási lehetőségeit (lásd ebben az értelemben: 2012. március 28-i Ryanair kontra Bizottság ítélet, T-123/09, EU:T:2012:164, 158. pont), valamint annak vélelmezhetőségét – amennyiben a 2011. évi ajánlati felhívás többi feltétele eltérő lenne (lásd a fenti 232. pontot) –, hogy a vállalkozást a lehető legmagasabb áron értékesítették.
- 241 A teljesség kedvéért rá kell mutatni, hogy a felperes előadja, hogy – amint a jelen ügyben is – amikor az eszközöket a csőd eljárásba illeszkedő ajánlattételi eljárás keretében értékesítik valamely harmadik félnek, a felek gazdasági érdeke nyilvánvaló, és a vevő gazdasági érdeke az, hogy olyan ügyletet valósítson meg, amely álláspontja szerint hasznot hozhat számára. Márpedig meg kell állapítani, hogy mivel a Via Chem Slovakia nem működtette az NCHZ-t, hanem megszerzését követően értékesítette azt, a felperes első értékesítéshez fűzött érvelése azt is jelenti, hogy a Via Chem Slovakia a piaci árnál alacsonyabb árat ajánlott és fizetett.
- 242 Harmadszor, bár a felperes előadja, hogy a két ajánlattételi eljárás megerősíti, hogy a Via Chem Slovakia részére történő értékesítés ára a piaci feltételeknek megfelelt, mindazonáltal rá kell mutatni, amint azt a Bizottság is megállapította a megtámadott határozat (16) preambulumbekzdésében, hogy a 2010. évi ajánlattételi felhívásra mindössze egyetlen ajánlat érkezett, amelyet a csődgondnok elutasított, mivel azt gondolta, hogy jobb ajánlatot is kaphat.

- 243 Egyébként a 2011. évi ajánlattételi eljárás utolsó szakaszának két ajánlattevője az első ajánlathoz közeli ajánlatot tett (a megtámadott határozat (16) preambulumbekzdése), amelyből a felperes azt a következtetést vonja le, hogy ez a körülmény bizonyítja, hogy piaci árról volt szó. Ezt az érvet azonban el kell utasítani, egyrészt amiatt, mivel az egyik ajánlattevő az a társaság volt, amelynek ajánlatát a 2010. évi ajánlattételi felhívás keretében elutasították, másrészt pedig a fenti 232. és 240. pontban kifejtett érvek miatt.
- 244 Negyedszer, a felperes egyik érvére válaszul a Bizottság előadja, hogy a Via Chem Slovakia által ajánlott árnak a csődgondnok által elvégzett „utólagos elemzése” nem bizonyítja, hogy az így kapott ár ténylegesen a piaci árnak felelt meg. Ez az elemzés azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a vállalkozás Via Chem Slovakia részére történő értékesítése volt-e a legjobb megoldás ebben a szakaszban.
- 245 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a Törvényszék tárgyaláson feltett kérdésére válaszolva a Bizottság kijelentette, hogy az elemzést „utólagosnak” minősítette, mivel azt a 2011. évi ajánlattételi eljárásban tett ajánlatok átvétele után készítették. Ebből, a Bizottság által pervezető intézkedés keretében közölt elemzésből az következik, hogy az azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a vállalkozás Via Chem Slovakia részére történő értékesítése volt-e a legjobb megoldás ebben a szakaszban. Az is kiderül belőle, hogy a csődgondnok nem gondolta úgy, hogy a Via Chem Slovakia által ajánlott ár minden kétséget kizárólag piaci ár volt, utalt azonban arra, hogy az NCHZ-t értékesíteni kellett, mivel annak elhalasztása további hátrányos következményekkel járhat e társaságra, különösen ha a csődeljárás keretében folytatja működését.
- 246 A fenti megfontolások összessége alapján úgy kell tekinteni, hogy a felperes állításaival ellentétben a 2011. évi ajánlattételi felhívás feltételei nem teszik lehetővé annak vélelmezését, hogy az értékesítés célja a legnagyobb eredmény elérése volt, és a Bizottság helyesen vélte úgy, hogy semmi nem igazolta, hogy az NCHZ vállalkozásért a Via Chem Slovakia által fizetett eladási ár piaci ár volt.

c) A Via Chem Slovakia által a felperes részére történt értékesítésről

- 247 A felperes előadja, hogy amellett, hogy a Via Chem Slovakia és közte történt értékesítés feltételei nem relevánsak, mivel az első értékesítést piaci áron hajtották végre, úgy kell tekinteni, hogy a magán piaci szereplők között megtárgyalt vételár vélelmezhetően megfelel a piaci feltételeknek még ajánlattételi felhívás nélkül is.
- 248 A megtámadott határozatban a Bizottság úgy vélte, hogy ami a Via Chem Slovakiától a felperes részére történő eladást illeti, az két magánfél közötti ügylet volt, ajánlattételi kiírás nélkül. Rámutatott, hogy az árban az említett társaságok egyszerűen tárgyalás útján állapodtak meg, harmadik feleknek nem volt lehetősége magasabb árat kínálni. Arra következtetett, hogy az azzal kapcsolatos kételyek, hogy a Via Chem Slovakia által fizetett ár valóban a piaci árnak felelt-e meg, a felperes által fizetett árra ugyanúgy vonatkoznak (a megtámadott határozat (146) preambulumbekzdése).
- 249 A felperes döntéshozatali gyakorlatra tett hivatkozását figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a Bizottság más ügyekre vonatkozó döntéshozatali gyakorlata nem érintheti a megtámadott határozat érvényességét, amelyet kizárólag a Szerződés objektív szabályai alapján lehet értékelni (lásd ebben az értelemben: 2010. május 20-i Todaro Nunziatina & C. ítélet, C-138/09, EU:C:2010:291, 21. pont; 2015. december 17-i SNCF kontra Bizottság ítélet, T-242/12, EU:T:2015:1003, 121. pont).
- 250 Egyébként igaz, amint azt a Bizottság a megtámadott határozatban megállapította, hogy a versenyeztetés kizárása nem nyújt bizonyosságot arról, hogy ez az ár megfelelt a piaci árnak, vagy annál alacsonyabb volt.

d) Következtetés

- 251 A fenti megfontolások összességére tekintettel, amint azt lényegében a Bizottság is megállapította a megtámadott határozat (144)–(146) preambulumbekzdésében, arra kell következtetni, hogy nem tekinthető bizonyosnak, hogy az egymást követő két értékesítést piaci áron hajtották végre.

3. Az ügylet terjedelméről

- 252 A felperes szerint az egyetlen kritérium, amely nem az elkerülés fennállása ellen szól, az ügylet terjedelme. Azt állítja, hogy még ha egyedül az NCHZ eszközeinek elkülönült értékesítésével ki is lehetett volna zárni a gazdasági folytonosság fennállását, önmagában az a tény, hogy az NCHZ eszközeit a működés folyamatosságának elve alapján értékesítették az NCHZ és a Via Chem Slovakia között, nem elegendő a gazdasági folytonosság fennállásának megállapításához. Ezenkívül, ami a Via Chem Slovakia bizonyos eszközeinek a felperes részére történő értékesítését illeti, mivel mindössze az NCHZ tevékenységeinek 60%-át ruházták át, még az is kijelenthető, hogy az átruházás terjedelme nem elegendő e kritérium teljesüléséhez, így a gazdasági folytonosság egyedül ezen az alapon kizárható.
- 253 A beavatkozó által támogatott Bizottság vitatja a felperes érvelését. Úgy véli, hogy az ügylet terjedelme különösen fontos kritérium, és rámutat, hogy a felperes nem vitatja a megtámadott határozatban e kérdéssel kapcsolatban kifejtett érveket, csupán e szempont jelentőségének csökkentésére törekszik, anélkül hogy az ítélezési gyakorlat alátámasztaná álláspontját.
- 254 Először, a megtámadott határozatban a Bizottság kijelentette, hogy minél nagyobb az eredeti vállalkozásnak az új szervezethez átkerülő része, annál nagyobb a valószínűsége, hogy az ezen eszközökhöz kapcsolódó gazdasági tevékenység továbbra is részesül a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásból (a megtámadott határozat (149) preambulumbekzdése).
- 255 Másodszor, a Bizottság megjegyezte egyrészt, hogy a Via Chem Slovakia részére működő vállalkozásként történt értékesítés az NCHZ valamennyi tevékenységére vonatkozott (a megtámadott határozat (150) és (151) preambulumbekzdése). Másrészt pedig a felperes részére történt értékesítéssel kapcsolatban megjegyezte, hogy a vállalkozás tevékenységi köre megegyezett az NCHZ korábbi tevékenységi körével, és munkavállalóinak több mint 95%-át is átcsoportosították (a megtámadott határozat (152) preambulumbekzdése). Azt is megjegyezte, hogy az ingatlanvagyon kivételével a felperes a megvásárolt vállalkozáshoz kapcsolódó valamennyi eszközt, jogot és kötelezettséget átvette (a megtámadott határozat (153) és (156) preambulumbekzdése). A Bizottság szerint az a tény, hogy az eszközök egy részét közvetlen tulajdonjog helyett bérleti szerződés alapján használják, nem változtat azon a tényen, hogy a felperes egyszerűen folytatja az NCHZ gazdasági tevékenységeit, az ügylet előttivel megegyező tevékenységi körrel (a megtámadott határozat (156) preambulumbekzdése). Ezenfelül a Bizottság megjegyezte, hogy a felperes az NCHZ vezetőségét is megtartotta (a megtámadott határozat (154) preambulumbekzdése), miután bejelentette a sajtóban, hogy nem kíván a személyzet körében vagy a gyártásban nagyobb változtatásokat eszközölni, és megtartja a meglévő vezetőséget (a megtámadott határozat (155) preambulumbekzdése). Így a Bizottság szerint a felperes az NCHZ tevékenységét a kereskedelmi, személyzeti vagy termelési politika lényegesebb változtatása nélkül folytatta (a megtámadott határozat (158) preambulumbekzdése).
- 256 Rá kell mutatni, hogy annak bizonyítása érdekében, hogy az ügylet terjedelme valójában negatív kritérium, amely önmagában lehetővé teheti – ha nem teljesül – annak a lehetőségnek a kizárását, hogy a szóban forgó ügylet a visszatérítetést elrendelő határozat elkerülését szolgálja, a felperes előadja, hogy ez a megállapítás az ítélezési gyakorlatból következik, és e tekintetben Tizzano főtanácsnok Németország kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványának (C-277/00, EU:C:2003:354) 67. pontjára hivatkozik. Márpedig ez a Bizottság érvét ismétli, és állításaival ellentétben semmilyen további hivatkozásra nem utal. Emellett, bár az ítélezési gyakorlatból az következik, hogy különböző tényezők vehetők figyelembe, amelyek között szerepel „az átruházás tárgya (eszközök és

kötelezettségek, a munkaerő folytonossága, a vagyoni eszközök egyben tartása)” (lásd a fenti 208. pontot), abból ezzel szemben nem következik, hogy a gazdasági folytonosság nem állapítható meg az ügylet kis terjedelme esetén.

- 257 Egyébként meg kell állapítani, amint azt a Bizottság előadja, hogy a felperes semmilyen érvet nem terjeszt elő a két egymást követő adásvétel terjedelmével kapcsolatban a megtámadott határozatban szereplő értékelés vitatására, kivéve azt az érvet, amely szerint csupán a tevékenységek 60%-át ruházták a felperesre. Mindazonáltal a Bizottság erre az érvre a megtámadott határozat (153) preambulumbekkezdésében válaszolt, és a felperes semmilyen érvet nem terjeszt elő annak érdekében, hogy ellentmondjon azoknak a megfontolásoknak, amelyek szerint a Via Chem Slovakiától bérelte azokat ingatlanokat (földek és épületek), amelyeket nem szerzett meg, de amelyek szükségesek voltak a vegyi anyagok gyártásához. Ezenkívül semmilyen érvet nem hoz fel, hogy vitassa a Bizottság azon további megfontolásait, amelyek szerint a felperes az NCHZ tevékenységét a kereskedelmi, személyzeti vagy termelési politika lényegesebb változtatása nélkül folytatta (lásd a fenti 255. pontot).
- 258 Márpedig úgy tűnik, hogy a Bizottság megtámadott határozatban szereplő megfontolásai nem tévesek, és azok alapján megállapítható, hogy a jelen ügyben az ügylet terjedelme az átruházás tárgya szempontjából az NCHZ és a felperes közötti gazdasági folytonosság fennállását támasztja alá. Az, hogy utóbbi nem szerezte meg a vegyi anyagok gyártásához szükséges földekből és épületekből álló ingatlanokat, de bérelte azokat, nem gyengítheti ezt a következtetést, mivel a felperes az, akinek rendelkezésére áll az NCHZ folyamatos működését lehetővé tevő valamennyi eszköz.

4. Az ügylet gazdasági logikájáról

- 259 A felperes a 2007. évi közlemény 33. pontjára utalva kijelenti, hogy az ügylet gazdasági logikájára vonatkozó kritérium nem annak biztosítására irányul, hogy a vevő az eladótól eltérő módon használja az eszközöket, hanem annak meghatározása, hogy a visszatérítetést elrendelő határozat kijátszásán kívül más gazdasági érv indokolja-e az ügyletet. Ez a kritérium nem arra szolgál, hogy a kijátszás e jelzésén túlmenően használják, és különösen a csoporton belüli ügyleteknél mutatkozik hasznosnak. Ha – amint a jelen ügyben is – az eszközöket a csődeljárás keretébe illeszkedő ajánlattételi eljárás keretében értékesítik valamely harmadik személy részére, a felek gazdasági motivációja nyilvánvaló. Egyrészt, az eladó, a jelen ügyben a csődgondnok, bevételeket kíván szerezni ahhoz, hogy vissza tudja fizetni a csődben lévő vállalkozás tartozásait, és ehhez – amint a jelen ügyben is – a folyamatos működés elve alapján értékesíti az eszközöket annak érdekében, hogy megszabaduljon a hitelezők követeléseitől, amennyiben ez az értékesítés nagyobb bevételt eredményez, mint az eszközök elkülönült értékesítése. Másrészt, a vevő olyan ügyletet kíván megvalósítani, amely álláspontja szerint hasznot hoz számára. Mindazonáltal a Bizottság azon állítása, amely szerint az NCHZ eszközeinek megszerzése nem függ össze a felperes egyéb tevékenységeivel (a megtámadott határozat (166) preambulumbekkezdése), „gazdasági szempontból abszurd”.
- 260 A Bizottság úgy véli, hogy a megtámadott határozat nem tartalmaz hibát e tekintetben. Előadja, hogy a felperes semmilyen ítélezési gyakorlatra nem hivatkozik az ügylet gazdasági logikájára vonatkozó kritériummal kapcsolatos értelmezésének alátámasztására, és úgy tűnik, figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy az ítélezési gyakorlatban erre a kritériumra úgy hivatkoznak, mint az állami támogatás kedvezményezettje és az e kedvezményezett eszközeinek felvásárlója közötti gazdasági folytonosság megállapításához, nem pedig a visszatérítetést elrendelő határozat kijátszásának bizonyításához figyelembe vehető egyik tényezőre.
- 261 A megtámadott határozatban a Bizottság megjegyezte, hogy a gazdasági logikai kritérium célja annak ellenőrzése, hogy az eszközök felvásárlója az eladóval azonos módon használja-e azokat, vagy hogy épp ellenkezőleg, az eszközöket beépíti saját kereskedelmi stratégiájába, és így olyan szinergiákat hoz létre, amelyek az eszközök felvásárlásához fűződő érdekeit igazolják (a megtámadott határozat (164) preambulumbekkezdése). Rámutatott, hogy a felperes általi felvásárlás kiterjedt az NCHZ teljes

vegyipari részlegére, azaz e társaság mint működő vállalkozás tevékenységének legnagyobb részére, valamint az alkalmazottak több mint 95%-ára és a kapcsolódó jogokra és kötelezettségekre, valamint hogy a felperes termékportfóliója és tevékenységi köre megegyezik az NCHZ-ével (a megtámadott határozat (165) preambulumbekzdése). Ezenkívül pontosította, hogy a felperes a sajtóban is bejelentette, hogy nem tervez komolyabb változásokat bevezetni az NCHZ üzletmenetében és tevékenységi körében. A Bizottság szerint jóllehet a felperes egy nagyobb vállalkozáscsoport tagja, a csoport egyéb tagjaival nem érvényesül komolyabb szinergiahatás (a megtámadott határozat (166) preambulumbekzdése). Arra következtetett, hogy nem változott a kereskedelmi stratégia, és a felperes az eszközöket az eladóval megegyező módon használta (a megtámadott határozat (167) preambulumbekzdése).

- 262 Mindenekelőtt fontos emlékeztetni arra, hogy nincs szükség szándékosságra annak megállapításához, hogy az eszközök átruházásával kijátszották a visszatérítési kötelezettséget (lásd a fenti 211. pontot). Következésképpen a felperes állításaival ellentétben az ítélezési gyakorlatban hivatkozott tényezők (lásd a fenti 208. pontot) között szereplő, az ügylet gazdasági logikájára vonatkozó kritérium nem szükségszerűen és kizárólagosan annak megállapítására irányul, hogy a szóban forgó ügyletet a kijátszáson kívüli egyéb gazdasági okok is igazolják-e.
- 263 Rá kell mutatni továbbá, hogy nem állítható, amint azt a felperes teszi, hogy az NCHZ eszközeinek e társaság folyamatos működésére vonatkozó elv alapján történő átruházása mögött álló gazdasági logika nyilvánvalóan a legnagyobb eredmény elérése volt a hitelezők követeléseinek visszafizetése érdekében. Amint ugyanis az megállapítást nyert, a Via Chem Slovakia részére történő értékesítést eredményező ajánlattételi eljárást nem úgy folytatták le, hogy az garantálja a legmagasabb eladási árat (lásd a fenti 246. pontot).
- 264 Végül, a felperes részére történő értékesítéssel kapcsolatban a Bizottság elismerte, hogy annak a vállalkozáscsoportnak, amelyhez a felperes tartozott, egyes tagjai szintén a vegyiparban folytatták tevékenységüket, de rámutatott, hogy az ő tevékenységi körük eltérő volt. Márpedig a felperes ezt a szinergia hiányára vonatkozó értékelést csak alá nem támasztott kijelentésekkel kérdőjelezi meg. Mindazonáltal abból a nem vitatott tényből, amint azt a Bizottság megállapította, hogy a felperes a kereskedelmi stratégia megváltoztatása nélkül, egyszerűen azonos módon használta az NCHZ eszközeit, azt a következtetést lehet levonni, hogy a felperes részére történő értékesítésre irányuló ügylet gazdasági logikája az NCHZ korábbi tevékenységeinek folytatása volt.
- 265 Következésképpen a Bizottság hiba elkövetése nélkül állapíthatta meg, hogy az ügylet gazdasági logikája az NCHZ és a felperes közötti gazdasági folytonosság fennállására utaló jel lehet.

5. A Bizottság által vizsgált többi tényezőről

a) A visszatérítést elrendelő határozat kijátszására utaló szándékról

- 266 A felperes rámutat, hogy a megtámadott határozat (131) preambulumbekzdésében annak ellenére, hogy a Bizottság megállapította, hogy bár nincs semmilyen közvetlen bizonyítéka arra, hogy az ügylet célja a lehetséges visszatérítést elrendelő határozat joghatásainak elkerülése volt, mindazonáltal azt is kijelentette, hogy a szlovák hatóságok számára egyértelmű volt, hogy egy 2011. október 17-én benyújtott panasz alapján már előzetes vizsgálatot végzett, és tudomásuk volt arról a 19,6 millió euró bírságról, amelyet a 2009. július 22-i határozattal szabtak ki az NCHZ-vel szemben kartell miatt. A felperes szerint a Bizottság tévesen „gyanúsított” azzal, hogy e két pont közvetlenül bizonyítja a visszatérítés elkerülésére irányuló szándékot. A válaszban a felperes megjegyzi, hogy a Bizottság elfogadta, hogy a jelen ügy nem az elkerülésre irányul.

- 267 A beavatkozó által támogatott Bizottság előadja, hogy az NCHZ és a felperes közötti gazdasági folytonosság fennállását állapította meg, amely a visszatéríttetést elrendelő határozat kijátszására irányuló pontos szándék nélkül is létezhet, valamint soha nem állapította meg, hogy a jelen ügy kijátszásra irányulna (a megtámadott határozat (131) preambulumbekzdése).
- 268 Meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság többek között nem azért következtetett az NCHZ és a felperes közötti gazdasági folytonosság fennállására, mert megállapította volna az említett határozattal elrendelt visszatéríttetési kötelezettség kijátszására irányuló szándékot. Ennélfogva a felperes érvelése hatástalan.

b) Az NCHZ eredeti tulajdonosa és az új tulajdonosa közötti kapcsolatokról

- 269 A felperes szerint az eszközöket olyan harmadik személy részére értékesítették, amelynek semmilyen kapcsolata nem volt az NCHZ-vel vagy annak részvényeseivel, amit lényegében a Bizottság is elfogadott a megtámadott határozatban. Ilyen kapcsolat nem volt az NCHZ és a Via Chem Slovakia között sem. A válaszban előadja, hogy a Bizottság semmilyen jogi vagy gazdasági érvet nem hoz fel annak az oknak a magyarázatára, amely miatt ezt a kritériumot csak a gazdasági folytonosság fennállásának bizonyításához, nem pedig e folytonosság fennállásának megkérdőjelezéséhez lehet felhasználni. Ez a kritérium valójában annak meghatározását teszi lehetővé, hogy az értékesítést a visszatéríttetést elrendelő határozat kijátszása érdekében hajtották-e végre, vagy sem.
- 270 A beavatkozó által támogatott Bizottság megjegyzi, hogy ezt a tényezőt a gazdasági folytonosság értékeléséhez vette figyelembe, előadja azonban, hogy semmilyen különös következtetés nem vonható le abból, hogy a tulajdonosok kiléte ismeretlen marad, annál is inkább, mert a megtámadott határozat nem szól a visszatéríttetés elrendelésének kijátszására irányuló szándékról. Viszónválaszában a 2012. március 28-i Ryanair kontra Bizottság ítéletre (T-123/09, EU:T:2012:164, 156. pont) hivatkozva vitatja a felperes azon érvét, amely szerint a tulajdonosok azonosságának hiányában nem lehet megállapítani a kijátszást, és ennek következtében a gazdasági folytonosság fennállását sem.
- 271 A megtámadott határozatban a Bizottság kijelentette, hogy „az ennek ellenkezőjét igazoló bizonyítékok hiányában [...] feltételezi, hogy nincs kapcsolat az NCHZ-nek a [felperes] részére átadott üzleti tevékenységének eredeti és az új tulajdonosai között” (a megtámadott határozat (162) preambulumbekzdése).
- 272 Rá kell mutatni, hogy az ítélezési gyakorlatban relevánsnak nevezett tényezők között szerepel az eredeti vállalkozás és az átvevő vállalkozás részvényeseinek vagy tulajdonosainak azonossága (lásd a fenti 208. pontot). Amint az a megtámadott határozat (159)–(162) és (168)–(170) preambulumbekzdéséből következik, bár a Bizottság vizsgálta ezt a tényezőt, azt helyesen nem tekintette az NCHZ és a felperes közötti gazdasági folytonosság bizonyítékának. Mindazonáltal és szintén helyesen a különböző vizsgált tényezők átfogó értékelésének keretében úgy vélte, hogy az NCHZ régi és új tulajdonosai közötti kapcsolat hiánya alapján még nem zárható ki a gazdasági folytonosság fennállása.
- 273 Egyébként a felperes azon érvét, amely szerint ez a tényező lehetővé teszi annak meghatározását, hogy az értékesítést a visszatéríttetést elrendelő határozat kijátszása érdekében hajtották-e végre, vagy sem, a fenti 268. pontban kifejtett okkal azonos ok miatt el kell utasítani mint hatástalant.

c) Az értékesítés időpontjáról

- 274 A felperes szerint a hitelezők, a csődgondnok és a súd v Trenčine (trencséni bíróság) már jóval az állami támogatásra irányuló bármiféle vizsgálatot megelőzően döntöttek arról, hogy az NCHZ működésének folytatására irányuló elv alapján ajánlattételi eljárás keretében értékesítik az eszközöket. Ezenkívül, a Bizottság nem állíthatja, hogy a csődgondnok, a súd v Trenčine (trencséni bíróság), az

NCHZ, a Via Chem Slovakia vagy a felperes az értékesítés vagy értékesítések időpontjában tudtak az általa indított eljárásról. Márpedig az állami támogatás visszatéríttetését elrendelő határozat veszélyére vonatkozó tudomás szükséges feltétele a kijátszás fennállásának. A megtámadott határozat (168) preambulumbekzdésének megfogalmazására figyelemmel úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság nem kívánta következtetését az értékesítés időpontjára alapítani. Hallgatólagosan úgy vélte, hogy a jelen ügyben ez a tényező nem bizonyítja a kijátszás fennállását.

- 275 A beavatkozó által támogatott Bizottság megjegyzi, hogy nem e tényező alapján állapította meg az NCHZ és a felperes közötti gazdasági folytonosság fennállását, a megtámadott határozat (163) preambulumbekzdése egyszerűen egy tényt rögzít. Ezenkívül, azt állítja, hogy nem keresett bizonyítékot a visszatéríttetés elrendelésének kijátszására irányuló szándéokra. A viszonválaszban azt állítja, hogy a felperes azon elméletét, amely szerint a visszatérítési kötelezettséget a gazdasági folytonosság objektív fennállása nélkül soha nem lehet kiterjeszteni a nem tájékozott vevőre, az ítélezési gyakorlat nem igazolja, amely nem támasztja alá azt az állítást sem, hogy a gazdasági folytonosságot nem lehet megállapítani, ha az eszközök átruházása a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását megelőzően történik.
- 276 A Bizottság a megtámadott határozat (163) preambulumbekzdésében vizsgálta az értékesítés időpontjára vonatkozó kritériumot. Megjegyezte, hogy „az eladásra az után került sor, hogy [...] a panasszal kapcsolatban megkezdte az előzetes vizsgálatot, és a panaszt észrevétel benyújtása céljából megküldte a [Szlovák Köztársaságnak]”, valamint hogy ez utóbbit „[tájékoztatták arról], hogy felmerült annak lehetősége, hogy a szóban forgó intézkedések jogtalan és összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősülnek, amelyet vissza kell fizetni”.
- 277 Meg kell állapítani, hogy az ítélezési gyakorlatban relevánsnak tekintett elemek között szerepel „az átruházás (vizsgálat megkezdése, eljárás megindítása vagy a végleges határozat meghozatala utáni) időpontja” (lásd a fenti 208. pontot). Így bár a Bizottság vizsgálta ezt a tényezőt a megtámadott határozat (163) preambulumbekzdésében, arra nem hivatkozott a jelen ügyben az e folytonosság fennállását alátámasztó bizonyítékként a megtámadott határozat gazdasági folytonosság fennállására vonatkozó következtetéseit tartalmazó (168)–(170) preambulumbekzdésében.
- 278 Egyébként a felperes állításával ellentétben a megtámadott határozatból egyáltalán nem következik, hogy a Bizottság hallgatólagosan úgy vélte volna, hogy az értékesítés időpontja nem bizonyítja a kijátszás fennállását. A Bizottság ugyanis egyedül arra utalt, hogy bár nincs közvetlen bizonyítéka arra, hogy az ügylet célja a lehetséges visszatéríttetés elrendelő határozat joghatásainak elkerülése volt, „a szlovák hatóságok számára egyértelmű volt, hogy a Bizottság 2011. október 17. óta előzetesen már vizsgált egy, az NCHZ-vel kapcsolatos panaszt (lásd a (2) preambulumbekzdést), és ott volt még az NCHZ-vel szemben egy 2009. július 22-i határozatban kartellezésért kivetett 19,6 millió [euró] pénzbüntetésre vonatkozó meglévő követelés (lásd a (12) preambulumbekzdést)” (a megtámadott határozat (131) preambulumbekzdése).
- 279 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy azzal az érvel, amely szerint az állami támogatás visszatéríttetését elrendelő határozatról vagy legalább is az ilyen határozat veszélyéről való tudomás elengedhetetlen feltétele a visszatéríttetés kijátszásának, a felperes az állami támogatás visszatéríttetésének elkerülésére irányuló értékesítésre hivatkozik. Márpedig ezt az érvet a fenti 268. pontban kifejtett okkal azonos ok miatt el kell utasítani mint hatástalant.
- 280 A teljesség kedvéért pontosítani kell, hogy – amint azt a felperes előadja – az NCHZ folyamatos működés elve alapján történő értékesítéséről szóló határozatot azt megelőzően hozták, hogy bármilyen jel arra utalt volna, hogy a Bizottság egy esetleges állami támogatás fennállását vizsgálja. Még ha a 2010. évi ajánlattételi felhívás időpontját, vagy annak sikertelenségét követően a *súd v Trenčine* (trencsényi bíróság) azon határozatának időpontját fogadjuk is el, amellyel a csődgondnokot a 2011-ben történő értékesítésre kötelezte, meg kell állapítani, hogy a Bizottság még nem kapta meg a beavatkozó panaszát. Ezenkívül nincs különösebb jelentősége annak, hogy az értékesítésre vonatkozó

megállapodást a Via Chem Slovakiával végül 2012. január 16-án kötötték meg, vagyis azon a napon, amikor a Bizottság megküldte a kormánynak annak a panasznak a szlovák nyelvi változatát, amelyet korábban, 2011. október 17-én már közöltek egy másik nyelven. Ezzel szemben meg kell jegyezni, hogy az NCHZ felperes részére történő értékesítése során, 2012 augusztusában már ismert volt a panasz léte, és a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását megelőző vizsgálat már folyamatban volt. A felperes maga is rámutat, hogy a csődgondnok először a 2012. április 2-án kelt levélben, amelyet 2012. április 10-én továbbítottak neki, értesült arról, hogy a Bizottság állami támogatásra vonatkozó előzetes vizsgálatot folytat. Ennélfogva a második értékesítéskor a Via Chem Slovakiának és a felperesnek tudnia kellett erről, mivel utóbbival kapcsolatban – a tárgyaláson kifejtett észrevételeivel ellentétben – rá kell mutatni, hogy valamennyi gondos piaci szereplőnek teljes mértékben tájékozódnia kell az általa megvásárolni kívánt szervezet gazdasági helyzetéről.

6. A Bizottságnak az NCHZ és felperes közötti gazdasági folytonosság fennállására vonatkozó átfogó értékeléséről

- 281 A megtámadott határozatban a Bizottság a gazdasági folytonosság fennállására vonatkozó következtetését arra alapította, hogy a két egymást követő értékesítés során kifizetett ár valószínűleg nem piaci ár volt, valamint az ügyletek átruházás tárgya értelmében vett terjedelmére és az ügylet gazdasági logikájára (a megtámadott határozat (168) és (169) preambulumbekzdése).
- 282 A megtámadott határozatban szereplő elemzésből az következik, hogy a Bizottság nem követett el hibát, amikor úgy vélte először, hogy mind az ügylet terjedelme (átruházás tárgya), mind annak gazdasági logikája bizonyíthatják, hogy gazdasági folytonosság áll fenn az NCHZ és a felperes között (lásd a fenti 254–258. és 261–265. pontot), másodsor pedig, hogy nem vehető bizonyosra, hogy a két egymást követő értékesítést piaci áron hajtották végre (lásd a fenti 251. pontot).
- 283 Ebben az összefüggésben, arra tekintettel, hogy az ítélezési gyakorlatnak megfelelően egyrészt, még ha feltételezhető is, hogy az átruházás ára a piaci árnak felel meg, az csak az esetleges gazdasági folytonosság fennállására vonatkozó elemzés egyik eleme, másrészt pedig a piaci feltételeknek megfelelő ár megfizetése nem elegendő a jogellenes támogatáshoz kapcsolódó versenyelőny semlegesítéséhez, meg kell állapítani, hogy a jelen ügy körülményei között a Bizottság jogszerűen terjeszthette ki a visszatérítési kötelezettséget a felperesre a kijátszásra utaló bármilyen szándék megállapításától függetlenül.
- 284 Következésképpen a negyedik jogalapot el kell utasítani.

G. A másodlagosan hivatkozott ötödik, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének és az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének, valamint a 659/1999 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének azon oknál fogva való megsértésére alapított jogalapról, hogy az állítólagos állami támogatás visszatérítésére vonatkozó kötelezettség kiterjesztését nem korlátozták az említett támogatás összegének 60%-ára

- 285 A felperes másodlagosan előadja, hogy a megtámadott határozat jogellenes, mivel a Bizottság a visszatérítési kötelezettséget nem korlátozta az állítólagosan az NCHZ-nek nyújtott állami támogatás összegének 60%-ára. Kijelenti, hogy nem lehetett a teljes összeg kedvezményezettje, mivel csak az NCHZ eszközeinek 60%-t vásárolta meg a Via Chem Slovakiától, és még csak közvetetten sem részesült a Via Chem Slovakia tulajdonában maradt részből, mivel olyan bérleti díjat fizet, amelyet a piaci feltételek szerint határoztak meg.
- 286 A beavatkozó által támogatott Bizottság vitatja a felperes érvelésének megalapozottságát.

- 287 A Bizottság a megtámadott határozatban pontosította, hogy a felperes „a vegyianyaggyártáshoz szükséges ingatlanokat (telek és épületek) [...] bérlő a Via Chem Slovakiától”, valamint hogy „[a]z ingatlanvagyonról eltekintve az átadott üzleti tevékenységgel kapcsolatos összes egyéb eszköz, jog és kötelezettség átkerült [a felpereshez, amely] az NCHZ üzleti tevékenységét folytatja, és ugyanazt a termékportfóliót gyártja” (a megtámadott határozat (153) preambulumbekzdése). Arra következtetett, hogy „[a]z a tény, hogy az eszközök egy részét közvetlen tulajdonjog helyett bérleti szerződés alapján használják, nem változtat azon a tényen, hogy a [felperes] egyszerűen folytatja az NCHZ gazdasági tevékenységeit, az ügylet előttivel megegyező tevékenységi körrel” (a megtámadott határozat (156) preambulumbekzdése).
- 288 Amint az megállapítást nyert, a Bizottság jogszerűen terjeszthette ki a visszatérítési kötelezettséget a felperesre az NCHZ és közte fennálló gazdasági folytonosság miatt. Márpedig ez a folytonosság többek között azon az indokon alapul, hogy a felperes rendelkezett az NCHZ-t megillető valamennyi joggal és az őt terhelő valamennyi kötelezettséggel ahhoz, hogy folytatni tudja ugyanazokat a tevékenységeket.
- 289 Emellett, amint azt a Bizottság megjegyzi, a felperes nem vitatja, hogy azokat a vegyianyaggyártáshoz szükséges, a Via Chem Slovakia tulajdonában álló ingatlanokat, amelyeket nem szerzett meg, és amelyek a maradék 40%-ot tették ki, bérelte. Márpedig az a körülmény, hogy ezeknek az ingatlanoknak nem tulajdonosa volt, hanem piaci áron bérelte azokat, nem változtat azon, hogy saját érdekében használhatta azokat a korábban az NCHZ által végzett tevékenységek folytatása érdekében.
- 290 Következésképpen a jelen ügy körülményeire tekintettel, amelyek az NCHZ és a felperes közötti gazdasági folytonosság fennállásának megállapításához vezettek, nem lehet 60%-ra korlátozni a visszatérítési kötelezettség kiterjesztését, és az ötödik jogalapot el kell utasítani.
- 291 Mindezen megfontolásokra tekintettel a jelen keresetet el kell utasítani.

A költségekről

- 292 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.
- 293 Az eljárási szabályzat 138. cikke (3) bekezdésének megfelelően a Bizottság kérelmeinek támogatása érdekében beavatkozó AlzChem viseli a saját költségeit.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Törvényszék a keresetet elutasítja.**
- 2) **A Fortischem a.s. köteles viselni a saját költségeit és az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.**
- 3) **Az AlzChem AG maga viseli saját költségeit.**

Berardis

Papasavvas

Spineanu-Matei

Kihirdetve Luxembourgban, a 2019. szeptember 29-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

I. A jogvita előzményei	1
II. A megtámadott határozat	4
III. Az eljárás	5
IV. A felek kérelmei	6
V. A jogkérdésről	6
A. Az arra vonatkozó harmadik jogalapról, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 296. cikk második bekezdését, amikor megállapította az NCHZ-nek nyújtott állami támogatás fennállását .	7
B. Az első jogalap állami források átruházásának hiányára és az NCHZ-nek nyújtott gazdasági előny hiányára alapított első és második részéről	10
1. Az ítélkezési gyakorlat felidézése	11
2. A megtámadott határozat	12
3. Arról, hogy a Bizottság állami támogatásnak minősítette az első intézkedést	12
a) „Stratégiai vállalkozássá” minősítése következtében a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény NCHZ-re alkalmazásának feltételeiről, valamint ezen alkalmazás következményeiről	13
b) A felperes azon állításáról, amely szerint a szlovák állam azon döntése, hogy „stratégiai vállalkozásnak” minősíti az NCHZ-t, megfelel a piacgazdasági szereplő kritériumának ...	14
c) A felperes arra vonatkozó kijelentéseiről, hogy az NCHZ helyzete azonos lett volna a rendes csőd eljárás keretében is	16
1) Arról a kijelentésről, hogy az első csődgondnok már a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény elfogadását megelőzően az NCHZ folyamatos működéséről határozott .	16
2) Azon kijelentésről, amely szerint az első csődgondnok első döntését az illetékes bizottság is jóváhagyta	18
3) Azon kijelentésről, amely szerint az illetékes bizottság határozata ugyanolyan biztonságot nyújtott volna a megrendelők és beszállítók számára, mint a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény	22
4) Arról a kijelentésről, amely szerint az NCHZ semmilyen további előnyben nem részesült amiatt, hogy a stratégiai vállalkozásokról szóló törvény biztosította folyamatos működését	24
d) Következtetés	25
C. A gondos és pártatlan vizsgálat lefolytatására vonatkozó kötelezettség megsértésére, valamint a Bizottságot terhelő együttműködési kötelezettség megsértésére alapított, második jogalapról	26
D. Az első jogalapnak az állítólagos állami támogatás összegének kiszámítása során elkövetett nyilvánvaló értékelési hibára alapított, harmadik részéről	30

E. Az arra alapított, hatodik jogalapról, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 296. cikket, amikor megállapította a gazdasági folytonosság fennállását	31
F. A negyedik, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének és az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének, valamint a 659/1999 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének azzal való megsértésére alapított jogalapról, hogy az állítólagos támogatás visszatérítésére vonatkozó kötelezettséget kiterjesztették a felperesre	33
1. Előzetes észrevételek	34
2. Az NCHZ eladási áráról	36
a) A bizonyítási teherről	36
b) A Via Chem Slovakia részére való értékesítésről	37
1) Arról az állítólagos vélelemről, hogy az értékesítés piaci áron történik, ha arra a bíróság által felügyelt csődeljárás keretében kerül sor	37
2) A nyílt, átlátható és feltétlen ajánlattételi felhívásra irányuló eljárásban történő értékesítés miatti lehető legmagasabb árra vonatkozó állítólagos garanciáról	37
c) A Via Chem Slovakia által a felperes részére történt értékesítésről	40
d) Következtetés	41
3. Az ügylet terjedelméről	41
4. Az ügylet gazdasági logikájáról	42
5. A Bizottság által vizsgált többi tényezőről	43
a) A visszatérítetést elrendelő határozat kijátszására utaló szándékról	43
b) Az NCHZ eredeti tulajdonosa és az új tulajdonosa közötti kapcsolatokról	44
c) Az értékesítés időpontjáról	44
6. A Bizottságnak az NCHZ és felperes közötti gazdasági folytonosság fennállására vonatkozó átfogó értékeléséről	46
G. A másodlagosan hivatkozott ötödik, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének és az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének, valamint a 659/1999 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének azon oknál fogva való megsértésére alapított jogalapról, hogy az állítólagos állami támogatás visszatérítésére vonatkozó kötelezettség kiterjesztését nem korlátozták az említett támogatás összegének 60%-ára	46
A költségekről	47